

Β. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ

ΑΧΙΛΛΕΥΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
368

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1975

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ/Δ = 108

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΔΩΡΕΑΝ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σ 7 89 Σ Χ Β

Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ – ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ

✓ ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ✓

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

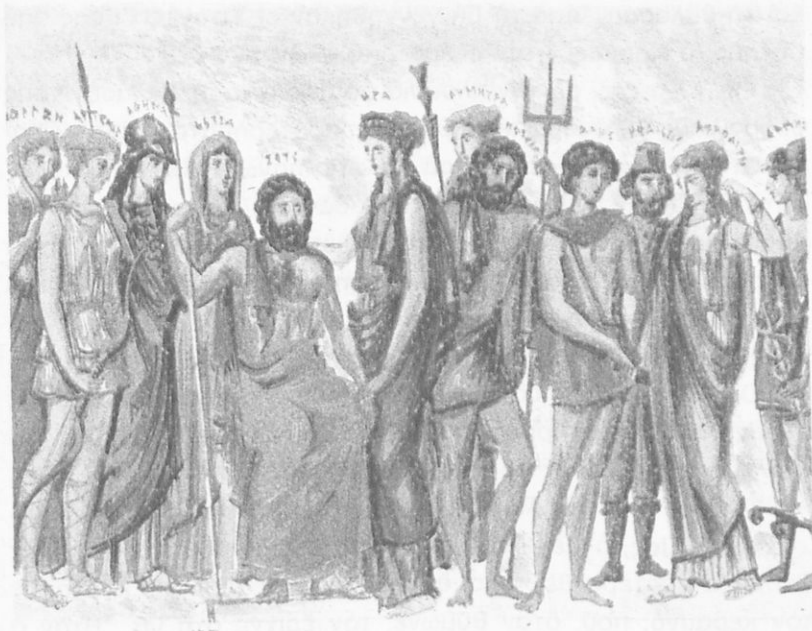
ΤΜΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

✓ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1975

002
408
ET2A
368

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ
ΕΛΛΗΝΕΣ
Οργ. Επαγ. Διδ. Ειθερίων
αυτ. 2028 1976

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΥΘΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1. ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Οι άρχαιοι Έλληνες πίστευαν ότι στη θέση που είναι η γη, στα πολύ παλιά χρόνια, άπλωνόταν ένα μαύρο σκοτάδι, το **Χάος**. Κατόπι έγινε η πλατιά **Γη** που στηριζόταν πάνω στα σκοτεινά **Τάρταρα**. Η Γη γέννησε τον **Ουρανό** με τ' αστέρια του, τα βουνά

καὶ τὴ θάλασσα. Ἀπὸ τὴ Γῇ γεννήθηκαν οἱ **Τιτάνες**. Ἐνας ἀπὸ αὐτούς, ὁ **Κρόνος**, ἦταν ὁ πατέρας ὅλων τῶν θεῶν.

Οἱ Ἕλληνες, μὲ τὴν πλούσια φαντασία τους, ἐπλασαν τοὺς θεοὺς τους μὲ ἀνθρώπινες μορφές, προτερήματα κι ἐλαττώματα. Οἱ θεοὶ ζοῦσαν σὲ λαμπρὰ παλάτια πάνω στὸν Ὀλύμπο, γι' αὐτὸ λέγονταν Ὀλύμπιοι. Ἦταν ἀθάνατοι καὶ τρέφονταν μὲ ἄμβροσία. Ὅταν διψοῦσαν, ἐπιναν νέκταρ, τὸ θεϊκὸ ποτό. Συχνὰ ἄλλαζαν μορφή, γίνονταν δηλαδὴ ζητιάνοι, ταξιδιωτές, βοσκοὶ καὶ κατέβαιναν κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους. Βοηθοῦσαν τοὺς καλοὺς καὶ τιμωροῦσαν σκληρὰ ὅσους ἦταν κακοὶ καὶ ἄδικοι.

Οἱ Ἕλληνες ἔχτιζαν ωραίους ναοὺς, γιὰ νὰ τιμήσουν τοὺς θεοὺς τους. Τοὺς πρόσφεραν θυσίες πάνω στοὺς βωμοὺς καὶ στόλιζαν τοὺς ναοὺς μὲ ωραῖα ἀγάλματα.

Οἱ θεοὶ ἦταν πολλοί. Οἱ σπουδαιότεροι ἦταν δώδεκα:

1. **Ὁ Δίας**, ὁ μεγαλύτερος θεός, ὁ γιὸς τοῦ Κρόνου. Τὸν ὠνόμαζαν πατέρα θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Στὸ χέρι του κρατοῦσε τὸν κεραυνό, πού, ὅταν θύμωνε, τὸν ἔριχνε στὴ γῆ. Ἦταν ὁ προστάτης τῶν ἀδικημένων.

2. **Ὁ Ἀπόλλωνας**, ὁ θεὸς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς μουσικῆς. Γνώριζε τὴ μαντικὴ τέχνη καὶ ἐξηγοῦσε στοὺς ἀνθρώπους τὸ μέλλον.

3. **Ὁ Ποσειδῶνας**, ὁ θεὸς τῆς θάλασσας. Οἱ ναυτικοὶ ἔτρεμαν τὸν θυμὸ του, γιατί μὲ τὴν τρίαينά του ἀνατάραζε τὴ θάλασσα καὶ προκαλοῦσε τὶς τρικυμίες.

4. **Ὁ Ἄρης**, ὁ θεὸς τοῦ πολέμου, ποὺ τοῦ ἄρεσαν οἱ μάχες. Οἱ Ἕλληνες τοῦ ἀφιέρωναν τὰ λάφυρα ποὺ ἐπαιρναν ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους τους.

5. **Ὁ Ἡφαίστος**, ὁ θεὸς τῆς φωτιᾶς. Ἦταν ἄσχημος καὶ κουτσός, ἀλλὰ περίφημος τεχνίτης. Αὐτὸς ἔφτιασε καὶ στόλισε τὰ παλάτια τῶν θεῶν καὶ πολλῶν ἀγαπημένων του βασιλιάδων.

6. **Ὁ Ἑρμῆς**, ὁ προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἐμπορίου. Εἶχε φτερά στὰ πόδια του καὶ ἦταν ὁ ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν.

7. **Ἡ Ἥρα**, ἡ σύζυγος τοῦ Δία. Ἦταν αὐστηρὴ καὶ σεμνὴ καὶ προστάτευε τὶς παντρεμένες γυναῖκες.

8. **Ἡ Ἀθηνᾶ**, ἡ θεὰ τῆς σοφίας. Προστάτευε τὴν Ἀθήνα, ὅπου ὑπῆρχε ὁ περίφημος ναὸς τῆς, ὁ Παρθενώνας.

9. **Ἡ Ἀφροδίτη**, ἡ θεὰ τῆς ὁμορφιάς. Τὴν ἔλεγαν καὶ «ἀναδουμένη», γιατί γεννήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀφροὺς τῆς θάλασσας.

10. **Ἡ Δήμητρα**, ἡ θεὰ ποὺ προστάτευε τὴ γεωργία. Αὐτὴ δίδαξε στοὺς ἀνθρώπους τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς.

11. **Ἡ Ἄρτεμη**, ἡ θεὰ τῶν δασῶν καὶ τοῦ κυνηγιοῦ. Γύριζε πάνω στὰ βουνὰ μὲ τὸ τόξο καὶ τὰ βέλη τῆς. Τὸ ἱερό τῆς ζωὸ ἦταν τὸ ἐλάφι.

12. **Ἡ Ἑστία**, ἡ θεὰ τῆς οἰκογένειας καὶ τοῦ σπιτιοῦ. Σὲ κάθε σπίτι ὑπῆρχε βωμὸς ἀφιερωμένος σ' αὐτὴ τὴ θεά. Σὲ ὅλες τὶς πόλεις ὑπῆρχε ὁ βωμὸς τῆς, ποὺ ἡ φλόγα του δὲν ἔσβηνε ποτέ, γιατί τὴ συντηροῦσαν οἱ Ἑστιάδες.

2. Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

Ὁ Προμηθέας, γιὸς τοῦ Τιτάνα **Ἰαπετοῦ**, ἦταν προικισμένος μὲ μεγάλη ἐξυπνάδα καὶ θέλησε νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ ζήσουν καλύτερα. Ἐκλεψε λοιπὸν ἀπὸ τὸ Δία τὴ φωτιά, τὴν ἔκρυψε μέσα σ' ἓνα καλάμι καὶ τὴν ἔφερε στοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Δίας τὸν τιμώρησε πολὺ σκληρὰ γιὰ τὴν πράξη του. Τὸν καταδίκασε σὲ μαρτύριο φριχτό. Ὁ Ἡφαιστος τὸν ἔδεσε σ' ἓνα βράχο, πάνω στὴν ψηλότερη κορφή τοῦ Καυκάσου. Κάθε μέρα ἕνας αἰτος, σταλμένος ἀπὸ τὸν Δία, πῆγαινε κι ἔτρωγε τὸ συκῶτι τοῦ δύστυχου Προμηθέα. Τὸ μαρτύριό του ἦταν ἀτελείωτο, γιατί τὴ νύχτα τὸ συκῶτι του ξαναγινόταν. Ἀργότερα, ὁ Ἡρακλῆς λυπήθηκε τὸν ἄτυχο Προμηθέα καὶ σκότωσε τὸν αἰτό, ποὺ τὸν βασάνιζε καθημερινά.

3. Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Στά πολύ παλιά χρόνια ζούσε στη Θεσσαλία ένα ταιριαστό ζευγάρι, **ο Δευκαλίωνας** και η **Πύρρα**. Τήν εποχή εκείνη οί άνθρωποι είχαν γίνει πολύ άσεβεις. Είχαν ξεχάσει τους θεούς τους, δέν τους πρόσφεραν θυσίες ούτε ζητούσαν τη βοήθειά τους. Είχαν γίνει κακοί και ή μόνη τους φροντίδα ήταν πώς θα βλάψη ο ένας τόν άλλον.

Γι' αυτό ο Δίας πήρε τήν τρομερή απόφαση νά καταστρέψη τόν ανθρώπινο γένος. Ειδοποίησε όμως τόν ενάρετο Δευκαλίωνα για τήν απόφασή του. "Ετσι, ο Δευκαλίωνας έφτιασε μιá ξύλινη κιβωτό και μπηκε μέσα μαζί με τήν Πύρρα. Αμέσως, άρχισε ένας τρομερός κατακλυσμός και ή βροχή πλημμύρισε όλη τή γή. "Η κιβωτός έννέα μερόνυχτα έπλεε πάνω στα νερά, ώσπου άκούμπησε στην κορυφή του Παρνασσού. Τότε ο Δίας έστειλε τόν 'Ερμή νά ρωτήσει τόν Δευκαλίωνα τί θέλει νά του δώσει και αυτός είπε:

— Παρακαλώ θερμά τόν Δία νά μάς στείλη ανθρώπους. 'Αλλιώς θα είμαστε έρημοι στον κόσμο ή Πύρρα κι εγώ.

"Ο Δίας λοιπόν του παράγγειλε, καθώς θα περπατούν, νά πετούν πίσω τους πέτρες. "Ετσι, οί πέτρες που έριχνε ο Δευκαλίωνας έγιναν άντρες, ένw οί πέτρες τής Πύρρας έγιναν γυναίκες.

'Αργότερα, από τόν Δευκαλίωνα και τήν Πύρρα γεννήθηκε ένα αγόρι, ο "**Ελληνας**". Απόγονοι του "Ελληνα ήταν ο **Δῶρος**, ο **Αἰόλος**, ο "**Ιωνας** και ο "**Αχαιός**. Οί απόγονοι του Δώρου ονομάστηκαν **Δωριείς**, του Αἰόλου **Αἰολεῖς**, του "Ιωνα **"Ιωνες** και του 'Αχαιοῦ **'Αχαιοί**. Οί Δωριεῖς, οί Αἰολεῖς, οί "Ιωνες και οί 'Αχαιοί, για νά τιμήσουν τόν "Ελληνα, τόν μεγάλο τους πρόγονο, ονόμασαν τή χώρα τους **'Ελλάδα** και οί ἴδιοι λέγονταν "**Ελληνες**. Οί "Ελληνες μιλούσαν τήν ἴδια γλώσσα, πίστευαν στους ἴδιους θεούς και είχαν τά ἴδια ἥθη και ἔθιμα.

Περίληψη

Οί άρχαίοι "Έλληνες πίστευαν σέ πολλούς θεούς. Οί πιό σπουδαίοι ήταν οί δώδεκα θεοί τοῦ Όλύμπου, πού κατοικοῦσαν στά λαμπρά τους παλάτια, στήν κορυφή τοῦ πιό ψηλοῦ βουνοῦ τῆς Έλλάδος.

Ό Δίας ήταν ό πατέρας θεῶν καί ἀνθρώπων. Έπειδή ό Προμηθέας ἔκλεψε τή φωτιά ἀπό τοὺς θεούς, γιά νά τή φέρη στοὺς ἀνθρώπους, τὸν τιμώρησε. Κάποτε κατάστρεψε τοὺς ἀνθρώπους μ' ἓνα μεγάλο κατακλυσμό. Μόνο ό ἐνάρετος Δευκαλίωνας καί ἡ γυναίκα του, ἡ Πύρρα, σώθηκαν μέσα σέ μιὰ κιβωτό. Άπό τὸ Δευκαλίωνα καί τὴν Πύρρα γεννήθηκε ό "Έλληνας, ό πρῶτος γενάρχης τῶν Έλλήνων.

Άσκήσεις

1. Ποιοί ήταν οί δώδεκα θεοί;
2. Γιατί ό Δίας κατάστρεψε τὸν κόσμο;
3. Γιατί τὰ σιτηρὰ λέγονται δημητριακά;
4. Σχεδίασε ἓναν κορμό μὲ 4 κλαδιά καί γράψε πάνω τὰ ὀνόματα τῶν 4 ἑλληνικῶν φυλῶν.

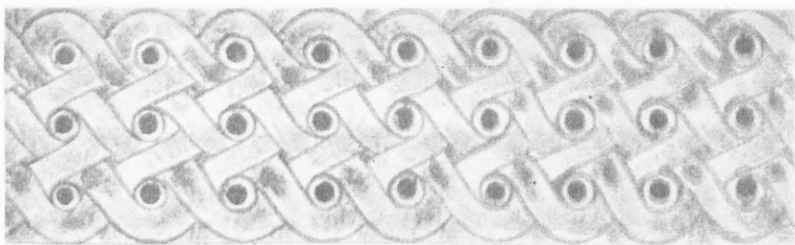
Κείμενα

Ό ποιητὴς Θέογνης ἔτοι ὕμνεϊ τὸν Άπόλλωνα:

«Φοῖβε βασιλιά, ὅταν σέ γέννησε ἡ σεβαστὴ Λητώ, ἀγκαλιάζοντας μὲ τὰ κομψὰ χέρια τῆς τὸ φοῖνικα· ὦ ἐσύ, ό πιό ὡραῖος ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους!

Τότε ὅλη ἡ Δῆλος ἡ στρογγυλὴ γέμισε ἀπὸ θεῖο ἄρωμα· γέλασε τότε ἡ ἀπέραντη γῆ καί χάρηκε ἡ βαθιὰ ἀφρισμένη θάλασσα».

(Θέογνης, μετ. Β. Α. - Τ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα ἐζησαν μερικά σπουδαῖα παλικάρια ποὺ ξεχώριζαν γιὰ τὴ δύναμη, τὸ θάρρος, τὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴν ὁμορφιά τους. Τὰ παλικάρια αὐτὰ χρησιμοποίησαν τὰ χαρίσματά τους, γιὰ νὰ ὠφελήσουν τοὺς ἀνθρώπους. Λέγονταν **ἥρωες** ἢ **ἡμίθεοι**, γιατί οἱ ἀνθρώποι πίστευαν πῶς ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους ἦταν θεός. Οἱ σπουδαιότεροι ἥρωες ἦταν ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Θησέας.

Α. Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

Στὴ Θήβα ζοῦσε ὁ **Ἀμφιτρύωνας** μετὰ τὴν ὁμορφὴ γυναῖκα του, τὴν **Ἀλκμήνη**. Ἐκεῖ γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε ὁ γιός τους, ὁ **Ἡρακλῆς**.

Ὅταν ὁ Ἡρακλῆς ἦταν μωρό, ἔδειξε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ θάρρος του καὶ τὴ δύναμή του. Μιὰ νύχτα, δυὸ τρομερὰ φίδια μετὰ φαρμακερὲς γλώσσες καὶ γαλάζια λέπια μπῆκαν σφυρίζοντας στὸ δωμάτιό του. Τὴ στιγμή ποὺ πλησίαζαν νὰ πνίξουν τὸν Ἡρακλῆ, αὐτὸς ξύπνησε. Οὔτε φώναξε οὔτε ἔκλαψε, ἀλλὰ τ' ἄφησε νὰ ῥθουν κοντά· τότε μετὰ τὰ παιδικὰ του χέρια τ' ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό τους καὶ τὰ ἔσφιξε μετὰ ὅλη του τὴ δύναμη. Τὰ φίδια τυλίχτηκαν σφιχτὰ γύρω στὸν Ἡρακλῆ, γιὰ νὰ τὸν πνίξουν. Μὰ σὲ

λίγο ξετυλίχτηκαν και κοίταζαν πώς να ξεφύγουν από το χέρι του που τα έπνιγε.

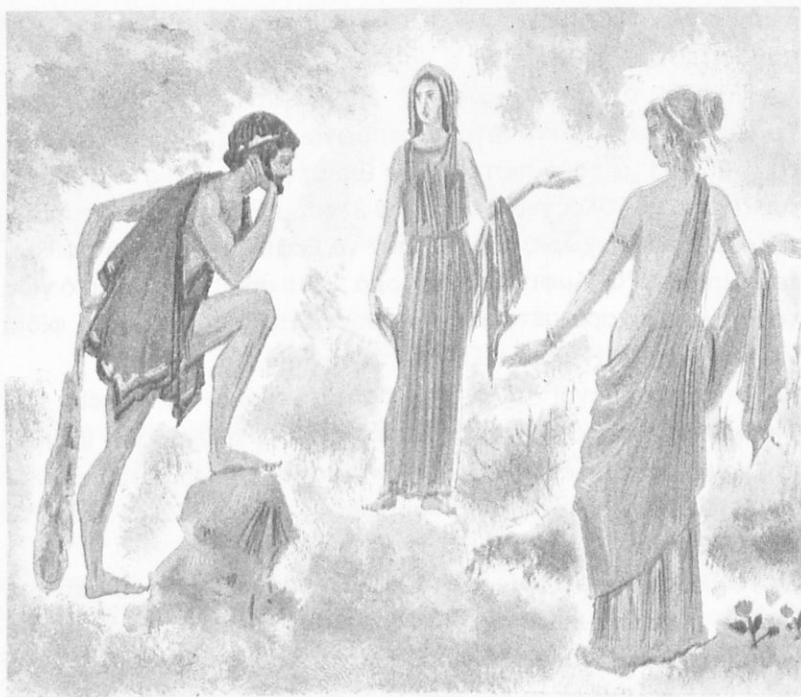
Εκείνη τη στιγμή ξύπνησε ή Άλκμήνη από το θόρυβο. Τρομαγμένη ξυπνά και τον Άμφιτρώνα. Αυτός αρπάζει το σπαθί του και μαζί με τους πιστούς του υπηρέτες τρέχει στο δωμάτιο του Ήρακλη. "Όλοι γεμάτοι τρόμο βλέπουν τα φίδια να χτυπούν τις ουρές τους, χωρίς να μπορούν να ξεφύγουν από το σφίξιμο του Ήρακλη. Ο Άμφιτρώνας όρμα με το σπαθί του, αλλά ο γιός του γεμάτος χαρά πετά κάτω, μπροστά στα πόδια του, τα φίδια νεκρά.

Εύχαριστημένοι αλλά και παραξενεμένοι οί γονείς του Ήρακλη μίλησαν στον μάντη **Τειρεσία** για το πνίξιμο των φιδιών. Ο Τειρεσίας τους είπε: «Ο Ήρακλης θα γίνη ήρωας ανίκητος και θα ξεπεράση όλους τους ανθρώπους στη δύναμη και στα κατορθώματα».

Ο Ήρακλης μεγάλωνε στο παλάτι του πατέρα του σαν ένα δέντρο μέσα στο περιβόλι. Ο δάσκαλός του ο **Λίνος** του έμαθε γράμματα και μουσική. Άλλοι δάσκαλοι του έμαθαν να ρίχνη το τόξο και να εξασκή τη δύναμή του με διάφορα αγωνίσματα. Ο ίδιος ο Άμφιτρώνας του έμαθε να οδηγή το άρμα με τα περήφανα αλογά του.

Όταν μεγάλωσε περισσότερο, ο πατέρας του τον έστειλε στον Κιθαιρώνα, να ζήση κοντά στους βοσκούς. Εκεί με τη ζωή του στο ύπαιθρο έγινε πολύ ψηλός και δυνατός. Τα μάτια του ήταν τόσο ζωηρά, που φαίνονταν σα να πετοῦσαν φλόγες.

Όταν έγινε δεκαοχτώ ετών, βρήκε την ευκαιρία να δείξη πόσο δυνατός ήταν. Στον Κιθαιρώνα υπήρχε ένα λιοντάρι, που είχε γίνει ο φόβος των βοσκών, γιατί έτρωγε τα ζώα τους. Ο Ήρακλης το κυνήγησε και το σκότωσε. Έπειτα το έγδαρε και φόρεσε το δέρμα του. Το κεφάλι του θηρίου το χρησιμοποίησε σαν κράνος. Όταν κατέβηκε στη Θήβα, όλοι τον θαύμαζαν και τον καμάρωναν.

2. Η ΑΡΕΤΗ ΚΑΙ Η ΚΑΚΙΑ

Λίγο καιρό αργότερα ο 'Ηρακλῆς περπατοῦσε σκεπτικός στην ἐξοχή. Πολλὲς σκέψεις τριγύριζαν στὸ μυαλό του. Σ' ἓνα σταυροδρόμι κάθισε κάτω στὰ πράσινα χορτάρια, ποὺ φύτρωναν στὴν ἄκρη του καὶ συνέχιζε νὰ σκέφτεται.

Ἐκείνη τὴ στιγμή φάνηκαν στὸν ἔρημο ἐξοχικὸ δρόμο δυὸ γυναῖκες. Βάδιζαν πλάι πλάι κι ἔρχονταν πρὸς τὸ μέρος του. Ὁ 'Ηρακλῆς τὶς ἔβλεπε νὰ πλησιάζουν. Ξαφνικά, ἡ μία τάχυνε τὸ βῆμα της κι ἤρθε γρηγορώτερα κοντά του. Ἦταν μιὰ γυναίκα ψηλὴ καὶ περπατοῦσε χαμογελώντας περήφανα. Φοροῦσε πλοῦσια, φανταχτερὰ φορέματα. Στὰ μαλλιά της εἶχε πολὺτιμα στολίδια καὶ τὰ δάχτυλά της ἄστραφταν ἀπὸ τὰ δαχτυλίδια.

Κοιτώντας κατάματα τὸν ξαφνιασμένο Ἡρακλῆ τοῦ εἶπε γελώντας:

— Ξέρω ποιὰ σκέψη σὲ βασανίζει. Ζητᾷς τὸν δρόμο ποῦ θ' ἀκολουθήσης στὴ ζωὴ σου. "Ελα μαζί μου νὰ γνωρίσης τὴν εὐτυχία καὶ τὶς χαρὲς τῆς ζωῆς. "Εχεις δύναμη καὶ μυαλό· χρησιμοποίησέ τα, γιὰ νὰ ζήσης ἄκοπα καὶ εὐχάριστα. Διασκεδάσε ὅσο μπορείς καὶ θὰ νιώσης σὰν ἀθάνατος, γιατί ὅλοι θὰ σὲ φοβοῦνται καὶ θὰ ὑπακούουν σ' ἐσένα.

Τὴ στιγμὴ ποῦ τοῦ ἄπλωνε τὸ χέρι τῆς προσπαθώντας νὰ τὸν πείση, τὴ ρώτησε ὁ Ἡρακλῆς:

— Ποιό εἶναι τὸ ὄνομά σου;

— Οἱ ἄνθρωποι μὲ ὀνομάζουν **Κακία**, ἦταν ἡ ἀπάντηση.

Σεμνὰ πλησίασε τὸν ἥρωα ἡ ἄλλη γυναίκα. Εἶχε ὠραῖο λευκὸ πρόσωπο καὶ τὰ σφιχτὰ πλεγμένα μαλλιά τῆς τοῦ ἔδιναν εὐγένεια καὶ χάρη. "Ενας ἀπλὸς χιτώνας ἦταν ἡ φορεσιὰ τῆς.

— Ἡρακλῆ, τοῦ εἶπε. Οἱ θεοὶ σοῦ ἔδειξαν τὴν ἀγάπη τοὺς χαρίζοντάς σου δύναμη καὶ γενναία ψυχὴ. Χρησιμοποίησε τὰ θεϊκὰ αὐτὰ δῶρα, γιὰ νὰ ὠφελήσης τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν πατρίδα σου. Ἡ καρδιά σου νὰ εἶναι πάντα πονετική καὶ πρόθυμη γιὰ τοὺς ἄλλους. Μπορεῖ νὰ πικραθῆς, ὅμως ποτὲ δὲ θὰ μετανιώσης γιὰ τὸ δύσκολο ἀλλὰ εὐγενικὸ δρόμο ποῦ διάλεξες.

— Σὲ ἀκολουθῶ ἀμέσως, εἶπε ὁ Ἡρακλῆς. Ἀλλὰ ποιό εἶναι τ' ὄνομά σου;

— **Ἀρετὴ**, ἀπάντησε καὶ τοῦ χαμογέλασε μὲ καλοσύνη.

3. ΟΙ ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

Σὲ λίγο καιρὸ ὁ Ἡρακλῆς παντρεύτηκε καὶ ἀπόχτησε παιδιά. "Ομως, ἐνῶ ὅλοι οἱ θεοὶ τὸν ἀγαποῦσαν, ἡ θεὰ Ἥρα τοῦ φερόταν ἐχθρικά. Κάποτε ἡ Ἥρα ἔκαμε τὸν Ἡρακλῆ μανιακό, τρελό. Αὐτὸς πάνω στὴν τρέλα του φέρθηκε πολὺ ἄσχημα στὴν οἰκογένειά του. Ἀργότερα μετανιωμένος πῆγε στοὺς Δελφούς νὰ ρωτήσῃ τὴν Πυθίαν μὲ ποιό τρόπο θὰ μπορούσε νὰ δείξῃ τὴ

μετάνοιά του. Αὐτὴ τοῦ εἶπε ὅτι, θὰ τὸν συγχωροῦσαν οἱ θεοί, ἂν πῆγαινε στὶς Μυκῆνες νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν θεῖο του, τὸν **Εὐρυσθέα**, ποὺ βασίλευε ἐκεῖ. Ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ μείνῃ δώδεκα χρόνια καὶ νὰ κάνῃ ὅ,τι θὰ τοῦ ἔλεγε ὁ Εὐρυσθέας.

Πραγματικὰ ὁ Ἡρακλῆς πῆγε στὶς Μυκῆνες καὶ ὕστερα ἀπὸ διαταγὴ τοῦ Εὐρυσθέα ἔκαμε δώδεκα πολὺ δύσκολα κατορθώματα, ποὺ ἦταν ἀδύνατον νὰ τὰ κάμῃ ἄλλος ἄνθρωπος. Τὰ κατορθώματα αὐτὰ ὀνομάζονται **ἄθλοι τοῦ Ἡρακλῆ**.

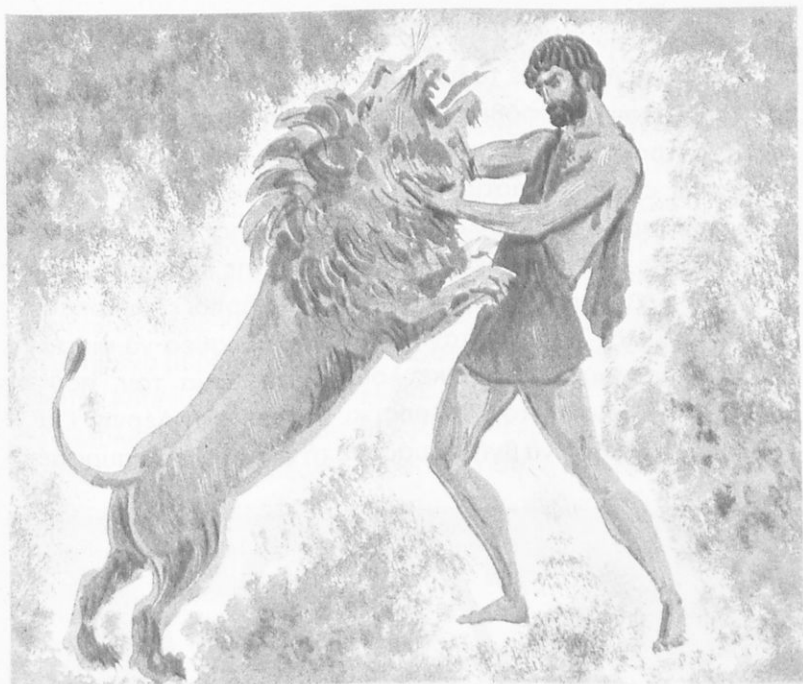
Οἱ πιὸ σπουδαῖοι ἄθλοι του εἶναι:

- α) τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας,
- β) ἡ Λερναία Ὕδρα,
- γ) οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες καὶ
- δ) οἱ στάβλοι τοῦ Αὐγεία.

A) ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΗΣ ΝΕΜΕΑΣ

Στὴ Νεμέα ὑπῆρχε ἓνα φοβερὸ λιοντάρι, ποὺ ἔκανε μεγάλες καταστροφές στὰ κοπάδια. Ὁ Εὐρυσθέας ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ νὰ τὸ σκοτώσῃ καὶ νὰ τοῦ φέρῃ τὸ δῆρμα του.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε τὸ τόξο καὶ τὰ βέλη του κι ἓνα γερὸ ρόπαλο ἀπὸ ξύλο ἀγριελιάς. Ὅτάν ἔφτασε στὴ Νεμέα, μπῆκε στὸ δάσος ποὺ εἶχε τὸ λιοντάρι τῇ σπηλιά του καὶ περίμενε. Κατὰ τὸ βραδάκι φάνηκε τὸ μεγαλόσωμο θηρίο χορτασμένο καὶ περήφανο. Ὁ Ἡρακλῆς τὸ σημάδεψε, ἀλλὰ τὰ μυτερά βέλη δὲν τρύπησαν τὸ σκληρὸ δῆρμα του. Ἔπесαν ἄχρηστα κάτω στὰ χορτάρια. Τότε τὸ λιοντάρι κατάλαβε τὸν κίνδυνο κι ἔτρεξε νὰ κρυφτῇ στὴ φωλιά του. Ὁ Ἡρακλῆς τὸ κυνήγησε μέσα στὴ σπηλιά, ἀλλὰ ἐκεῖνο ξέφυγε ἀπὸ ἓνα ἄνοιγμα ποὺ ὑπῆρχε πίσω. Τότε ἀναγκάστηκε νὰ κλείσῃ τὸ ἄνοιγμα αὐτὸ μ' ἓνα βράχο καὶ τὸ ξανακυνήγησε. Τὸ λιοντάρι τώρα ξαναμπῆκε στὴ φωλιά του καί, μὴ μπορώντας νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ πουθενά, βρυχήθηκε ἄγρια, κοίταξε γύρω του μὲ πυρωμένα μάτια καὶ εἶδε τὸν Ἡρακλῆ. Οἱ

τρίχες τῆς χαίτης του σηκώθηκαν καί, δείχνοντας τὰ φοβερά δόντια του, ὄρμησε πάνω στὸν ἥρωα. Αὐτὸς δὲν ἔχασε καιρό· σήκωσε μὲ δύναμη τὸ ρόπαλο καὶ χτύπησε τὸ θηρίο στὸ μέτωπο. Τὸ ρόπαλο ἔσπασε στὰ δύο, ἀλλὰ τὸ λιοντάρι ζαλίστηκε. Μιὰ ἄγρια πάλη ἄρχισε μεταξύ τους. Τέλος, ὁ Ἡρακλῆς ἔσφιξε τὸν λαιμό του μὲ τὰ δυνατά του χέρια, ὥσπου ἐκεῖνο ἔπεσε νεκρό.

Πῆρε τὸ δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, τὸ φόρεσε καὶ γύρισε στὸ παλάτι τοῦ Εὐρυσθέα. Αὐτὸς τρόμαξε τόσο πολύ, ὅταν εἶδε τὸν Ἡρακλῆ νὰ τοῦ φέρνῃ τὸ δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, ὥστε τὸν πρόσταξε νὰ μὴν ξαναμπῇ στὸ παλάτι, ἀλλὰ νὰ περιμένῃ ἀπ' ἔξω τὶς ἐντολές του. Ἀπὸ τότε ὁ Ἡρακλῆς πάντα φοροῦσε τὸ δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, τὴν περίφημη **λεοντῆ**.

Β) Η ΛΕΡΝΑΙΑ ΥΔΡΑ

Στή λίμνη Λέρνη με τὰ ἤσυχὰ πρασινισμένα νερά καί τὰ ψηλά καλάμια ζοῦσε ἕνα φοβερό τέρας, ἡ Λερναία ὕδρα. Εἶχε ἕνα πολὺ χοντρὸ σῶμα, ποὺ ἔμοιαζε μὲ φίδι, καὶ στήν ἄκρη του φύτρωναν ἑννέα τεράστια κεφάλια. "Ὅχι μόνο τὰ δόντια της ἦταν δηλητηριασμένα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναπνοή της. "Ὅποιος ἄτυχος τὴν πλησίαζε, πέθαινε ἀμέσως. Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς ζοῦσαν μέσα στοῦ φόβο, γιατί ἡ Λερναία ὕδρα τοὺς ἄρπαζε τὰ κοπάδια.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε διαταγὴ ἀπὸ τὸν Εὐρύσθεα νὰ σκοτώσῃ καὶ τὸ τέρας αὐτό. Ἀνέβηκε λοιπὸν στοῦ ἄρμα του, ποὺ τὸ ὀδηγοῦσε ὁ ἀνιψιὸς του **Ίόλαος**, κι ἔφτασε στή Λέρνη. Γιὰ ν' ἀναγκάσῃ τὴν ὕδρα νὰ βγῇ, σημάδεψε τὴ φωλιά της μὲ πυρωμένα

βέλη που σφύριζαν, μόλις άκουμποῦσαν στο νερό. "Ετσι, τὰ βέλη τὴν ἐνόχλησαν καὶ βγῆκε ἔξω. Μόλις εἶδε τὸν Ἡρακλῆ, ὄρμησε καὶ τυλίχτηκε στὸ πόδι του. Ὁ ἥρωας χτυποῦσε ἀλύπητα τὰ φριχτὰ κεφάλια τῆς μὲ τὸ ρόπαλό του. Ἀλλὰ δὲν κατάφερνε τίποτε, γιατί στὴ θέση κάθε κομμένου κεφαλιοῦ φύτρωναν δύο. Σὰ νὰ μὴν ἔφτανε αὐτό, ἡ Ἡρα ἔστειλε ἕναν κάβουρα, ποὺ τὸν δάγκωνε στὸ πόδι. Ὁ Ἡρακλῆς σκότωσε τὸν κάβουρα καὶ εἶπε στὸν Ἰόλαο ν' ἀνάψη δυνατὴ φωτιά. "Ετσι, μόλις ὁ Ἡρακλῆς χτυποῦσε κάθε κεφάλι, ὁ Ἰόλαος μὲ πυρωμένα δαυλιὰ ἔκαιγε τὸ χτυπημένο μέρος, γιὰ νὰ μὴν ξαναφυτρῶσουν ἄλλα. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο κόπηκαν ὅλα τὰ κεφάλια.

Μόλις ἡ ὕδρα ἔπεσε ἀκέφαλη, νεκρή, ὁ Ἡρακλῆς ἔθαψε βαθιά στὴ γῇ τὸ μεσαῖο κεφάλι, ποὺ ἦταν ἀθάνατο καὶ τὸ σκέπασε μὲ μιὰ τεράστια πέτρα. "Υστερα ἄνοιξε τὴν κοιλία τῆς καὶ βούτηξε τὰ μυτερά του βέλη στὸ δηλητήριό τῆς, γιὰ νὰ γίνουν φαρμακερά.

Γ) ΟΙ ΣΤΥΜΦΑΛΙΔΕΣ ὈΡΝΙΘΕΣ

Στὴν Ἀρκαδία τὰ χρόνια ἐκεῖνα ὑπῆρχε ἡ Στυμφαλία, μιὰ λίμνη μὲ ἀκίνητα νερὰ καὶ πυκνοὺς θάμνους. Μέσα στοὺς θάμνους αὐτοὺς ζοῦσαν οἱ Στυμφαλίδες ὀρνιθες. Αὐτὲς ἦταν ἕνα κοπάδι ἀπὸ τεράστια πουλιά, ποὺ ἔτρωγαν κρέας. Οἱ φτεροῦγες, τὰ γυριστὰ νύχια καὶ τὰ μεγάλα ράμφη τους ἦταν σιδερένια. Ὁ Εὐρύσθεας πρόσταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ σκοτώσῃ τὶς Στυμφαλίδες ὀρνιθες.

Στὸν ἄθλο του αὐτὸ τὸν βοήθησαν οἱ θεοί. Ὁ "Ηφαιστος ἔφτιασε κρόταλα ἀπὸ χαλκὸ καὶ ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ τὰ ἔφερε στὸν Ἡρακλῆ.

Ἐκεῖνος πῆρε μαζί του τὸ τόξο του, τὰ βέλη καὶ τὰ κρόταλα καὶ ἀνέβηκε στὸ ὄρος Κυλλήνη, κοντὰ στὴ Στυμφαλία. Ἐκεῖ ἄρχισε νὰ χτυπᾷ δυνατὰ τὰ κρόταλα. Οἱ Στυμφαλίδες ὀρνιθες,

τρομαγμένες από τὸ θόρυβο, πέταξαν βιαστικά ἀπὸ τὶς φωλιές τους. Μόλις βρέθηκαν στὸν ἀέρα, ἄρχισαν νὰ κρῶζουν δυνατὰ καὶ νὰ χτυποῦν τὶς σιδερένιες φτεροῦγες τους, γιὰ νὰ τρομάξουν τὸν ἐχθρό τους. Ἀλλὰ ὁ Ἡρακλῆς σηματοθεύει πρὸ σταθερὰ καὶ στέλνει τὰ φαρμακερά του βέλη στὶς τεράστιες ὀρνιθες. Μία μία πέφτουν κάτω σκοτωμένες. Ὅσες σώθηκαν, πέταξαν κατὰ τὴν Ἀνατολή καὶ δὲν ξαναγύρισαν ποτὲ πιά.

Δ) ΟΙ ΣΤΑΒΛΟΙ ΤΟΥ ΑΥΓΕΙΑ

Στὴν Ἥλιδα ζοῦσε ὁ βασιλιάς **Αὐγείας**. Εἶχε πολλὰ πλούτη καὶ ἀμέτρητα κοπάδια βοδιῶν καὶ προβάτων. Τὰ κοπάδια του ἔβοσκαν στὰ μεγάλα λιβάδια τῆς Ἥλιδας μὲ τὸ παχὺ χορτάρι.

Τὸ βράδυ οἱ βοσκοὶ ἔφερναν τὰ κοπάδια νὰ κοιμηθοῦν στοὺς στάβλους τους. Χρόνια ὅμως οἱ στάβλοι ἔμεναν ἀκαθάριστοι ἀπὸ τὶς κοπριές. Τώρα λοιπὸν εἶχαν φράξει οἱ πόρτες τους, γιατί οἱ κοπριές ἦταν βουνὰ ὁλόκληρα.

Ὁ Εὐρυσθέας πρόσταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ πάη στὴν Ἥλιδα καὶ νὰ καθαρίσῃ τοὺς στάβλους τοῦ Αὐγεία. Ἐνῶ ὁ Ἡρακλῆς προχωροῦσε πρὸς τὴν Ἥλιδα, σκεφτόταν μὲ ποιό τρόπο θὰ μπορέσῃ νὰ τελειώσῃ αὐτὸ τὸ ἔργο. Μὲ φτυάρια καὶ σκουῖπες θὰ χρειάζονταν χιλιάδες ἄνθρωποι νὰ δουλεύουν μέρες καὶ μέρες. Ξαφνικά, κάτι ἄστραψε στὸ μυαλό του. «Θὰ χρησιμοποιήσω νερὸ» φώναξε.

Ὁ Ἡρακλῆς μίλησε στὸν Αὐγεία γιὰ τὸ ἔργο ποὺ ἔπρεπε νὰ κάμῃ.

— Θὰ καθαρίσω τοὺς στάβλους σου σὲ μιὰ μέρα, τοῦ εἶπε, ἂν μοῦ δώσης τὸ ἓνα δέκατο ἀπὸ τὰ ζῶα σου.

Ὁ Αὐγείας, ποὺ δὲν πίστευε ποτὲ ὅτι μποροῦσε νὰ γίνῃ αὐτό, δέχτηκε.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε γιὰ μάρτυρα τὸ **Φυλέα**, γιὸ τοῦ Αὐγεία, καὶ ἄρχισε τὸ ἔργο του. Πρῶτα γκρέμισε τὸν ἓνα τοῖχο τῶν στάβλων. Ἐπειτα μὲ πέτρες καὶ χῶμα ἄλλαξε τὴν κατεύθυνση τῶν δύο

γειτονικῶν ποταμῶν, τοῦ Πηνειοῦ καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ. Ἐφθιασε πρόχειρα αὐλάκια καὶ κατόρθωσε νὰ φέρῃ τὰ νερὰ πρὸς τοὺς στάβλους. Τὰ νερὰ ὄρμησαν καὶ ἄρπαξαν τὰ βουνὰ τῆς ξερῆς κοπριάς. Ὡς τὸ βράδυ οἱ στάβλοι ἄστραφταν ὁλοκάθαροι.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Αὐγείας δὲ θέλησε νὰ δώσῃ τὰ ζῶα στὸν ἥρωα καὶ τὸν ἔδωξε μαζί με τὸν Φυλέα ἀπὸ τὴν Ἥλιδα. Ἐπειδὴ ὁμως φάνηκε ψεύτης, ὁ Ἡρακλῆς μάζεψε στρατό, τὸν νίκησε κι ἔκαμε τὸν Φυλέα βασιλιὰ τῆς χώρας.

4. Η ΑΛΚΗΣΤΗ

Στὶς Φερές, πόλη τῆς Θεσσαλίας, ἦταν βασιλιάς ὁ **Ἀδμητος**, ἀγαπημένος φίλος τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα. Σὲ μιὰ γειτονικὴ πόλη τῆς Θεσσαλίας βασιλεψε ὁ γέρος **Πελίας**, ποὺ εἶχε μιὰ ὁμορφὴ κόρη, τὴν **Ἀλκηστη**. Ὁ Ἀδμητος ζήτησε νὰ τὴν παντρευτῇ. Ὁ Πελίας τοῦ εἶπε ὅτι ἔχει ὀρκιστῇ νὰ τὴ δώσῃ γυναίκα σὲ ὅποιον μπορέσῃ νὰ ἔρθῃ πάνω σ' ἓνα ἄρμα, ποὺ θὰ τὸ τραβοῦν ἓνα λιοντάρι κι ἓνα ἀγριογούρουνο. Κανένας ὡς τότε δὲν εἶχε κατορθώσει αὐτὸ τὸ παράξενο πρᾶγμα.

Ὁ Ἀδμητος ζήτησε τὴ βοήθεια τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα καὶ τὸ κατόρθωσε. Πραγματικά, ἔξεψε στὸ ἄρμα τὸ λιοντάρι καὶ τὸ ἀγριογούρουνο καὶ ἦρθε στὸν Πελία. Ἔτσι, παντρεύτηκε τὴν Ἀλκηστη.

Πρὶν ἀπὸ τὸ γάμο ὁ Ἀδμητος ἔκανε θυσιές, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς θεοὺς. Ξέχασε ὁμως τὴ θεὰ Ἀρτεμη. Αὐτὴ γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, γέμισε φίδια τὸ νυφικὸ δωμάτιο. Καὶ πάλι ὁ θεὸς Ἀπόλλωνας προστάτεψε τὸν Ἀδμητο. Ὅχι μόνο μαλάκωσε τὸ θυμὸ τῆς θεᾶς, ἀλλὰ παρακάλεσε τὶς Μοῖρες, ποὺ κανονίζουν τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, νὰ κάμουν ἓνα δῶρο στὸν Ἀδμητο. Οἱ Μοῖρες τοῦ δώρισαν πολλὰ χρόνια ζωῆς. Γιατί, μόλις θὰ ἔφτανε ἡ στιγμή νὰ πεθάνῃ, μπορούσε νὰ πάρῃ τὴ θέσῃ του ἓνας κοντινὸς συγγενὴς του. Ἔτσι, ὁ Ἀδμητος θὰ ζοῦσε διπλὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Κάποτε ό "Αδμητος άρρώστησε βαριά. "Όλοι κατάλαβαν ότι έφτασε ή τελευταία του ώρα. Οί φίλοι του έτρεξαν και παρακάλεσαν τή γριά μητέρα του νά πεθάνη άντί γι' αὐτόν, όπως είχαν πει οί Μοίρες. "Όμως ούτε ή μητέρα του δέχτηκε νά πεθάνη, γιά νά σωθῇ ό γιός της, ούτε ό πατέρας του, πού βρισκόταν σέ βαθιά γεράματα. Τότε ή άγαπημένη του γυναίκα, ή "Αλκηστη, είπε ότι θά πέθαινε εκείνη άντί γιά τόν "Αδμητο. "Έκαμε τίς άπαραίτητες προετοιμασίες, μπῆκε στο δωματίό της και πέθανε ἥσυχα.

Σιγά σιγά συνῆρθε ό "Αδμητος. "Αμέσως ζήτησε νά δῇ τή γυναίκα του. Κλαίγοντας οί φίλοι του τοῦ είπαν τί έγινε. "Εκείνος από τόν πόνο του έπεσε σέ βαθιά άπελπισία.

"Εκείνες τίς μέρες έτυχε νά εἶναι περαστικός από τίς Φερές ό "Ηρακλῆς. Τόν περιποιήθηκαν στο παλάτι τοῦ βασιλιᾶ, αλλά, όταν ρώτησε γιατί ό "Αδμητος δέν ἦρθε νά τόν καλωσορίση, ένας πιστός υπηρέτης τοῦ είπε τί συνέβηκε.

"Αμέσως ό "Ηρακλῆς έτρεξε έξω από τὸ παλάτι. Βρῆκε τόν "Αδῆ και γιά ώρες πολλές πάλευε μαζί του. Στο τέλος τόν νίκησε και τοῦ πήρε τήν "Αλκηστη. Τῇ σκέπασε όλόκληρη μ' ένα μανδύα και τήν έφερε στον άντρα της.

— Νά τήν προσέχης πολύ, "Αδμητε, τοῦ είπε. Γιά νά τῇ φέρω πίσω, πάλεψα με τόν "Αδῆ.

"Ο "Αδμητος δέν κατάλαβε και τοῦ είπε νά τόν αφήση στον πόνο του. Τότε ό "Ηρακλῆς τράβηξε τὸ μανδύα και φάνηκε ή "Αλκηστη ζωντανή και ώραία. "Ο "Αδμητος έμεινε άφωνος από τήν έκπληξη. "Αγκάλιασε τή γυναίκα του, βεβαιώθηκε ότι εἶναι ή ἴδια και όχι όνειρο και οί δύο τους με θερμά λόγια εύχαρίστησαν τόν "Ηρακλῆ γιά τῇ γενναία κι εύγενική καρδιά του.

5. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

"Αφοῦ ό "Ηρακλῆς τελείωσε τοὺς άθλους του, πῆγε στήν Αἰτωλία. "Επειδῇ είχε πεθάνει ή γυναίκα του, παντρεύτηκε τῇ **Δηιάνειρα**, βασιλοπούλα τῆς Αἰτωλείας. Μετά τὸ γάμο, ένα

χρόνο ἔμειναν μαζί στὸ παλάτι τοῦ πεθεροῦ του, καὶ κατόπι ἔφυγαν. Ἐνῶ ταξίδευαν, ἔφτασαν στὸν ποταμὸ Εὐῆνο, ποῦ ἦταν πλημμυρισμένος. Μπροστὰ τους παρουσιάστηκε ὁ πορθμέας Κένταυρος **Νέσσος** καὶ εἶπε ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἔβαζε τὴ Δηιάνειρα στὴ ράχη του, νὰ τὴν περάσει ἀπέναντι.

Ὁ Ἡρακλῆς συμφώνησε καὶ πέρασε τὸ φουσκωμένο ποτάμι κολυμπώντας. Ὅμως ὁ Νέσσος, βγαίνοντας ἀπὸ τὸ ποτάμι,

θέλησε ν' ἀρπάξη τὴ Δηιάνειρα καὶ νὰ φύγῃ. Αὐτὴ ὅμως ἔβαλε τὶς φωνές. Τότε ὁ Ἡρακλῆς τὸν σημάδεψε καὶ τὸν χτύπησε στὴν καρδιά μ' ἓνα βέλος δηλητηριασμένο. Ὁ Νέσσος, πρὶν ξεψυχίση, φώναξε κοντὰ του τὴ Δηιάνειρα καὶ τῆς εἶπε:

— Μάζεψε λίγο αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴ μου. "Αν κάποτε ὁ Ἡρακλῆς πάσῃ νὰ σὲ ἀγαπᾷ, ἀνακάτεψε αὐτὸ τὸ αἷμα μὲ λάδι καὶ φτιάσε ἓνα μαγικὸ φίλτρο. "Αλειψε μ' αὐτὸ τὸ χιτῶνα τοῦ Ἡρακλῆ καὶ τότε αὐτὸς θὰ σὲ ἀγαπᾷ πάντοτε.

Λίγον καιρὸ ἀργότερα ὁ Ἡρακλῆς πῆγε στὴν Εὐβοία, νὰ τιμωρήσῃ μερικοὺς κακοὺς ἀνθρώπους. Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ θέλησε νὰ προσφέρῃ θυσίᾳ στὸ Δία. "Ἐστειλε λοιπὸν κάποιον νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴ Δηιάνειρα ἓνα λευκὸ χιτῶνα.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἡρακλῆς ἔμεινε στὴν Εὐβοία, αὐτὴ νόμισε ὅτι δὲν τὴν ἀγαπᾷ πιά. Γι' αὐτὸ ἐτοίμασε γρήγορα τὸ φίλτρο, τὸ ἄλειψε πάνω στὸ χιτῶνα καὶ τὸν ἔστειλε στὸν Ἡρακλῆ.

Ὁ Ἡρακλῆς φόρεσε τὸν χιτῶνα κι ἔκαμε τὴ θυσίᾳ. "Οταν ὅμως ὁ χιτῶνας ζεστάθηκε, τὸ δηλητήριό μπῆκε στὶς σάρκες του. "Αδίκᾳ πάλεψε νὰ τὸν βγάλῃ. Σὲ κάθε κίνηση πονοῦσε φριχτά, γιατί μαζὶ μὲ τὸ ροῦχο ξεκολλοῦσαν καὶ οἱ σάρκες του. Τότε, ἀφοῦ εἶπε στοὺς φίλους του νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, ὅλοι μαζὶ ἀνέβηκαν ἐπάνω στὴν Οἶτη.

Ἐκεῖ βογγώντας ἀπὸ τοὺς πόνους, ξεριζώνει δέντρα καὶ τὰ κάνει σωρὸ. Κάθεται πάνω στὸ σωρὸ καὶ ζητάει ἀπὸ τοὺς φίλους του νὰ βάλουν φωτιά. Κανένας ὅμως δὲν δέχεται. Τὴν ὥρα ἐκείνη περνοῦσε ἀπὸ ἐκεῖ ἓνας βοσκός, ὁ πατέρας τοῦ **Φιλοκτήτη** μὲ τὸ κοπάδι του. Ὁ Ἡρακλῆς τὸν παρακάλεσε ν' ἀνάψῃ φωτιά καὶ τοῦ χάρισε τὸ τόξο του.

Ἐνῶ ἡ φωτιά ἔκαιγε, ἓνα σύννεφο τύλιξε τὸν ἥρωα καὶ μέσα σὲ δυνατὲς βροντὲς τὸν πῆρε στὸν οὐρανό. Τὸ σύννεφο ὠδήγησε τὸν Ἡρακλῆ στὸν Ὀλυμπο. Ἐκεῖ τὸν δέχτηκαν ὁ Δίας καὶ ἡ θεὰ Ἥρα, ἡ ὁποία συμφιλιώθηκε μαζὶ του. Ἀπὸ τότε ὁ Ἡρακλῆς κατοικοῦσε μαζὶ μὲ τοὺς θεοὺς.

Περίληψη

Ὁ Ἡρακλῆς ἦταν γιὸς τοῦ Ἀμφιτρύωνα καὶ τῆς Ἀλκμήνης. Γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε στὴ Θήβα. Ὄταν ἦταν μωρό, ἐπνίξε δυὸ τεράστια φίδια. Ἀργότερα, ἀκολούθησε τὸ δρόμο τῆς Ἀρετῆς.

Δώδεκα χρόνια ἔμεινε κοντὰ στὸν Εὐρυσθέα κι ἔκαμε δώδεκα θαυμαστοὺς ἀθλους. Προστάτευε ὅλους τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶχαν τὴν ἀνάγκη του, καὶ ξεκαθάρισε τὸν τόπο ἀπὸ διάφορα τέρατα καὶ θηρία. Πάλεψε μὲ τὸν Ἀδῆ, γιὰ νὰ ξαναφέρει πίσω στὸν Ἀδμητο τὴν Ἀλκешτη.

Πέθανε μὲ πόνους ἀπὸ τὸ δηλητήριο ποὺ ἔδωσε ὁ Κένταυρος Νέσσος στὴ Δηιάνειρα, χωρὶς αὐτὴ νὰ ξέρη τί εἶναι. Οἱ θεοὶ εὐχαριστῆ- μένοι ἀπὸ τοὺς ἀθλους του καὶ τὰ καλά, ποὺ ἔκαμε στοὺς ἀνθρώπους, τὸν πῆραν στὸν Ὀλυμπο καὶ τὸν ἔκαμαν ἀθάνατο.

Ἀσκήσεις

1. Γιατί οἱ ἄνθρωποι πίστευαν ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ἡμίθεος;
2. Ποιοί εἶναι οἱ ἀθλοὶ τοῦ Ἡρακλῆ;
3. Πῶς φαίνεται ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἀκολούθησε τὸν δρόμο τῆς Ἀρετῆς;
4. Πῶς παριστάνεται ὁ Ἡρακλῆς στὴν τέχνη;

Κείμενα

Ὁ Θεόκριτος μιλάει γιὰ τὴ βρεφικὴ ἡλικία τοῦ Ἡρακλῆ:

«Τότε λοιπὸν περάσανε τῆς θύρας τὸ κατώφλι, μὲ προσταγὴ τῆς Ἥρας, δυὸ δράκοι φοβεροὶ νὰ φᾶνε τὸν Ἡρακλῆ. Σέρνανε τὴν κοιλιά τους, ποὺ αἵματα διψᾶει, καὶ προχωροῦν κι οἱ δυὸ μὲ μάτια ἀστραφτε- ρά... Μὰ ὁ Ἡρακλῆς ἐνάντια ἀπλώνει τὰ δυὸ χέρια του καὶ πιάνει τὰ θεριὰ ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ σφίγγει τα σὰ σιδεροχαλκάδες. Τότε στὸ βυζανιάρικο τυλίχτηκαν μωρό... καὶ πάλι ξετυλίχτηκαν, ζητώντας νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὸ φριχτὸ δεσμό».

(Θεοκρίτου Εἰδύλλια, μετ. Ἀλ. Φωτιάδη)

Β. Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΘΗΣΕΑ

Στην Τροιζήνα ζούσε ο σοφός βασιλιάς **Πιθέας** με την όμορφη κόρη του την **Αϊθρα**. Κάποτε ο **Αιγέας**, ο βασιλιάς της 'Αθήνας, πήγε να δει το φίλο του, το γέρο Πιθέα. Εκεί γνώρισε την Αϊθρα και την παντρεύτηκε.

Ο Αιγέας και η Αϊθρα έζησαν λίγο καιρό στην Τροιζήνα. Όμως ο Αιγέας έπρεπε να γυρίσει στην 'Αθήνα. Η Αϊθρα τότε ζήτησε να μείνει στην Τροιζήνα κοντά στον πατέρα της. Το ταξίδι θα την κούραζε, γιατί περίμενε μωρό.

“Όταν αποχαιρετούσε συγκινημένη τὸν Αἰγέα, αὐτὸς τῆς ἔδειξε ἓνα βράχο καὶ τῆς εἶπε:

—Κάτω ἀπὸ τὸ βράχο αὐτὸν ἔβαλα τὸ ξίφος καὶ τὰ σαντάλια μου. Ἐάν γεννήσης γιό, πές του τὸ μυστικό, μόλις γίνῃ παλικάρι. Ἐάν μπορέσῃ νὰ σηκώσῃ τὸν βράχο, ἄς πάρῃ τὸ ξίφος καὶ τὰ σαντάλια καὶ ἄς ἔρθῃ στὴν Ἀθήνα νὰ μὲ συναντήσῃ. Ἐγὼ ἀμέσως θὰ καταλάβω ὅτι εἶναι ὁ γιός μου.

Λίγο ἀργότερα ἡ Αἴθρα γέννησε ἓνα ἀγόρι, τὸ **Θησέα**. Ὁ Θησέας μεγάλωσε στὸ παλάτι τοῦ Πιτθέα καὶ μὲ τὴν ἀγάπῃ τῆς μητέρας του καὶ τὶς σοφὲς συμβουλὲς τοῦ παπποῦ του γινόταν κάθε μέρα καὶ καλύτερος.

“Όταν ὁ Θησέας ἦταν ἑπτὰ χρονῶν, πέρασε ἀπὸ τὴν Τροιζήνα ὁ Ἡρακλῆς. Ἐνῶ ἔτρωγε μέσα στὸ παλάτι μὲ τὸν Πιτθέα, εἶχε ἀφήσει τὴ «λεοντῆ» του ἀπ’ ἔξω. Μόλις τὴν εἶδαν τὰ παιδιά, ἔφυγαν τρομαγμένα. Ὁ Θησέας νόμισε ὅτι ἦταν ζωντανὸ λιοντάρι. Ἀτάραχος ἄρπαξε ἓνα τσεκούρι καὶ ὤρμησε νὰ τὸ σκοτώσῃ. Ὁ Ἡρακλῆς θαύμασε τὸ θάρρος τοῦ παιδιοῦ καὶ εἶπε στὸν Πιτθέα ὅτι ὁ ἐγγονός του θὰ γίνῃ ἀφοβὸς καὶ δυνατός.

Ὁ Θησέας μεγάλωσε. “Όταν ἐγίνε ἐφηβος, ἦταν ψηλός, δυνατὸς καὶ ὁμορφος. Εἶχε ξανθὰ, ὁμορφοχτενισμένα μαλλιά καὶ ἀστραφτερά μάτια. Ἦταν ἔξυπνος, σοβαρὸς καὶ εἶχε γενναία ψυχὴ. Ἡ Αἴθρα κατάλαβε ὅτι ἀξίζει νὰ τοῦ φανερώσῃ τὸ μυστικό γιὰ τὸν πατέρα του.

Τὸν πῆρε λοιπόν, τὸν πῆγε ἐκεῖ ποῦ ἦταν ἡ πέτρα καὶ τοῦ εἶπε τὴν παραγγελία τοῦ πατέρα του. Ὁ Θησέας μ’ εὐκολία σήκωσε τὸν βράχο καὶ πῆρε τὸ ξίφος καὶ τὰ σαντάλια.

2. ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΘΗΣΕΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

Ὁ Πιτθέας καὶ ἡ Αἴθρα συμβούλεψαν τὸν Θησέα νὰ πάῃ στὴν Ἀθήνα μὲ πλοῖο. Τὸ ταξίδι ἀπὸ τὴν ξηρὰ ἦταν ἐπικίνδuno, γιατί στὸ δρόμο ὑπῆρχαν ληστὲς καὶ κακοῦργοι. Ὁ Θησέας ὅμως δὲ

φοβόταν καὶ ἀποφάσισε νὰ πάη στὴν Ἀθήνα μὲ τὰ πόδια. Ἀποχαιρέτησε τὸν παπποῦ καὶ τὴ μητέρα του καὶ ξεκίνησε ὁλομόναχος.

Κοντὰ στὴν Ἐπίδαυρο συνάντησε τὸν πρῶτο κακοῦργο, τὸν **Περιφήτη**. Αὐτὸς ἦταν ἕνας γίγαντας, ποὺ κρατοῦσε ἕνα πελώριο ρόπαλο. Παραμόνευε τοὺς ἄτυχους ταξιδιώτες καὶ τοὺς τσάκιζε μὲ τὸ ρόπαλό του. Ὁ Θησέας πάλεψε μαζί του, τοῦ ἄρπαξε τὸ ρόπαλο καὶ τὸν σκότωσε. Τὸ τρομερὸ ρόπαλο τὸ πήρε μαζί του.

Ὁ Θησέας συνέχισε τὸ δρόμο του. Φτάνοντας στὸν Ἰοθμὸ τῆς Κορίνθου συνάντησε ἄλλον τρομερὸ ληστή, τὸν **Σίνη τὸν Πιτυοκάμπτη**. Τὸν ἔλεγαν ἔτσι, γιατί λύγιζε ὡς τὴ γῆ κάτι πανύψηλα πεῦκα ποὺ ὑπῆρχαν ἐκεῖ. Ἔδενε τοὺς ταξιδιώτες στὶς λυγισμένες κορφές καὶ τὶς ἄφηνε ἀπότομα.

Καθὼς τὰ δέντρα ξαναγύριζαν στὴ θέση τους, σήκωναν ψηλὰ τὸν ἄτυχο ταξιδιώτη καὶ τὸν ἔσκιζαν στὰ δύο.

Ὁ Θησέας λύγισε τὰ πιὸ ψηλὰ πεῦκα κι ἔδωσε τὸ Σίνη στὶς λυγισμένες κορφές τους. Τὰ πεῦκα ξαναγύρισαν στὴ σωστή τους θέση καὶ τὸν σκότωσαν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ποὺ σκότωσε τόσους ἀθώους ταξιδιώτες.

Προτοῦ φτάσῃ ὁ Θησέας στὰ Μέγαρα, συνάντησε τὸ **Σκεῖρωνα**. Ὁ ληστής αὐτὸς καθόταν σ' ἕνα στενὸ μονοπάτι. Ἀπὸ κάτω ἀνοιγόταν ἕνας φοβερὸς γκρεμός, ποὺ σοῦ ἔφερνε ζαλάδα, ὅταν τὸν κοίταζες.

Οἱ ταξιδιώτες ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ περνοῦν ἀπὸ τὸ ἐπικίνδuno μονοπάτι, γιατί ἄλλος δρόμος δὲν ὑπῆρχε. Ὅμως, ὅταν ἔφταναν στὸ σημεῖο ἐκεῖνο, κατατρομαγμένοι ἀντίκριζαν τὸ φοβερὸ Σκεῖρωνα. Αὐτὸς τοὺς σταματοῦσε καὶ τοὺς ἔλεγε ὅτι θὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ περάσουν, ἂν τοῦ πλύνουν τὰ πόδια. Ἐτσι, ὅπως αὐτοὶ ἔσκυβαν μπροστά του καὶ τοῦ ἔπλεγαν τὰ πόδια, ὁ Σκεῖρωνας τοὺς ἔδινε μιὰ κλοτσιὰ καὶ τοὺς γκρέμιζε στὴ θάλασσα. Αὐτοὶ χτυποῦσαν πάνω στοὺς κοφτεροὺς βράχους καὶ

σκοτώνονταν. Ἀπὸ κάτω περίμενε μιὰ τεράστια θαλασσινὴ χελώνα καὶ τοὺς ἔτρωγε.

Ὁ Θησέας γκρέμισε τὸ Σκεῖρωνα μὲ μιὰ δυνατὴ κλοτσιά. Ἀπὸ τότε οἱ ἀπότομοι ἐκεῖνοι βράχοι ὀνομάζονται **Σκειρωνίδες πέτρες** καὶ εἶναι τὸ ἴδιο μέρος, ποὺ τὸ λένε σήμερα **Κακιὰ Σκάλα**.

Ἐπειτα ὁ Θησέας ἔφτασε κοντὰ στὸ σημερινὸ Δαφνί. Ἐκεῖ, στοὺς πρόποδες τοῦ Κορυδαλλοῦ, ζοῦσε ἄλλος τρομερὸς κακοῦργος, ὁ **Προκρούστης**. Αὐτὸς ἀνάγκαζε κάθε ταξιδιώτη νὰ ξαπλώσῃ πάνω σ' ἓνα κρεβάτι. Ἄν τὰ πόδια του περισσεύαν ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ κρεβατιοῦ, ὁ Προκρούστης ἔκοβε τὸ μέρος ποὺ περισσεύε. Ἄν ὅμως ὁ ταξιδιώτης ἦταν κοντὸς καὶ τὰ πόδια του δὲν ἔφταναν στὴν ἄκρη τοῦ κρεβατιοῦ, τοῦ τὰ τραβοῦσε, ὥσπου νὰ φτάσουν. Ἔτσι ἢ ἀλλιῶς, οἱ ταξιδιώτες πέθαιναν μὲ βασανιστήρια καὶ φριχτοὺς πόνους. Ὁ Θησέας τιμώρησε τὸν Προκρούστη μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

3. Ο ΘΗΣΕΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ὅταν ὁ Θησέας ἔφτασε στὴν Ἀθήνα, πῆγε ὁλόισια στὸ παλάτι τοῦ πατέρα του. Ὁ Αἰγέας ἔμαθε ὅτι ἔφτασε στὴν Ἀθήνα ἓνας νεαρὸς ἥρωας, ποὺ εἶχε σκοτώσει τὸν Περιφῆτη, τὸ Σῖνη, τὸ Σκεῖρωνα καὶ τὸν Προκρούστη. Τὸν κάλεσε λοιπὸν στὸ παλάτι, γιὰ νὰ τὸν γνωρίσῃ.

Τὴν ὥρα ποὺ ἔτρωγαν, ὁ Θησέας τράβηξε τὸ μαχαίρι του, τάχα γιὰ νὰ κόψῃ τὸ κρέας. Μὲ τὴν κίνηση ποὺ ἔκαμε ἄνοιξε ὁ χιτῶνας του καὶ φάνηκε τὸ λαμπερὸ ξίφος του, ποὺ ἡ λαβὴ του ἦταν ἀπὸ σκαλιστὸ πολῦτιμο ἔλεφαντόδοντο. Ὁ Αἰγέας ἀμέσως γνῶρισε τὸ ξίφος του. Ἀγκάλιασε τὸν Θησέα καὶ γεμάτος χαρὰ κάλεσε ὅλο τὸ λαὸ τῆς Ἀθήνας. Τοὺς ἔδειξε μὲ περηφάνια τὸ γιό του καὶ ὅλοι χάρηκαν ποὺ ὁ γιὸς τοῦ βασιλιᾶ τους ἦταν τέτοιο λαμπρὸ παλικάρι.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ στὸ Μαραθῶνα, κοντὰ στὴν Ἀθήνα, τριγύριζε ἓνας ἄγριος ταῦρος, ὁ ταῦρος τοῦ Μαραθῶνα. Τὸ τρομερὸ

αυτό ζῶο ἔκανε πολλές καταστροφές. Τὸ εἶχε φέρει κάποτε ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τὴν Κρήτη στὸν Εὐρυσθέα ὕστερα ἀπὸ διαταγὴ του. Ὁ Εὐρυσθέας ὅμως τὸ ἄφησε ἐλεύθερο. Τότε αὐτὸ ἔφυγε ἀπὸ τὸ Ἄργος καὶ πῆγε στὰ δάση ποὺ ἦταν γύρω στὸ Μαραθῶνα.

Χωρὶς νὰ χρησιμοποιοῖσιν τὰ ὄπλα του, ὁ Θησέας ἔπιασε τὸν ταῦρο καὶ τὸν ἔφερε στὴν Ἀθήνα. Τὸν γύρισε σ' ὅλη τὴν πόλη, γιὰ νὰ τὸν δοῦν ὅλοι καὶ νὰ ἡσυχάσουν. Κατόπι τὸν θυσίασε στὸ θεὸ Ἀπόλλωνα.

4. Ο ΘΗΣΕΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Κάποτε ὁ Ἀνδρόγεος, γιὸς τοῦ βασιλιᾶ τῆς Κρήτης Μίνωα, ἦρθε νὰ πάρῃ μέρος σὲ ἀγῶνες στὴν Ἀθήνα. Νίκησε σ' ὅλα τὰ ἀγωνίσματα καὶ χαρούμενος ἐτοιμαζόταν νὰ γυρίσῃ στὴν Κρήτη. Μερικοὶ ὅμως κακοὶ Ἀθηναῖοι, τυφλωμένοι ἀπὸ τὴ ζήλια, τὸν σκότωσαν.

Ὁ Μίνωας θύμωσε πολὺ γιὰ τὸν ἄδικο θάνατο τοῦ γιοῦ του. Ἦρθε μὲ τὰ πλοῖα του, πολέμησε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς νίκησε. Τοὺς ἀνάγκασε τότε νὰ πληρώνουν ἓναν παράξενο φόρο. Ζήτησε δηλαδὴ νὰ τοῦ στέλνουν στὴν Κρήτη ἑφτά νέους καὶ ἑφτά νέες, ποὺ θὰ τοὺς διάλεγαν μὲ κλῆρο. Αὐτοὺς θὰ τοὺς ἔριχνε ὁ Μίνωας στὸ **λαβύρινθο**. Ὁ λαβύρινθος ἦταν ἓνα ἀπέραντο κτίριο μὲ πολλοὺς διαδρόμους καὶ δωμάτια. Ἐκεῖ μέσα ζοῦσε ἓνα τέρας, ὁ **Μινώταυρος**, ποὺ εἶχε σῶμα ἀνθρώπου καὶ κεφάλι ταύρου. Σ' αὐτὸν ἔριχναν γιὰ τροφή τοὺς νέους καὶ τίς νέες.

Ὁ Θησέας δὲν ἦταν πολὺν καιρὸ στὴν Ἀθήνα, ὅταν ἦρθαν ἄνθρωποι τοῦ Μίνωα νὰ πάρουν γιὰ τρίτη φορὰ τὸ φόρο, δηλαδὴ τοὺς νέους καὶ τίς νέες. Ζήτησε τότε νὰ πάῃ μαζί τους, συγκινημένος ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τοὺς θρήνους τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ Ἀθηναῖοι θαύμασαν τὸ θάρρος του καὶ τὴ γενναία ψυχὴ του καὶ τὸν ἀγάπησαν πολὺ. Σκοπὸς τοῦ Θησέα ἦταν νὰ σκοτώσῃ τὸν Μινώταυρο.

‘Ο γέρος Αιγέας με λύπη ἄφησε τὸν Θησέα νὰ φύγη. Τοῦ ἔδωσε ὅμως ἄσπρα καὶ μαῦρα πανιά. “Αν ὁ Θησεὺς γύριζε νικητής, ἔπρεπε νὰ πῇ στὸν καπετάνιο τοῦ караβιοῦ νὰ βάλῃ τὰ ἄσπρα πανιά. “Αν ὅμως δὲ γύριζε πίσω, ὁ καπετάνιος θ’ ἄφηνε τὰ μαῦρα πανιά, γιὰ νὰ μάθῃ ὁ Αἰγέας νωρίτερα τὴ συμφορὰ.

5. Ο ΜΙΝΩΤΑΥΡΟΣ

Τὸ καράβι με τοὺς νέους ἔφτασε στὴν Κρήτη. ‘Ο Θησεὺς πῆγε στὸ λαμπρὸ παλάτι τοῦ Μίνωα καὶ τοῦ μίλησε γιὰ τὴν ἀπόφασή του νὰ σκοτώσῃ τὸ Μινώταυρο. ‘Ο Μίνωας δέχτηκε, ἀλλὰ πίστευε πῶς αὐτὸ ἦταν ἀδύνατο. Κι ἂν ἀκόμῃ τὸν σκότῳνε, πῶς θὰ ἐβγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸν ἀπέραντο σκοτεινὸ λαβύρινθο, ποῦ

οί διάδρομοι καὶ τὰ δωμάτιά του ἦταν τόσο μπερδεμένα;

Τὴ στιγμή ὅμως ποὺ ὁ Θησέας ἔβγαινε ἔξω ἀπὸ τὸ παλάτι, συνάντησε τὴν **Ἀριάδνη**, τὴν περήφανη κόρη τοῦ Μίνωα. Αὐτὴ θαύμασε τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὸ θάρρος του καὶ σκέφτηκε ὅτι θὰ ἦταν κρίμα νὰ τὸν φάη ὁ Μινώταυρος. Τοῦ ἔδωσε λοιπὸν πολýτιμες μυστικὲς ὁδηγίες κι ἓνα κουβάρι κλωστή, τὸ **μίτο**, λέγοντας:

— Νὰ δέσης τὴν ἄκρη τῆς κλωστῆς στὴν εἴσοδο τοῦ λαβύρινθου. “Ὅσο προχωρεῖς, νὰ ξετυλίγης καὶ θὰ ξαναβρῇς τὸ δρόμο, γιὰ νὰ βγῇς χωρὶς δυσκολία.

‘Ο Θησέας μπῆκε στὸν λαβύρινθο ξετυλίγοντας τὸ μίτο. Κάποια στιγμή ἄκουσε ἀπὸ κοντὰ τὸ φοβερὸ μουγκρητὸ τοῦ Μινώταυρου. ‘Ο ἥρωας ὤρμησε καὶ τὸν σκότωσε. Γεμάτος χαρὰ ἄρχισε νὰ τυλίγῃ τὸ νῆμα, ὥσπου βγῇκε ἀπὸ τὸ λαβύρινθο. Οἱ νέοι, ποὺ τὸν περίμεναν τρέμοντας ἀπὸ τὴν ἀγωνία τους, ξέσπασαν σὲ δυνατὲς φωνὲς χαρᾶς. Τὸν ἀγκάλιαζαν, τὸν φιλοῦσαν, καὶ μὲ θερμὰ λόγια τὸν εὐχαριστοῦσαν.

‘Ο Μίνωας θαύμασε τὸ θάρρος καὶ τὴ δύναμη τοῦ Θησέα καὶ τοὺς ἐπέτρεψε νὰ φύγουν. ‘Ολόχαρος ἐκεῖνος τοὺς πῆρε, γιὰ νὰ γυρίσουν στὴν Ἀθήνα.

6. Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Τὸ ταξίδι τοῦ γυρισμοῦ ἦταν γρήγορο καὶ χαρούμενο. Πρὶν φτάσουν στὴν Ἀθήνα, σταμάτησαν στὴ νῆσο Δῆλο. ‘Ο Θησέας ἔκαμε πλούσιες θυσίες, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ θεὸ Ἀπόλλωνα καὶ τὴ θεὰ Ἀφροδίτη. “Ὅλοι οἱ νέοι χόρεψαν μετὰ τῇ θυσίᾳ ἕναν καινούριο χορὸ, τὸ **γέφανο**. Τὰ σταυρωτὰ καὶ μπερδεμένα βήματα τοῦ χοροῦ ἦταν ἡ φοβερὴ ἀνάμνηση τοῦ λαβύρινθου.

Τὸ πλοῖο πλησίαζε στὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ μέρες ὁ γέρος Αἰγέας

πήγαινε στην ακροθαλασσιά. Στεκόταν στὸν πιὸ ψηλὸ βράχο καὶ κοίταζε ὥρες τὴ θάλασσα, γιὰ νὰ δῇ τὸ πλοῖο νὰ γυρίζει. “Ὁμως ὁ Θησέας ἀπὸ τὴ χαρὰ του ξέχασε ν’ ἀλλάξῃ τὰ πανιά.” Ἐτσι, τὸ πλοῖο ἐρχόταν μὲ τὰ κατάμαυρα πανιά του φουσκωμένα.

Ὁ Αἰγέας εἶδε τὸ πλοῖο μὲ τὰ μαῦρα πανιά. Ἦταν τόση ἡ λύπη του καὶ ἡ ἀπελπισία του, ὥστε ἔπεσε στὴ θάλασσα καὶ πνίγηκε. Ἀπὸ τότε ἡ θάλασσα ἐκείνη λέγεται **Αἰγαῖο πέλαγος**.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπνιξαν τὴ λύπη τους κι ἔτρεξαν μὲ φωνὲς χαρᾶς νὰ ὑποδεχτοῦν τὸν Θησέα. Ποτὲ πιά ὁ Μίνωας δὲν θὰ ζητοῦσε νέους γιὰ φόρο.

Ὁ Θησέας, μόλις ἔφτασε στὸ λιμάνι, ἔμαθε τὸ θλιβερὸ νέο καὶ μὲ δάκρυα καὶ θρήνους πῆγε στὸ παλάτι.

7. Ο ΘΗΣΕΑΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ

Οί Ἀθηναῖοι ἔκαμαν βασιλιά τους τὸν Θησέα. Αὐτὸς φρόντισε πολὺ γιὰ τὴν πόλη καὶ τοὺς κατοίκους. Ἐνωσε τὶς δώδεκα μικρὲς πόλεις, ποὺ εἶχε τότε ἡ Ἀττική, σὲ μία. Ἔτσι, ἡ πόλη αὐτή, ἡ Ἀθήνα, ἦταν δυνατὴ καὶ πλούσια. Γιὰ τὴν ἔνωση αὐτὴ καθιέρωσε διάφορες γιορτές. Ὁργάνωσε ἐπίσης τὰ **Παναθήναια**, γιορτὴ ποὺ γινόταν καὶ παλιότερα, ἀλλὰ τώρα ἦταν πιὸ μεγάλη καὶ πιὸ ὀνομαστή.

Ὁ Θησέας πῆγε σὲ διάφορες χώρες καὶ τιμώρησε πολλοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἦταν ἀδικοὶ καὶ κακοί. Ὅταν γύρισε ὁμως στὴν Ἀθήνα, μερικοὶ Ἀθηναῖοι, ποὺ δὲν τὸν συμπαθοῦσαν, ξεσήκωσαν τὸ λαό. Ἀηδισμένος ὁ Θησέας ἔφυγε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πῆγε στὴν νῆσο Σκύρο, ὅπου εἶχε κτήματα.

Ὁ βασιλιάς τῆς Σκύρου **Λυκομήδης** τὸν δέχτηκε μὲ χαρά, ἀλλὰ ἀργότερα ἄρχισε νὰ φοβᾶται μήπως ὁ Θησέας τοῦ πάρῃ τὸν θρόνο του. Μιὰ μέρα ὁ Λυκομήδης πῆρε τὸν Θησέα, νὰ τοῦ δεῖξη δῆθεν τὰ κτήματά του. Τὸν ἀνέβασε σ' ἓνα βουνὸ κι ἐκεῖ ξαφνικά, καθὼς τοῦ ἔδειχνε τὰ κτήματα ἀπὸ ἓνα βράχο, τὸν ἔσπρωξε πρὸς τὰ κάτω. Ὁ Θησέας γκρεμίστηκε στοὺς βράχους καὶ σκοτώθηκε.

Χρόνια καὶ χρόνια ἔμεινε ὁ Θησέας θαμμένος στὴ Σκύρο καὶ ξεχάστηκε. Ἀργότερα, ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Κίμωνας πῆγε στὴ Σκύρο κι ἔψαξε νὰ βρῇ τὸν τάφο τοῦ ἥρωα. Ἐκεῖ ποὺ ἔψαχνε, εἶδε ἓναν αἰτὸ νὰ σκάβῃ τὸ χῶμα μὲ τὰ νύχια του. Τὸ θεώρησε καλὸ σημάδι, ἔσκαψε ἐκεῖ καὶ βρῆκε τὰ κόκκαλα ἑνὸς ἄντρα μεγαλόσωμου καὶ δίπλα ἓνα σπαθί. Κατάλαβε τότε ὅτι ἦταν τὰ λείψανα τοῦ Θησέα. Μὲ συγκίνηση τὰ πῆρε καὶ τὰ ἔφερε στὴν Ἀθήνα.

Οἱ Ἀθηναῖοι τὰ δέχτηκαν μὲ χαρές, τὰ τοποθέτησαν μέσα σ' ἓνα λαμπρὸ ναό, ποὺ ἔχτισαν καὶ τίμησαν τὸν Θησέα μὲ θυσίες. Ὁ ναὸς αὐτὸς ἐγίνε τὸ καταφύγιο τῶν κατατρεγμένων καὶ ὅσους ζητοῦσαν ἄσουλο ἐκεῖ κανεὶς δὲνμποροῦσε νὰ τοὺς βλάψῃ.

Αὐτὸ ἦταν τιμὴ γιὰ τὸν Θησέα, ποὺ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ βοηθοῦσε ὅσους κινδύνευαν καὶ ὅσους ζητοῦσαν τὴ βοήθειά του.

Περίληψη

Ὁ Θησέας ἦταν γιὸς τοῦ Αἰγέα, βασιλιᾶ τῆς Ἀθήνας, καὶ τῆς Αἴθρας, βασιλοπούλας ἀπὸ τὴν Τροιζήνα. Ὁ Θησέας ἔκαμε πολλὰ κατορθώματα. Σκότωσε τὸν Περιφῆτη, τὸ Σίνη τὸν Πιτυοκάμπτη, τὸ Σκείρωνα καὶ τὸν Προκρούστη. Κατόπι ἔπιασε ζωντανὸ τὸν ταῦρο τοῦ Μαραθῶνα.

Στὴν Κρήτη ἔκαμε τὸ μεγαλύτερο κατόρθωμά του, σκοτώνοντας τὸν Μινώταυρο. Ὄταν ἔγινε βασιλιάς τῆς Ἀθήνας, φρόντισε πολὺ γιὰ τὴν πόλη. Στὴ Σκύρο βρῆκε τὸ θάνατο ἀπὸ τὸ βασιλιὰ Λυκομήδη.

Ἀσκήσεις

1. Γιατί ἔχει ἀξία ἡ ἀπόφαση τοῦ Θησέα νὰ πάη στὴν Κρήτη;
2. Τί ξέρεις γιὰ τὸν Δαίδαλο καὶ τὸν Ἴκαρο;

Κείμενα

Ἡ ποιήτρια Σαπφὼ μιλάει γιὰ τίς γυναῖκες τῆς Κρήτης:
«καὶ οἱ Κρήσες λοιπὸν κάποτε ρυθμικὰ μὲ τὰ πόδια
τ' ἀπαλά τους χορεῦαν γύρω στὸν βωμὸ τὸν ὠραῖο,
τ' ἀπαλὸ λεπτὸ ἄνθος τῆς χλόης πατώντας»

(Σαπφώ, μετ. Παν. Λεκατοῦ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ο ΦΡΙΞΟΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗ

Στὸν Ὀρχομενὸ τῆς Βοιωτίας ἦταν βασιλιάς ὁ **Ἀθάμας**. Αὐτὸς παντρεύτηκε τὴ **Νεφέλη**, ποὺ ἦταν τόσο καλὴ καὶ ὁμορφη, ὥστε πολλοὶ ἔλεγαν ὅτι εἶναι θεά. Ἡ Νεφέλη γέννησε δυὸ παιδιά, τὸν **Φρίξο** καὶ τὴν **Ἑλλη**.

Ἀργότερα, ὁ Ἀθάμας χώρισε μὲ τὴ Νεφέλη καὶ παντρεύτηκε τὴν **Ἰνώ**. Αὐτὴ ὄχι μόνο δὲ φρόντιζε τὰ παιδιά, ἀλλὰ τὰ μισοῦσε κι ἔψαχνε νὰ βρῇ ἕναν τρόπο νὰ τὰ σκοτώσῃ.

Ἐπεισε λοιπὸν τὶς γυναῖκες τοῦ τόπου νὰ καθουρντίσουν τὸν σπόρο τοῦ σιταριοῦ, ἀφοῦ τὶς βεβαίωσε ὅτι μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἡ ἐσοδεῖα θὰ ἦταν πλουσιότερη. Οἱ ἄντρες τοὺς δὲν ἤξεραν τίποτε γιὰ ὅλα αὐτά. Ἐσπειραν τὸ σιτάρι, ἀλλὰ δὲ φύτρωσε οὔτε ἓνα σπυρί. Ὁ Ἀθάμας τότε ἔστειλε ἀνθρώπους νὰ ρωτήσουν τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν γιὰ τὴν ἀφορία· ἡ Ἰνώ ὅμως τοὺς πλήρωσε, γιὰ νὰ μὴν ποῦν τὸ σωστὸ χρησμό. Μετὰ ἀπὸ τὶς ὁδηγίες ποὺ τοὺς ἔδωσε ἡ Ἰνώ, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔφεραν στὸν Ἀθάμα τὴ φοβερὴ ἀπάντηση ποὺ ἔδωσε τάχα τὸ μαντεῖο: «Γιὰ νὰ πάψῃ ὁ τόπος νὰ ὑποφέρει ἀπὸ πείνα, πρέπει νὰ θυσιαστῇ ὁ Φρίξος στὸ βωμὸ τοῦ Δία». Ὁ Ἀθάμας, νομίζοντας ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ θέληση τῶν θεῶν, ἀναγκάστηκε νὰ δεχτῇ.

Ἀλλὰ ἡ Νεφέλη δὲν ἄφησε ἀπροστάτευτα τ' ἀναπημένα της

παιδιά. Τὴν ὥρα ποὺ πήγαιναν νὰ θυσιάσουν τὸ Φρίξο, ἡ Νεφέλη μέσα σ' ἓνα σύννεφο ἦρθε καὶ τὸν ἄρπαξε μαζί μὲ τὴν ἀδερφή του, τὴν "Ελλην. Τοὺς ἀνέβασε καὶ τοὺς δυὸ πάνω σ' ἓνα θαυμάσιο κριάρι, ποὺ τῆς εἶχε χαρίσει ὁ Ἑρμῆς. Τὸ κριάρι εἶχε ἀνθρώπινη μιλιὰ, πετοῦσε σὰν πουλὶ καὶ τὸ δέρμα του ἦταν ὁλόχρυσο. Μὲ μεγάλη ταχύτητα τὸ κριάρι πῆρε μακριὰ τὰ δυὸ παιδιά.

Τὸ ταξίδι αὐτὸ ἐνθουσίασε τὴν "Ελλην. Ἔβλεπε κάτω στὰ βάθη τῆ θάλασσα σὰν καθρέφτη. Ἔσκυψε, γιὰ νὰ δῇ καλύτερα, ἀλλὰ ξαφνικὰ γλίστρησε καὶ πνίγηκε μέσα στὴ θάλασσα, ποὺ ἀπὸ τότε λέγεται **Ἑλλησποντος**.

Ὁ Φρίξος συνέχισε τὸ ταξίδι του πάνω στὸ κριάρι. Ἔτσι ἔφτασε στὴν Κολχίδα, ὅπου βασιλιάς ἦταν ὁ **Αἰήτης**. Ἐκεῖνος τὸν καλοδέχτηκε καὶ τὸν περιποιήθηκε. Ὁ Φρίξος θυσίασε τὸ κριάρι στὸ Δία καὶ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα του τὸ δώρισε στὸν Αἰήτη. Ὁ βασιλιάς κρέμασε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα πάνω σὲ μιὰ βελανιδιά, ποὺ στὴ ρίζα τῆς φύλαγε ἄγρυπνα ἓνας δράκος.

2. ΠΕΛΙΑΣ ΚΑΙ ΙΑΣΟΝΑΣ

Στὴν Ἰωλκὸ κοντὰ στὸ Βόλο τῆς Θεσσαλίας, βασίλευε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ **Πελίας**. Αὐτὸς κατάφερε ν' ἄρπάξῃ τὴ βασιλεία ἀπὸ τὸν ἀδερφό του τὸν **Αἴσωνα**. Ὁ Αἴσωνας εἶχε ἓνα γιό, τὸν **Ἰάσωνα**. Ἀπὸ φόβο μήπως ὁ Πελίας κάμῃ κακὸ στὸν Ἰάσωνα, ὁ πατέρας του τὸν ἔστειλε στὸ Πήλιο κοντὰ στὸν Κένταυρο **Χείρωνα**. Ὁ Κένταυρος Χείρωνας ἦταν σοφὸς δάσκαλος. Μόρφωνε τ' ἄρχοντόπουλα καὶ τὰ μάθαινε νὰ ἔχουν ψυχὴ περήφανη καὶ καλὴ. Κοντὰ του ἔμεινε ὁ Ἰάσωνας ὡς τὰ εἴκοσι χρόνια του.

Ὁ Πελίας πάντοτε ἀνησυχοῦσε γιὰ τὸ θρόνο του. Ρώτησε λοιπὸν τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν καὶ ἡ Πυθία τοῦ εἶπε:

— Νὰ φοβᾶσαι τὸν μονοσάνταλο.

Ὁ Ἰάσωνας ἄφησε τὸν δάσκαλό του καὶ γύρισε στὴν Ἰωλκὸ. Στὸ δρόμο συνάντησε ἓνα ποτάμι καί, γιὰ νὰ τὸ περάσῃ, ἔβγαλε

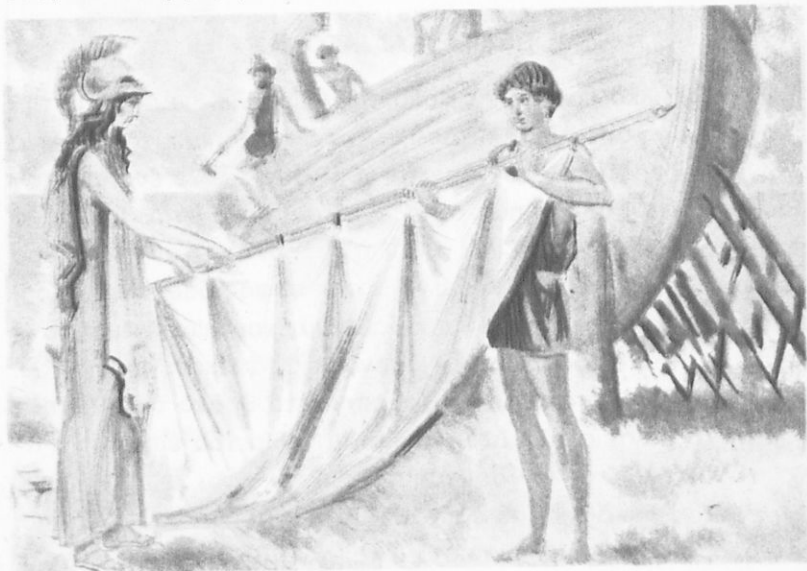
τὰ σαντάλια του, ἀλλὰ ἔχασε τὸ ἓνα. Ἔτσι μπήκε στὴν πόλη μονοσάνταλος καὶ πήγε στὸ παλάτι. Ὅταν τὸν εἶδε ὁ Πελίας, κατάλαβε ποιὸς ἦταν. Μόλις πήγε ὁ Ἰάσωνας καὶ τοῦ ζήτησε τὸν θρόνο, αὐτὸς τοῦ εἶπε:

— Θὰ κάμω αὐτὸ ποὺ ζητᾷς· ὅμως κοίταξε, εἶμαι γέρος ἐνῶ ἐσὺ εἶσαι δυνατὸ παλικάρι. Εἶδα στὸν ὕπνο μου τὸ Φρίξο, ποὺ μοῦ εἶπε νὰ πάω στὴν Κολχίδα, νὰ φέρω πίσω τὰ λείψανά του καὶ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Ἄν ἀναλάβης αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία, σοῦ ὀρκίζομαι στοὺς θεοὺς ὅτι θὰ σοῦ δώσω τὸν θρόνο, ὅταν γυρίσης.

Ὁ Ἰάσωνας, χωρὶς νὰ διστάσῃ, ἀνάλαβε τὴν ἐκστρατεία.

3. Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

Χωρὶς ἀργοπορία ὁ Ἰάσωνας ἄρχισε τὶς προετοιμασίες. Κάλεσε ἓναν ξακουστὸ τεχνίτη ναυπηγὸ, τὸν Ἄργο, γιὰ νὰ φτιάξῃ ἓνα πλοῖο γρήγορο καὶ γερό. Τὸ πλοῖο ἔγινε ὠραῖο καὶ τὸ ὀνόμασαν Ἄργῳ, γιὰ νὰ τιμήσουν τὸν Ἄργο.

Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ μὲ τὸ χέρι της κάρφωσε ἓνα κομμάτι ξύλο ἀπὸ μιὰ ἱερὴ βελανιδιά. Τὸ ξύλο αὐτὸ μιλοῦσε σὰν ἄνθρωπος κι ἔλεγε τὸ μέλλον. Ἐπίσης ἡ Ἀθηνᾶ δίδασκε στὸν καπετάνιο πῶς νὰ χρησιμοποιῇ τὰ πανιὰ καὶ τὰ πενήντα κουπιὰ τοῦ πλοίου, ὥστε νὰ πλέῃ σὰν ψάρι.

Ἀφοῦ ἐτοιμάστηκε τὸ πλοῖο, ὁ Ἰάσοντας κάλεσε τοὺς πιὸ γενναίους ἄντρες ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ λάβουν μέρος στὴν ἐκστρατεία. Οἱ περισσότεροι δέχτηκαν. Ἦρθε ὁ **Ἡρακλῆς**, οἱ ἀδερφοὶ **Διόσκουροι**, ὁ **Ὀρφέας**, γιὸς τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα, ὁ **Ζήτης**, ὁ **Κάλας** καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ὅλοι αὐτοί, ἐπειδὴ ταξίδευαν μὲ τὴν «Ἀργώ», ὀνομάστηκαν **Ἀργοναῦτες** καὶ ἡ ἐκστρατεία τοὺς **ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία**.

Ἀφοῦ συγκεντρώθηκαν ὅλοι, ὁ Ἰάσοντας τοὺς ζήτησε νὰ διαλέξουν ἓναν ἀρχηγό. Ὅλοι κοίταξαν τὸν Ἡρακλῆ, ἀλλὰ αὐτὸς εἶπε ὅτι ἀρχηγὸς πρέπει νὰ εἶναι ὁ Ἰάσοντας.

Οἱ Ἀργοναῦτες πρόσφεραν πλούσιες θυσίες στοὺς θεούς, ἀνοιξαν τὰ πανιὰ καὶ ξεκίνησαν ἀπὸ ἓνα λιμάνι κοντὰ στὴν Ἰωλλό.

4. ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Οἱ Ἀργοναῦτες πέρασαν τὸ Αἰγαῖο πέλαγος μὲ ταλαιπωρίες καὶ ἀργοπορία. Σταματοῦσαν σὲ πολλὰ μέρη καὶ συχνὰ ἀναγκάστηκαν νὰ πολεμήσουν. Ὅμως τοὺς προστάτευε ἡ θεὰ Ἥρα ἀπὸ κάθε κίνδυνο. Στὴν παραλία τῆς Μυσίας ὁ Ἡρακλῆς μὲ λύπη του ἄφησε τοὺς Ἀργοναῦτες, γιὰτὶ ἔπρεπε νὰ ψάξῃ νὰ βρῇ ἓνα φίλο του.

Ἐκεῖνοι συνέχισαν νὰ ταξιδεύουν στὴν Προποντίδα. Ἐκεῖ σὲ μιὰν ἀκροθαλασσιὰ τῆς Θράκης συνάντησαν τὸν τυφλὸ μάντη **Φινέα**. Ὁ Φινέας βασανιζόταν ἀπὸ πείνα. Οἱ **Ἀρπυιες**, κάτι φερωτὰ τέρατα μὲ πρόσωπα γυναικεῖα καὶ γυριστὰ αἰτήσια νύχια, ὁρμοῦσαν καὶ τοῦ ἄρπαζαν τὸ φαῖ του. Ὁ Ζήτης καὶ ὁ Κάλας σκότωσαν τὶς Ἀρπυιες καὶ ὁ Φινέας, γιὰ νὰ τοὺς δείξῃ τὴν εὐγνώμοσύνη του, τοὺς ἔδωσε πολὺτιμες συμβουλές.

— Λίγο πιὸ κάτω θὰ συναντήσετε τὶς **Συμπληγάδες** πέτρες, τοὺς εἶπε. Εἶναι δυὸ βράχοι ψηλοί, ποὺ ἀνοιγοκλείνουν ἀσταμάτητα, πιὸ γρήγορα κι ἀπὸ τὸν ἄνεμο. Τοὺς σκεπάζει πυκνὴ ὁμίχλη καὶ κάνουν τρομερὸ θόρυβο. Οὔτε πουλὶ δὲν μπόρεσε ἀκόμα νὰ περάσῃ ἀνάμεσά τους. Ἐσεῖς ὅμως θ' ἀφήσετε νὰ πετάξῃ ἓνα περιστέρι. Ἄν περάσῃ, ἀκολουθήστε το.

Οἱ Ἀργοναῦτες εὐχαρίστησαν θερμὰ τὸν Φινέα κι ἔκαμαν ὅπως τοὺς εἶπε. Τὸ περιστέρι πέταξε ἀνάμεσα στὶς Συμπληγάδες καὶ μόνο ἡ ἄκρῃ τῆς οὐρᾶς του πιάστηκε. Τότε, οἱ Ἀργοναῦτες ἄρπαξαν τὰ κουπιὰ καὶ τὸ ἀκολούθησαν. Οἱ Συμπληγάδες χτύπησαν λίγο τὸ πίσω μέρος τοῦ πλοίου. Ἀπὸ τότε ὅμως ἔμειναν ἀκίνητες καὶ τὰ πλοῖα περνοῦσαν ἐλεύθερα.

Οἱ Ἀργοναῦτες χωρὶς ἄλλα ἐμπόδια συνέχισαν γρήγορα τὸ ταξίδι τους κι ἔφτασαν στὴν Κολχίδα.

5. ΙΑΣΩΝΑΣ ΚΑΙ ΑΙΗΤΗΣ

Ὁ Ἰάσωνας ἔφτασε στὸ λαμπρὸ παλάτι τοῦ Αἰήτη, ποὺ τὸ εἶχε φτιάσει ὁ θεὸς Ἥφαιστος. Ὅταν μίλησε στὸν Αἰήτη γιὰ τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ του, ἐκεῖνος τοῦ εἶπε:

— Γιὰ νὰ σοῦ δώσω τὸ χρυσόμαλλο δέρμα, πρέπει νὰ δῶ ἂν τὸ ἀξίζης. Θὰ σὲ δοκιμᾶσω λοιπόν. Ἐχω δυὸ ἄγριους ταύρους μὲ χάλκινα πόδια. Τὰ ρουθούνια τους βγάζουν γλῶσσες φωτιᾶς. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τοὺς ζεύω στὸ ἄροτρο, ὀργώνω ἓνα ξερὸ χωράφι καὶ σπέρνω τὰ δόντια ἐνὸς τρομεροῦ δράκοντα. Ἀμέσως φυτρῶνουν ὀπλισμένοι γίγαντες. Ὅρμῳ μὲ τὸ δόρυ μου καὶ ὥς τὸ βράδυ τοὺς σκοτώνω ὅλους. Ἄν μπορέσης νὰ κάμῃς κι ἐσὺ τὸ ἴδιο, θὰ σοῦ δώσω τὸ χρυσόμαλλο δέρμα.

Ὁ Ἰάσωνας δέχτηκε. Σ' αὐτὸ ὅμως τὸν βοήθησε κρυφὰ ἡ **Μήδεια**, ἡ κόρη τοῦ Αἰήτη, γιατί τὸν ἀγαποῦσε. Τοῦ ἔδωσε μιὰ μαγικὴ ἀλοιφή καὶ τοῦ εἶπε:

— Περίμενε τὰ μεσάνυχτα. Τὴν ὥρα ἐκείνη νὰ κάμῃς θυσία

καὶ τὰ χαράματα πήγαινε στὸ ποτάμι. Ἐκεῖ ἄλειψε μὲ τὴν ἀλοιφή ὅλο τὸ σῶμα σου, τὴν ἀσπίδα καὶ τὰ ὅπλα σου. Ἔτσι, θ' ἀποκτήσης τρομερὴ δύναμη. Μόλις ζέψης τοὺς ταύρους καὶ ὀργώσης τὸ χωράφι, θὰ δῆς νὰ ξεπετιοῦνται ἄγριοι πολεμιστὲς ἀπὸ τὰ δόντια ποὺ θὰ σπείρης. Ρίξε μιὰ πέτρα ἀνάμεσά τους καὶ αὐτοὶ θὰ ριχτοῦν ὁ ἓνας στὸν ἄλλον. Ἀρπάξε τὴν εὐκαιρία καὶ σκότωσέ τους.

Ὁ Ἰάσοντας ἀκολούθησε πιστὰ τὶς ὁδηγίες τῆς Μήδειας. Ἐξεψε τοὺς ἄγριους ταύρους ὀργωσε τὸ χωράφι καὶ πέταξε τὴν πέτρα ἀνάμεσα στοὺς γίγαντες, ποὺ φύτρωναν ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ δράκοντα. Αὐτοὶ ἄρχισαν νὰ χτυπιοῦνται μεταξύ τους καὶ ὡς τὸ βράδυ ὁ Ἰάσοντας τοὺς σκότωσε ὅλους. Ὁλόχαρος γύρισε στὸν Αἰήτη καὶ τοῦ ζήτησε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα.

6. Ο ΙΑΣΟΝΑΣ ΑΡΠΑΖΕΙ ΤΟ ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟ ΔΕΡΜΑ

Ὁ Αἰήτης ὅμως εἶχε ὑποσχεθῇ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα, μὲ τὴν

ἐλπίδα ὅτι ὁ Ἰάσοντας δὲ θὰ ἔβγαινε ζωντανὸς ἀπὸ τῆ δοκιμασίᾳ, στὴν ὁποία τὸν ἔβαλε. Γι' αὐτὸ εἶπε στὸν Ἰάσωνα ὅτι θὰ σκεφτῇ καὶ θ' ἀποφασίση ἀργότερα ἂν θὰ τοῦ τὸ δώσῃ. Στὴν πραγματικότητα εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν σκοτώσῃ τὴν ἴδια νύχτα.

Ἡ Μήδεια ὅμως κατάλαβε τὰ σχέδια τοῦ πατέρα της. Πῆρε τὸν Ἰάσωνα καὶ πῆγαν μαζὶ στὸ δέντρο ποὺ κρεμόταν τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Ἡ Μήδεια ἔριξε ἓνα μαγικὸ ὑγρὸ στὸν ἀκοίμητο δράκοντα ποὺ τὸ φύλαγε. Αὐτὸς ἀποκοιμήθηκε, ξετυλίχτηκε ἀπὸ τὸν κορμὸ τοῦ δέντρου καὶ κουλουριάστηκε στὴ γῆ σὲ ἀτέλειωτες κουλοῦρες. Ἡ Μήδεια προχωροῦσε σιγὰ καταπᾶνω τοῦ ψιθυρίζοντας προσευχὲς στοὺς θεοὺς καὶ ὁ Ἰάσοντας τὴν ἀκολουθοῦσε. Μόλις πλησίασαν, ὁ δράκοντας ἀνασήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ ἄνοιξε τὸ φοβερὸ στόμα του. Ἡ Μήδεια τοῦ ἔριξε στὰ μάτια ἓνα ἄλλο μαγικὸ ὑγρὸ, ποὺ τὸν ἀποκοίμισε ἐντελῶς. Τότε, ὁ Ἰάσοντας ἀνέβηκε στὸ δέντρο καὶ πῆρε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Τὸ κρατοῦσε στὰ χέρια του μὲ προσοχὴ κι ἐκεῖνο ἄστραφτε καὶ φώτιζε τὸ δρόμο τους.

Χωρὶς νὰ χάσουν στιγμή ὁ Ἰάσοντας καὶ ἡ Μήδεια, μπῆκαν στὴν Ἀργῶ κι ἔφυγαν ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσαν. Μαζί της ἡ Μήδεια εἶχε καὶ τὸν μικρὸ της ἀδερφό, τὸν **Ἄψυρτο**.

7. Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΑΡΓΟΝΑΥΤΩΝ

Λίγη ὥρα ἀργότερα ὁ Αἰήτης ἀνακάλυψε ὅτι ὁ Ἰάσοντας καὶ ἡ Μήδεια ἄρπαξαν τὸ χρυσόμαλλο δέρμα κι ἔφυγαν. Ἀμέσως ἐτοίμασε τὸν στόλο του, γιὰ νὰ τοὺς κυνηγήσῃ.

Ἐπειδὴ ὅμως τοὺς πρόφτασε, ἡ Μήδεια, ἔριξε τὸν Ἄψυρτο

στη θάλασσα, για να μπορέσουν να ξεφύγουν. 'Ο Αιήτης προσπάθησε να σώση τὸν ἄτυχο γιό του κι ἔτσι οἱ Ἀργοναῦτες ἀπομακρύνθηκαν. 'Ο Αιήτης γύρισε πίσω, ἀλλὰ ἔδωσε διαταγή στοὺς **Κόλχους** νὰ κυνηγήσουν τοὺς Ἀργοναῦτες καὶ νὰ φέρουν πίσω τὴ Μήδεια. Ἄν γύριζαν χωρὶς αὐτὴ, θὰ τοὺς σκότωνε ὅλους.

Ἡ ἐπιστροφή τῶν Ἀργοναυτῶν ἦταν δύσκολη καὶ γεμάτη κινδύνους. 'Ο Ἰάσοντας πατρεύτηκε τὴ Μήδεια καὶ αὐτὴ μὲ τὰ μάγια της τοὺς βοηθοῦσε ὅσο μπορούσε. Ὅμως μερικοὶ θυμωμένοι θεοὶ τοὺς ἔκαναν νὰ χάνουν τὸ δρόμο τους καὶ ἡ τρικυμία τοὺς ἔριχνε σὲ διάφορα νησιά. Μετὰ ἀπὸ κινδύνους ἔφτασαν στὸ νησι τῶν Φαίακων, τὴν Κέρκυρα. Ἐκεῖ ὁ βασιλιάς **Ἀλκίνοος** τοὺς περιποιήθηκε. Σὲ λίγο ἔφτασαν οἱ Κόλχοι καὶ ἀγριεμένοι ζήτησαν ἀπὸ τὸν Ἀλκίνοο νὰ τοὺς δώσῃ μὲ τὸ καλὸ τὴ Μήδεια· διαφορετικά, τοῦ εἶπαν πῶς θὰ τοῦ κηρύξουν πόλεμο. 'Ο Ἀλκίνοος τοὺς εἶπε ὅτι ἡ Μήδεια εἶναι γυναίκα τοῦ Ἰάσωνα καὶ δὲν εἶναι σωστὸ νὰ τὴν πάρουν πίσω. Οἱ Κόλχοι κατάλαβαν ὅτι ὁ Ἀλκίνοος μίλησε φρόνιμα. Ἀλλὰ οἱ ἴδιοι πῶς θὰ γύριζαν πίσω στὴν Κολχίδα, ἀφοῦ ὁ Αἰήτης τοὺς εἶχε προειδοποιήσει ὅτι θὰ τοὺς σκότωνε; Παρακάλεσαν λοιπὸν τὸν Ἀλκίνοο νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ μείνουν ἐκεῖ κι ἐκεῖνος τοὺς ἔδωσε τὴν ἄδεια.

Ὅταν ἔφυγαν οἱ Ἀργοναῦτες ἀπὸ τὴν Κέρκυρα, ἡ τρικυμία τοὺς ἔφερε κοντὰ στὴν Πελοπόννησο. Ἀπὸ ἐκεῖ τοὺς ἔριξε στὴν Ἀφρική, μετὰ στὴν Κρήτη καί, ἀφοῦ πέρασαν ἀπὸ διάφορα ἄλλα νησιά, τελικὰ γύρισαν στὴν Ἰωλκὸ.

Ὅταν ἔφτασε ὁ Ἰάσοντας στὴν Ἰωλκὸ, πῆγε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα στὸν Πελία. Ὁ Πελίας ὅμως ἀρνήθηκε νὰ τοῦ δώσῃ τὸν θρόνο κι ὁ Ἰάσοντας πῆγε στὴν Κόρινθο καὶ ἀφιέρωσε τὴν Ἀργῶ στὸν θεὸ Ποσειδῶνα. Στὴν πόλη αὐτὴ ἔζησε πολὺν καιρὸ μὲ τὴ Μήδεια.

Λένε πῶς ὁ Ἰάσοντας πέθανε μετὰ ἀπὸ χρόνια, ὅταν ἓνα δοκάρι ἀπὸ τὴν Ἀργῶ ἔπεσε πάνω του καὶ τὸν σκότωσε.

Περίληψη

Ὁ Φρίξος καὶ ἡ Ἑλλη ἦταν παιδὰ τοῦ Ἀθάμα καὶ τῆς Νεφέλης. Ἡ Ἰνώ, ἡ δεύτερη γυναίκα τοῦ Ἀθάμα, προσπάθησε νὰ κάμη κακὸ στὰ παδιά. Ἡ Νεφέλη ὅμως, γιὰ νὰ τὰ σώσῃ, ἔστειλε ἓνα χρυσόμαλλο κριάρι, τὸ ὁποῖο τὰ πῆρε μακριά. Τὸ χρυσόμαλλο δέρμα τοῦ κριαριοῦ ὁ Φρίξος τὸ χάρισε στὸν Αἰήτη, βασιλιὰ τῆς Κολχίδας.

Ὁ Ἰάσωνας ἀργότερα πῆγε μὲ τοὺς Ἀργοναῦτες νὰ πάρῃ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Τὸ ἄρπαξε μὲ τὴ βοήθεια τῆς Μήδειας καὶ μετὰ ἀπὸ περιπέτειες τὸ ἔφερε στὸν Πελία.

Ἀσκήσεις

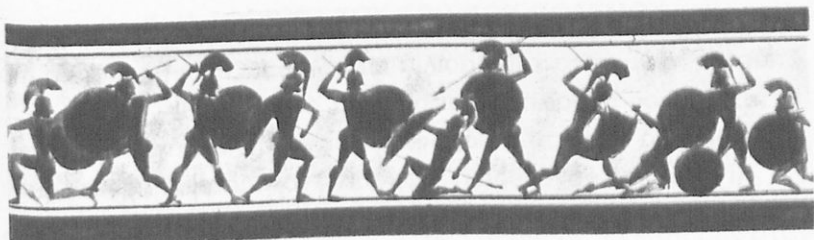
1. Μὲ ποιὸν τρόπο προστάτεψε ἡ Νεφέλη τὰ παιδιά της;
2. Ποιὸς ὀργάνωσε τὴν ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία καὶ γιὰ ποιο σκοπὸ;
3. Ποιοὶ ἔλαβαν μέρος στὴν ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία;
4. Ἡ βοήθεια τῆς Μήδειας φάνηκε χρήσιμη στὸν Ἰάσωνα;
5. Πέτυχε ἡ ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία;

Κείμενα

Οἱ Ἀργοναῦτες περνοῦν τὶς Συμπληγάδες:

«Ὅταν ἔφτασαν κοντὰ στοὺς βράχους, ἄφησαν ἀπὸ τὴν πλώρη ἓνα περιστέρι· καθὼς αὐτὸ ἀνάμεσα πετοῦσε, οἱ βράχοι μὲ τὸ χτύπημα τοῦ κόψαν τὴν οὐρά. Τότε οἱ Ἀργοναῦτες μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἥρας, ἀφοῦ περίμεναν μὲ προσοχή, ὥσπου ν' ἀνοίξουν οἱ βράχοι πέρασαν τραβώντας γρήγορα κουπὶ καὶ μόνο ἡ ἄκρη τῆς πρύμνης χτυπήθηκε λιγάκι»

(Ἀπολλοδώρου Βιβλιοθήκη, διασκευὴ Χρ. Ἀνδρεάδη)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. ΤΟ ΜΗΛΟ ΤΗΣ ΕΡΙΔΑΣ

Στὴ φθία τῆς Θεσσαλίας ἦταν βασιλιάς ὁ **Πηλέας**. Ἐπειδὴ οἱ θεοὶ τὸν ἀγαποῦσαν, τὸν βοήθησαν νὰ παντρευτῇ τὴ θεὰ **Θέτιδα**. Στὸν γάμο πῆγαν ὅλοι οἱ θεοὶ φέρνοντας πλούσια δῶρα. Μόνο ἡ θεὰ **Ἐριδα** ἔμεινε ἀκάλεστη, γιατί, ὅπου πῆγαινε, ἔφερνε μαλώματα καὶ στενοχώριες. Ἐνῶ λοιπὸν ὅλοι διασκέδαζαν, αὐτὴ ἤρθε κρυφὰ καὶ πέταξε ἀνάμεσά τους ἓνα χρυσὸ μῆλο μὲ τὴν ἐπιγραφή: «στὴν πιὸ ὁμορφῇ».

Ἀμέσως, ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀροδίτη ἄρχισαν νὰ μαλώνουν. Κάθε μιὰ ἤθελε γιὰ τὸν ἑαυτὴ τῆς τὸ μῆλο, γιατί νόμιζε πὼς ἦταν πιὸ ὁμορφῇ ἀπὸ τίς ἄλλες. Τότε ὁ Δίας, γιὰ νὰ μὴ δυσανεστήσῃ καμία, σκέφτηκε μιὰν ἄλλη λύση καὶ εἶπε:

— Νὰ πᾶτε στὴν Τροία μαζί μὲ τὸ θεὸ Ἑρμῆ. Ἐκεῖ, στὸ βουνὸ Ἰδη, θὰ βρῆτε τὸν **Πάρη** νὰ βόσκει τὰ πρόβατά του. Αὐτὸς θὰ σᾶς πῇ σὲ ποιά ἀνήκει τὸ μῆλο.

Πραγματικά, πῆγαν στὴν Ἰδη καὶ ὁ Ἑρμῆς ἔδωσε τὸ μῆλο στὸν Πάρη. Ἡ θεὰ Ἥρα τοῦ ἔταξε ἀμέτρητα πλούτη καὶ δόξα. Ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τὸν κάμῃ ἀνίκητο. Τελευταία πλησίασε ἡ Ἀφροδίτη. Τὸν παῖνεψε γιὰ τὴν ὁμορφιά του καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἄν μοῦ δώσης τὸ μῆλο, θὰ σὲ βοηθήσω νὰ πάρῃς τὴν πιὸ

ὁμορφη γυναίκα τοῦ κόσμου. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὡραία **Ἑλένη** τῆς Σπάρτης, ἡ γυναίκα τοῦ βασιλιᾶ **Μενελάου**. Ἔτσι θὰ εἶσαι ὁ πιὸ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος καὶ ὅλοι θὰ σὲ ζηλεύουν.

Χωρὶς νὰ διστάσῃ ὁ Πάρης, ἔδωσε τὸ μῆλο στὴν Ἀφροδίτη.

Λίγον καιρὸ ἀργότερα ἡ Ἀφροδίτη τὸν εἰδοποίησε πὼς εἶναι καιρὸς νὰ ξεκινήσῃ, γιὰ νὰ πάρῃ τὴν Ἑλένη. Ἔτσι, ὁ Πάρης κατέβηκε στὴν Τροία καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα του, τὸ Βασιλιᾶ **Πρίαμο**, ἓνα γερὸ καράβι. Εἶπε πὼς ἤθελε νὰ πάῃ νὰ συμβουλευτῇ τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν. Πῆρε μαζί του μερικὰ δυνατὰ παλικάρια καὶ ξεκίνησε μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἀφροδίτης.

2. Η ΑΦΟΡΜΗ ΤΟΥ ΤΡΩΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

‘Ο Πάρης ἔφτασε στὴ Σπάρτη καὶ ὁ βασιλιάς Μενέλαος τὸν φιλοξένησε στὸ παλάτι του καὶ τὸν περιποιήθηκε πολὺ. “Ὁμως σὲ λίγες μέρες ἔφυγε μὲ τὰ καράβια του γιὰ τὴν Κρήτη. Τότε ὁ Πάρης ἔπεισε τὴν Ἑλένη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἐκείνη δέχτηκε καὶ πῆγε μαζί του. Ἡ θεὰ Ἀφροδίτη τὴν καθυσύχασε μὲ γλυκὰ λόγια καὶ μετὰ ἀπὸ περιπέτειες τοὺς βοήθησε νὰ φτάσουν στὴν Τροία.

“Ὅταν γύρισε ὁ Μενέλαος ἀπὸ τὴν Κρήτη, οἱ πιστοὶ του ὑπηρέτες μὲ φωνές καὶ θρήνους τοῦ διηγήθηκαν τὴν ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης. Ὁ Μενέλαος θύμωσε πολὺ, ποὺ ὁ Πάρης, δὲ σεβάστηκε τὴ φιλοξενία του.

— Μόνο μὲ πόλεμο μπορῶ νὰ ξεπλύνω τὴν ντροπὴ μου, φώναξε.

Ἀμέσως ξεκίνησε γιὰ τὶς Μυκῆνες, ὅπου βασιλιάς ἦταν ὁ ἀδερφός του ὁ **Ἀγαμέμνωνας**, ξακουστός γιὰ τὴ δύναμη καὶ τὰ πλούτη του. Τοῦ μίλησε γιὰ τὴν ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης καὶ ζήτησε τὴ νῶμη του.

— Ἀμέσως θὰ ἐτοιμαστοῦμε γιὰ πόλεμο, εἶπε ὁ Ἀγαμέμνωνας. Θὰ εἰδοποιήσωμε ὅλους τοὺς Ἕλληνες νὰ μᾶς βοηθήσουν. Θὰ πάρωμε πίσω τὴν Ἑλένη καὶ θὰ τιμωρήσωμε τοὺς Τρῶες.

3. ΟΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Σὰν ἀστραπὴ ἔγινε γνωστὴ ἡ εἶδηση τῆς ἀρπαγῆς τῆς ὡραίας Ἑλένης σ’ ὅλη τὴν Ἑλλάδα. “Ὅλοι ἄρχισαν νὰ ἐτοιμάζουν τὰ καράβια τους καὶ τὸν στρατό τους, γιὰ νὰ ξεκινήσουν. Ὁ Ἀγαμέμνωνας τοὺς εἰδοποίησε νὰ συγκεντρωθοῦν στὴν **Αὐλίδα** τῆς Βοιωτίας.

Μαζεύτηκαν 1.200 καράβια κι ἑκατὸν τριάντα πέντε χιλιάδες πολεμιστές. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Μενέλαο καὶ τὸν Ἀναμέμνονα ἦρθαν μὲ τὰ καράβια τους οἱ πιὸ ξακουστοὶ βασιλιάδες καὶ οἱ πιὸ μεγάλοι ἥρωες. Ὁ γέρος **Νέστορας**, ὁ σοφὸς βασιλιάς τῆς Πύλου. Ὁ **Ὀδυσσεάς**, βασιλιάς τῆς Ἰθάκης ὀνομαστός γιὰ τὴν

ἐξυπνάδα του καὶ τὸ πολυμήχανο μυαλό του. Ἀπὸ τῆ Σαλαμίνα ἦρθε ὁ **Αἴας** ὁ **Τελαμώνιος**, ὀνομαστός γιὰ τὸ πανύψηλο σῶμα του καὶ τὴν ὑπομονή του. Ἀπὸ τὴν Κρήτη ἦρθε ὁ **Ἰδομενέας**, ποὺ ἦταν ἀνίκητος στὸ δόρυ. Ἐπίσης ἦρθε ὁ **Φιλοκτήτης**, ὁ **Εὐμηλος** καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Ἀλλὰ ἔλειπε ὁ πιὸ ξακουστός ἀπ' ὅλους, ὁ **Ἀχιλλέας**, ὁ βασιλιάς τῶν **Μυρμιδόνων**, γιὸς τοῦ Πηλέα καὶ τῆς Θέτιδας. Ἡ Θέτιδα, γιὰ νὰ προστατέψῃ τὸν γιό της, τὸν ἔντυσε μὲ γυναικεῖα ροῦχα καὶ τὸν ἔκρυψε στὸ παλάτι τοῦ Λυκομήδη, βασιλιᾶ τῆς Σκύρου. Οἱ Ἕλληνες ἔστειλαν τὸν πολυμήχανο Ὀδυσσεά νὰ βρῇ τὸν Ἀχιλλέα. Πῆγε λοιπὸν ὁ Ὀδυσσεάς στὸ παλάτι, ἄφησε στὴν εἴσοδο μιὰν ἀσπίδα κι ἓνα δόρυ καὶ πρόσταξε νὰ ἰχῆσῃ ἡ πολεμικὴ σάλπιγγα. Ἀμέσως ὁ Ἀχιλλέας πετάχτηκε καὶ ἄρπαξε τὰ ὅπλα. Ὁ Ὀδυσσεάς κατάλαβε πῶς ἦταν ὁ Ἀχιλλέας καὶ τοῦ εἶπε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἔτσι, καὶ ὁ Ἀχιλλέας ἔλαβε μέρος στὸν πόλεμο.

Γιὰ τὴν ἀνατροφή τοῦ Ἀχιλλέα εἶχε φροντίσει ὁ Κένταυρος Χεῖρωνας, ὁ ὁποῖος τοῦ δίδαξε τὴν τέχνη τοῦ πολέμου καὶ τὴν ἱατρική. Μαζὶ μὲ τὸν Ἀχιλλέα πῆγε στὴν Αὐλίδα καὶ ὁ πιστὸς φίλος του, ὁ **Πάτροκλος**.

Ἀρχιστράτηγο διάλεξαν τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ ὅλοι ἦταν ἔτοιμοι νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὴν Τροία.

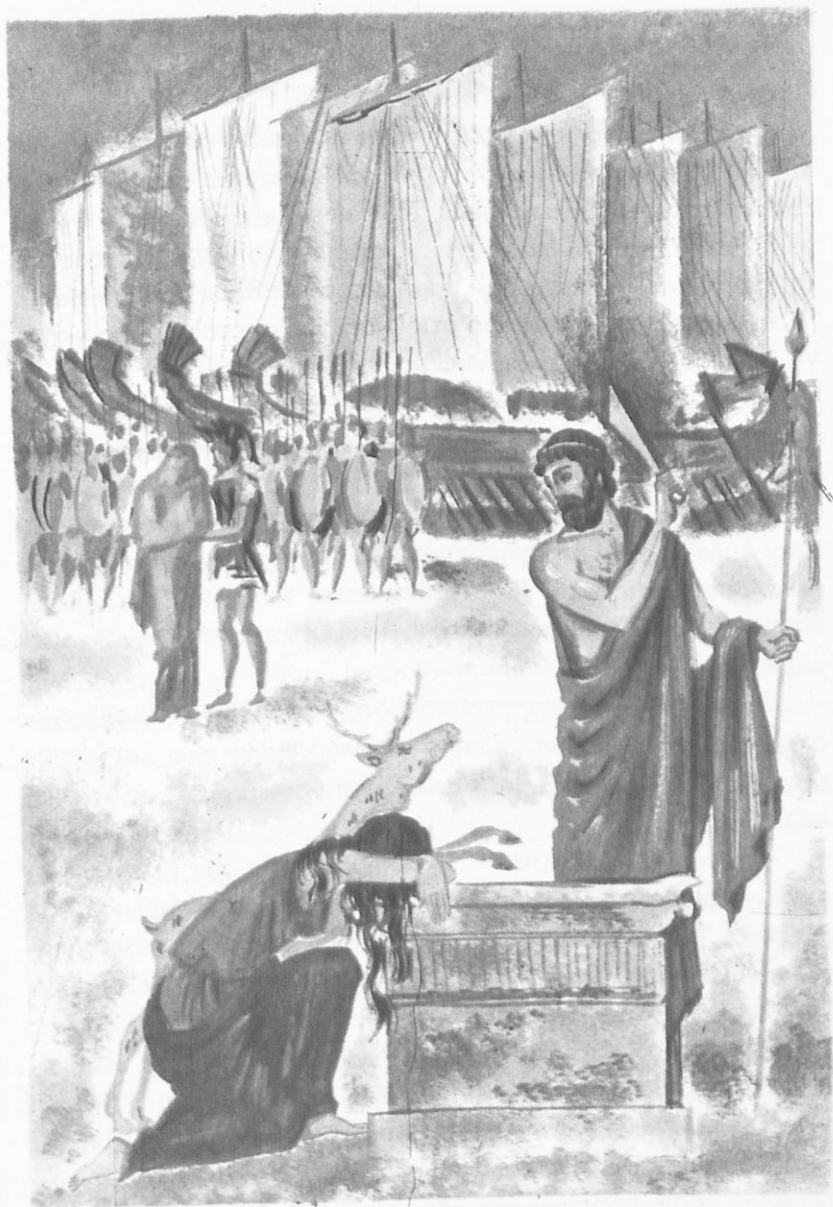
4. Η ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ

Ὁ καιρὸς περνοῦσε καὶ τὰ καράβια ἦταν ἀκόμη στὸ λιμάνι τῆς Αὐλίδας. Γιὰ νὰ ξεκινήσουν, ἔπρεπε νὰ φυσήξῃ εὐνοϊκὸς ἄνεμος, γιὰ νὰ φουσκώσῃ τὰ πανιά τους. Ἐκαναν θυσιεὶς στοὺς θεοὺς καὶ τοὺς παρακαλοῦσαν, ἀλλὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα.

Τότε ὁ μάντης **Κάλχας** τοὺς εἶπε:

—Τοὺς ἀνέμους τοὺς ἐμποδίζει νὰ φυσήξουν ἡ θεὰ Ἄρτεμη.

Ὁ Ἀγαμέμνονας σκότωσε τὸ ἐλάφι της καὶ ἡ θεὰ εἶναι θυμωμένη

μαζί του. Μόνο αν ο αρχιστρατηγός θυσιάση την κόρη του στον βωμό της θεάς, αυτή θα ξεχάση τον θυμό της και θ' αφήση να φυσήξη ευνούϊκός άνεμος.

Ο Άγαμέμνωνας έπεσε σέ βαθιά άπελπισία και άρνήθηκε να θυσιάση την κόρη του, την **Ίφιγένεια**. Κλείστηκε στη σκηνή του και σκεφτόταν. Έβλεπε όμως τὰ άκίνητα καράβια και ή άγάπη του για την πατρίδα φάνηκε μεγαλύτερη από την άγάπη του για την κόρη του. Έσφιξε την καρδιά του και πήρε την άπόφαση. Έστειλε έναν άγγελιαφόρο στις Μυκήνες μ' ένα μήνυμα για τη γυναίκα του, την **Κλυταιμνήστρα**, που της έλεγε:

—Έλα άμέσως στην Αύλιδα μαζί με την Ίφιγένεια. Θα την πατρέψω με τον άνδρειο Άχιλλέα και ο γάμος θα γίνη, πριν ξεκινήσωμε για την Τροία.

Ολόχαρη ή Κλυταιμνήστρα πήρε την Ίφιγένεια και ήρθαν στην Αύλιδα. Έκεί όμως δέν τούς περίμεναν οι χαρές του γάμου, αλλά δυσάρεστα νέα. Ο Άγαμέμνωνας τούς είπε τη φοβερή αλήθεια. Η Κλυταιμνήστρα έκλαιγε και ζητούσε από τον Άγαμέμνονα να λυπηθί τὸ παιδί τους.

Έπειδή ή Ίφιγένεια κατάλαβε ότι ή θυσία της θα ώφελοῦσε όλους τούς Έλληνες, μίλησε στους γονεῖς της και στους συγκεντρωμένους πολεμιστές με λόγια φρόνιμα και συγκινητικά λέγοντας:

—Μην κλαῖτε για μένα. Η θυσία μου θα σās βοηθήση να πāτε γρήγορα στην Τροία, να ξεπλύνετε την ντροπή που μās βαραίνει. Μακάρι να σās βοηθήσουν οι άθάνατοι θεοί να γυρίσετε νικητές. Με εύχαρίστηση θυσιάζω τη ζωή μου για τὸ καλὸ της πατρίδας μου.

Τότε ο μάντης Κάλχας πήρε την Ίφιγένεια από τὸ χέρι και την ὀδήγησε στὸ βωμὸ της θεάς. Προσευχήθηκε στη θεά "Άρτεμη και σήκωσε τὸ μαχαίρι του, για να θυσιάση την Ίφιγένεια. Ξαφνικά, τὰ μάτια ὄλων σκοτείνιασαν. Ένα πυκνὸ σύννεφο σκέπασε τὸ θυσιαστήριο και ὅλοι σάστισαν. Στη θέση που πριν

λίγο ήταν ή 'Ιφιγένεια, τώρα βρισκόταν ένα έλάφι. Συγκινημένος ό Κάλχας θυσίασε τó ώραίο ζώο στη θεά. Τήν 'Ιφιγένεια τήν πήρε ή "Αρτεμη μέσα στο σύννεφο και τήν πήγε σέ χώρα μακρινή, κοντά στην Κολχίδα. Έκεϊ τήν έκαμε ιέρεια στο ναό της.

'Αμέσως μετά τή θυσία σηκώθηκε άπαλό άεράκι, πού όλο δυνάμωνε. Γεμάτοι χαρά οί πολεμιστές μπήκαν στα καράβια τους και σέ λίγο τó λιμάνι άδειασε. Τα πλοία γρήγορα και σίγουρα έπλεαν προς τήν Τροία.

2. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΤΑΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΡΟΙΑ

Σέ λίγο καιρό οί "Ελληνες αντίκρυσαν από μακριά τα τείχη τής Τροίας. 'Από χρόνια ό βασιλιάς Πρίαμος είχε χτίσει γερά τείχη γύρω από τήν πόλη. 'Αρχηγό τους οί Τρῶες διάλεξαν τó γενναίο "**Έκτορα**, γιό του Πριάμου. Οί Τρῶες πολεμιστές έτοιμάσαν τα άρματα και τα όπλα τους, για να πολεμήσουν τούς "Ελληνες.

Μόλις τα πλοία έφτασαν στην άκρογιαλιά, οί "Ελληνες έτοιμάστηκαν να πηδήσουν στη στεριά. Πρώτος πήδησε ό **Πρωτεσίλαος**, ένας γενναίος άντρας από τή Θεσσαλία. Ό "Εκτορας πρόλαβε και σκότωσε τόν Πρωτεσίλαο. Οί "Ελληνες τόν τίμησαν πολύ, γιατί ήταν ό πρώτος νεκρός στη μάχη. Και οί "Ελληνες και οί Τρῶες πολέμησαν γενναία· οί δυό στρατοί ήταν τó ίδιο δυνατοί.

"Όταν τελείωσε ή μάχη, οί Τρῶες κλείστηκαν μέσα στα τείχη τους και οί "Ελληνες φρόντισαν να φτιάσουν τó στρατόπεδό τους. Τράβηξαν τα πλοία τους στην ξηρά κι άνοιξαν πιό μπροστά ένα βαθύ χαντάκι γεμάτο νερό. "Εφτιασαν βωμούς, για να κάνουν τις θυσίες τους, και σκηνές, για να μένουν.

"Όμως ή Τροία δέν έπεφτε. Γι' αυτό οί "Ελληνες έκαναν επιθέσεις στις γύρω πόλεις. Κάθε τόσο έφερναν πλούσια λάφυρα, όπλα και πολλά τρόφιμα για τόν στρατό.

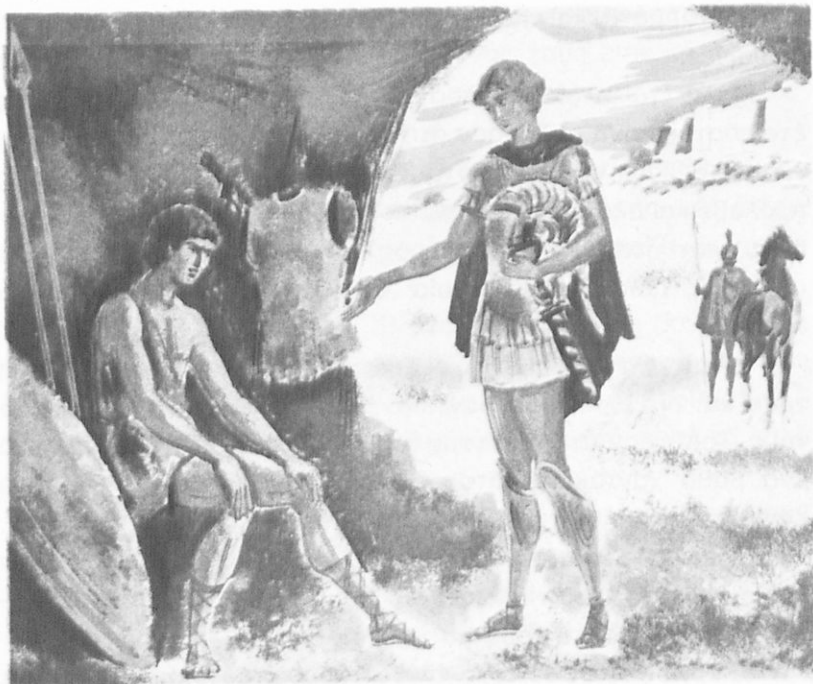
Οί Τρῶες όμως δέν έχαναν τó θάρρος τους. Μετά από κάθε

μάχη κλείνονταν στην πόλη τους, για να ξεκουράσουν το στρατό τους.

Έτσι, η πολιορκία της Τροίας κράτησε δέκα ολόκληρα χρόνια. Μά ούτε οι Έλληνες ούτε οι Τρῶες απογοητεύονταν, γιατί πίστευαν πως θα νικήσουν. Τις ελπίδες τους τις στήριζαν στους θεούς, γιατί μερικοί από αυτούς ήταν με το μέρος των Ελλήνων και άλλοι με το μέρος των Τρῶων.

6. Ο ΘΥΜΟΣ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ

Σε πόλεις έξω από τα τείχη οι Έλληνες άρπαξαν από τους Τρῶες πολλά λάφυρα και δυο κοπέλες: Τη **Βρισηίδα** και τη **Χρυσίδα**, που ήταν κόρη του **Χρύση**, ιερέα του θεού Ἀπόλλωνα. Τη Βρισηίδα, την έδωσαν στον Ἀχιλλέα, για να τον ύπηρετῇ, και τη Χρυσίδα στον Ἀγαμέμνονα.

Ἀπαρηγόρητος ὁ Χρύσης ἦρθε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων καὶ παρακάλεσε θερμὰ τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ τοῦ δώσῃ πίσω τὴν ἀγαπημένη του κόρη. Ἐκεῖνος ὅμως τὸν ἔδιωξε μὲ ἀπρεπὰ λόγια. Τότε, ὁ Χρύσης προσευχήθηκε ζητώντας ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Ἕλληνες. Πραγματικά, ὁ Ἀπόλλωνας ἔστειλε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων τρομερὲς ἀρρώστιες. Ὁ Κάλχας τότε εἶπε ὅτι ὁ Ἀγαμέμνονας πρέπει νὰ δώσῃ πίσω τὴ Χρυσίδα. Ἔτσι, ὁ Ἀγαμέμνονας ἀναγκάστηκε νὰ τὴ δώσῃ, ἀλλὰ ζήτησε νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν Ἀχιλλεὺς τὴ Βρισηίδα.

Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀναγκάστηκε νὰ τοῦ τὴ δώσῃ, γιατί ὁ Ἀγαμέμνονας ἦταν ὁ ἀρχιστράτηγος· θύμωσε ὅμως μαζί του, ἐπεὶ δὴ φάνηκε τόσο ἄδικος καὶ ἀπαιτητικός. Ὁ θυμὸς του ἦταν τόσο μεγάλος, ὥστε κλείστηκε στὴ σκηνή του καὶ ἀρνήθηκε νὰ πάρῃ μέρος στὶς μάχες. Οἱ Τρῶες ξαφνιάστηκαν, ὅταν εἶδαν ὅτι ἔλειπε ἀπὸ τὴ μάχῃ ὁ Ἀχιλλεὺς, ποὺ ὁδήγησε πάντα τοὺς Ἕλληνες σὰν ἄνεμος. Πῆραν λοιπὸν θάρρος καὶ ὄρμησαν πάνω στοὺς Ἕλληνες. Ὄταν ὁ Πάρης προχώρησε κοντὰ στὸ ἐλληνικὸ στρατόπεδο, τὰ δύο ἀντίπαλα στρατόπεδα ἀποφάσισαν νὰ μονομαχήσουν ὁ Πάρης καὶ ὁ Μενέλαος. Ὅποιος νικοῦσε θὰ ἔπαιρνε τὴν Ἑλένη. Ὁ Μενέλαος νίκησε τὸν Πάρη, ἀλλὰ αὐτὸς δὲν κράτησε τὴν ὑπόσχεση ποὺ ἔδωσε. Καὶ ἡ μάχῃ ξανάρχισε μὲ μεγαλύτερη ὁρμή. Ὅλη ἡ ἀπέραντη πεδιάδα ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὶς φωνές, τὰ χτυπήματα τῶν ὄπλων καὶ τὰ βογγητὰ τῶν πληγωμένων. Καὶ ὁ πόλεμος βαστοῦσε.

7. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ

Στὶς μάχες αὐτὲς οἱ Τρῶες ξεθάρρεψαν τόσο, ὥστε νίκησαν τοὺς Ἕλληνες, πλησίασαν τὰ πλοῖα τους καὶ ἔβαλαν φωτιά σὲ μερικὰ ἀπὸ αὐτά. Οἱ Ἕλληνες πολεμοῦσαν μ' ὅλες τους τὶς δυνάμεις, ἀλλὰ, ἐπεὶ δὴ ἔλειπε ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ οἱ Μυρμιδόνες, ὁ κίνδυνος ἦταν μεγάλος. Ὁ Πάτροκλος βλέποντας τὸ κακὸ ποὺ

τούς ἔβρισκε, μπῆκε στή σκηνή τοῦ Ἀχιλλέα καί μέ δάκρυα στά μάτια τοῦ φώναξε:

— Ἀχιλλέα, ὥς πότε θά κρατᾷς τὸ θυμὸ σου; Οἱ Τρῶες καίνε τὰ πλοῖα μας κι ἐσὺ βρίσκεσαι στή σκηνή σου; Τουλάχιστο δώσε μου τὰ ὅπλα σου νὰ μέ νομίσουν γιὰ σένα κι ἄφησε τοὺς Μυρμιδόνες νὰ πολεμήσουν.

Τὰ λόγια τοῦ φίλου του λύγισαν τὴ σκληρὴ καρδιά τοῦ Ἀχιλλέα. Τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τοῦ δώσῃ τὴν πανοπλία καὶ ὁ ἴδιος φώναξε τοὺς Μυρμιδόνες νὰ ἐτοιμαστοῦν γιὰ πόλεμο. Ἀλλὰ εἶπε στὸν Πάτροκλο νὰ μὴν προχωρήσῃ πολὺ, γιατί θά κινδύνευε νὰ ἀναγνωριστῇ ἀπὸ τοὺς Τρῶες καὶ νὰ σκοτωθῇ.

Ὁ Πάτροκλος φόρεσε τὴν πανοπλία τοῦ Ἀχιλλέα καὶ ὁδήγησε τοὺς φοβεροὺς Μυρμιδόνες στή μάχη. Μόλις οἱ Τρῶες

ἀντίκρυσαν τοὺς Μυρμιδόνες νὰ ἔρχωνται καταπάνω τους, σκόρπισαν τρομαγμένοι φωνάζοντας:

— Ὁ Ἀχιλλέας ξαναμπῆκε στὴ μάχη. Θεοί, βοηθήστε μας!

Φοβισμένοι ὑποχώρησαν κι ἔτρεξαν νὰ μποῦν στὴν πόλη. Πάνω στὴν ὁρμὴ τῆς μάχης ὁ Πάτροκλος, ξεχνώντας τὴ συμβουλή τοῦ Ἀχιλλέα, προχώρησε πολύ. Τότε ὁμως ὁ θεὸς Ἀπόλλωνας φανέρωσε στὸν Ἑκτορα τὸ μυστικό, λέγοντάς του ὅτι αὐτὸς ποὺ σκόρπισε τόσο τρόπο δὲν ἦταν ὁ Ἀχιλλέας ἀλλὰ ὁ Πάτροκλος.

Ἀμέσως ὁ Ἑκτορας ὁρμᾷ ἐναντίον τοῦ Πατρόκλου καὶ οἱ δύο ἥρωες ἔρχονται ἀντιμέτωποι. Πολεμοῦν σὰ λιοντάρια· ὁμως τὸ δόρυ τοῦ Ἑκτορα καρφώνεται στὸ πλευρὸ τοῦ Πατρόκλου καὶ τὸν σκοτώνει.

Οἱ Τρῶες μὲ κραυγὲς χαρᾶς ὁρμοῦν πάνω στὸν νεκρὸ Πάτροκλο καὶ ἀρπάζουν τὴν πανοπλία. Τρέχουν καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ ὕστερα ἀπὸ φοβερὴ συμπλοκὴ παίρνουν τὸ σῶμα του καὶ τὸ φέρνουν στὸ στρατόπεδο.

8. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΟΡΑ

Ὅταν ὁ Ἀχιλλέας ἔμαθε τὸ θάνατο τοῦ Πατρόκλου, θρηνοῦσε ἀπαρηγόρητος. Ἡ μητέρα του, ἡ θεὰ Θέτιδα, ποὺ βρισκόταν στὰ βάθη τῆς θάλασσας, ἄκουσε τοὺς θρήνους του καὶ ἀνέβηκε νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Τοῦ ὑποσχέθηκε ἀκόμη πῶς θὰ τοῦ φέρῃ νέα ὄπλα. Ἡ ἴδια θ' ἀνέβαινε στὸν Ὀλυμπο, νὰ παρακαλέσῃ τὸν θεὸ Ἥφαιστο νὰ τοῦ φτιάσῃ καινούρια πανοπλία.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες θρηνοῦσαν τὸ θάνατο τοῦ Πατρόκλου, γιατί ἦταν γενναῖος, φρόνιμος καὶ γλυκομίλητος. Τὴν ἄλλη μέρα ξαναγύρισε ἡ Θέτιδα φέρνοντας τὰ καινούρια ὄπλα. Ἦταν τόσο λαμπρὰ καὶ τόσο ὁμορφα στολισμένα μὲ χαλκό, ἀσήμι καὶ χρυσάφι, ποὺ θάμπωναν τὰ μάτια. Ὁ Ἀχιλλέας ζήτησε νὰ μὴ θάψουν τὸ φίλο του, πρὶν ἐκδικηθῇ τὸ θάνατό του. Συμφιλιώθηκε

λοιπόν με τον Ἀγαμέμνονα καὶ ὁδήγησε τὸ στρατὸ στὴ μάχη. Ἦταν ἀποφασισμένος νὰ σκοτώσῃ τὸν Ἑκτορα.

Ὁ Ἀχιλλέας σκότωνε τοὺς Τρῶες πολεμιστὲς μὲ λύσσα. Ὁ Ἑκτορας ὅμως ἦταν ἀκόμη στὴν πόλη κι ἐτοιμαζόταν νὰ βγῇ στὴ μάχη. Ἀδίκᾳ τὸν παρακάλεσε ἡ γυναῖκα του ἡ **Ἀνδρομάχη**, νὰ μὴν πολεμήσῃ μὲ τὸν Ἀχιλλέα. Ἀδίκᾳ πῆγαν τὰ παρακάλια τοῦ Πριάμου καὶ τῆς **Ἑκάβης**. Ὁ Ἑκτορας βγῆκε νὰ πολεμήσῃ.

Ὁ Ἀχιλλέας συνέχιζε τὴ μάχη καὶ ἀνάγκασε ὅλους τοὺς Τρῶες νὰ κρυφτοῦν στὰ τεῖχη. Μόνο ὁ Ἑκτορας ἔμεινε ἔξω ἀποφασισμένος νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸ μεγαλύτερο ἥρωα τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ δύο ἥρωες συναντιοῦνται κοντὰ στὶς **Σκαιὲς Πύλες**. Οἱ Τρῶες πάνω ἀπὸ τὰ τεῖχη μὲ σφιγμένη καρδιά παρακολουθοῦν

τὴν ἄγρια μονομαχία. Μετὰ ἀπὸ λίγο ὁ Ἕκτορας σημαδεύει τὸν Ἀχιλλέα μὲ τὸ δόρυ τοῦ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ὁ Ἀχιλλέας ὅμως ὁρμᾷ μὲ ἀπίστευτη γρηγοράδα, τοῦ καρφώνει τὸ δόρυ τοῦ καὶ τοῦ τρυπᾷ τὸν λαιμὸ πέρα γιὰ πέρα.

Ὁ Ἀχιλλέας ἔβγαλε δυνατὲς κραυγὰς θριάμβου, ὅταν εἶδε νεκρὸ τὸν ἥρωικὸ Ἕκτορα. Τοῦ πῆρε τὴν πανοπλία καὶ τὴν ἔβαλε στὸ ἄρμα τοῦ. Ὑστερα, ἔδεσε τὸν Ἕκτορα πίσω ἀπὸ τὸ ἄρμα καὶ μὲ τρελὸ καλπασμὸ γύριζε γύρω στὰ τεῖχη γιὰ νὰ δοῦν οἱ Τρῶες τὸ κατάντημα τοῦ γενναίου ἀρχηγοῦ τους.

Κατόπι γύρισε στὸ στρατόπεδο μὲ τὸ νεκρὸ τοῦ Ἕκτορα, ἔθαψε μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ θυσίες τὸν ἀγαπημένο τοῦ Πάτροκλο καὶ ὀργάνωσε ἀγῶνες, γιὰ νὰ τιμήσῃ τὴ μνήμη τοῦ.

9. ΠΡΙΑΜΟΣ ΚΑΙ ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ὁ γέρος Πρίαμος μὲ ἀβάσταχτη θλίψη πῆγε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων καὶ παρακάλεσε ταπεινὰ τὸν Ἀχιλλέα νὰ τοῦ δώσῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἕκτορα, γιὰ νὰ τὸ θάψῃ. Φόρτωσε ἓνα ἀμάξι μὲ δῶρα πλοῦσια: πανέμορφα σκεπάσματα, τάπητες, μανδύες, καλοῦφασμένους χιτῶνες, λεβέτια, δέκα τάλαντα χρυσάφι κι ἓνα ὠραιότατο ποτήρι· δῶρο οπουδαῖο.

Γονάτισε ὁ Πρίαμος ἱκετεύοντας καὶ φίλησε τὰ φοβερὰ χέρια τοῦ Ἀχιλλέα, ποὺ τοῦ εἶχαν σκοτώσει τόσους γιούς. Ἔτσι, γονατιστὸς τὸν παρακάλεσε λέγοντας:

— Θυμήσου τὸν πατέρα σου, θεόμορφε Ἀχιλλέα, ποῦ εἶναι γέρος, ὅπως κι ἐγώ. Ἐκεῖνος χαίρεται μαθαίνοντας πὼς εἶσαι ζωντανός. Εἶχα κι ἐγὼ πενήντα γιούς, ὅμως οἱ πιὸ πολλοὶ σκοτώθηκαν στὶς μάχες. Καὶ τοῦ Ἕκτορα, ποῦ ἦταν στήριγμα καὶ καμάρι μου, ἐσὺ τοῦ πῆρες τὴ ζωὴ μ' αὐτὰ τὰ ἴδια χέρια ποῦ τώρα φίλησα.

Γέμισε ἀπὸ λύπη ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀχιλλέα ἀκούγοντας τὸ γέρο Πρίαμο καὶ ἄρχισε τὸ κλάμα γιὰ τὸν πατέρα τοῦ καὶ τὸν Πάτροκλο. Θρηνοῦσε καὶ ὁ Πρίαμος τὸ σκοτωμένο γιὸ τοῦ.

Μόλις χόρτασε τὸ κλάμα ὁ Ἀχιλλέας, σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ μίλησε μὲ συμπόνια στὸν πικραμένο πατέρα.

Μετά ἀπὸ λίγο σὰ λιοντάρι ὁ Ἀχιλλέας πήδησε ἔξω ἀπὸ τὴ σκηνή του μὲ δυὸ συντρόφους του. Ξέζεψαν τὸ ἀμάξι καὶ πήραν μέσα τ' ἀμέτρητα λύτρα. Ἔφησαν ὅμως δύο μανδύες κι ἓνα χιτώνα, γιὰ νὰ τυλίξουν τὸν Ἔκτορα.

Ὁ Ἀχιλλέας πρόσταξε τὶς δοῦλες νὰ λούσουν τὸν Ἔκτορα καὶ νὰ τὸν ἀλείψουν μὲ λάδι. Ἀφοῦ τὸν ὁμορφοστόλισαν καὶ τὸν ἔντυσαν, ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλέας τὸν ἔβαλε πάνω σὲ στρῶμα κι ἔπειτα τὸν ἀκούμπησαν πάνω στὸ ἀμάξι.

Μετά ἀπὸ αὐτὰ κάλεσε τὸν Πρίαμο νὰ φᾶνε ψητὸ ἀρνὶ καὶ νὰ πιοῦν φλογάτο κρασί. Οἱ δοῦλες ἔστρωσαν κρεβάτια στὸ ὑπόστεγο, γιὰ ν' ἀναπαυτῇ ὁ Πρίαμος καὶ ὁ κήρυκας ποὺ τὸν συνόδευε.

Τὰ χαράματα ὁ Πρίαμος μὲ τὸ ἀμάξι γύρισε στὴν Τροία. Ξεσηκώθηκε ὁ λαὸς μὲ θρήνους, μόλις ἀντίκρουσε τὸ σῶμα τοῦ γενναίου Ἔκτορα. Πρώτη ἄρχισε τὸν θρήνον ἡ Ἀνδρομάχη, ἡ γυναίκα του. Ἐκλαιγε τὸν ἄντρα της, ποὺ χάθηκε νέος καὶ τῆς ἔδωσε πόνο πικρό. Βαριὰ θρηνοῦσε καὶ ἡ μητέρα του, ἡ Ἑκάβη.

Ἀφοῦ τὸν ἔκλαψαν 9 μέρες καὶ κουβάλησαν ἀτέλειωτο σωρὸ ἀπὸ ξύλα, τὴ δέκατη μέρα ἔκαψαν τὸ σῶμα του, ἔσβησαν τὴ φωτιά μὲ φλογάτο κρασί, μάζεψαν τ' ἄσπρα του κόκαλα καί, ἀφοῦ τὰ ἔβαλαν σὲ χρυσὴ θήκη, τὰ ἔθαψαν κι ἔστησαν τύμβο. Ἐπειτα κάθισαν ὅλοι στὸ τραπέζι τῆς παρηγοριᾶς, ὅπως συνηθίζοταν.

10. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ

Ὅταν πέρασαν οἱ ἔντεκα μέρες, ὁ πόλεμος ξανάρχισε. Ὁ Ἀχιλλέας πήρε τοὺς Ἕλληνες κι ἔφτασαν ὡς τὰ τεῖχη τῆς Τροίας. Πολέμησαν τόσο γενναῖα, ὥστε τὰ δυὸ γειτονικά ποτάμια ὁ Σκάμανδρος καὶ ὁ Σιμόης γέμισαν ἀπὸ νεκροὺς Τρῶες.

Τὴ στιγμὴ, ποὺ ὁ Ἀχιλλέας βρισκόταν μπροστὰ στὶς πύλες

τῆς Τροίας, ὁ Ἀπόλλωνας ἦρθε νὰ βοηθήσῃ τὸν Πάρη. Ὁ Πάρης πάνω ἀπὸ τὰ τεῖχη σημάδεψε τὸν Ἀχιλλέα καὶ τοῦ τρύπησε τὴ φτέρνα μ' ἓνα δηλητηριασμένο βέλος. Ἡ φτέρνα ἦταν τὸ ἀδύνατο σημεῖο του. Ὅταν ἦταν μωρό, ἡ Θέτιδα τὸν βούτηξε στὰ ἱερὰ νερὰ τῆς Στυγός, γιὰ νὰ κάμῃ τὸ σῶμα του ἄτρωτο ἀπὸ τὰ ὅπλα. Τὸν κρατοῦσε ὅμως ἀπὸ τὴ φτέρνα κι ἔτσι τὸ σημεῖο ἐκεῖνο δὲ βράχθηκε. Τὸ μυστικὸ αὐτὸ φανέρωσε ὁ Ἀπόλλωνας στὸν Πάρη.

Ὅταν οἱ Ἕλληνες εἶδαν τὸν Ἀχιλλέα νὰ πέφτῃ, ὄρμησαν ἐπάνω στοὺς Τρῶες. Τρομερὴ μάχη ἔγινε μεταξύ τους καὶ τελικὰ κατάφεραν νὰ φέρουν τὸ σῶμα του στὸ στρατόπεδο.

Ἀπαρηγόρητη γιὰ τὸ θάνατο τοῦ γιοῦ της ἡ Θέτιδα ἦρθε νὰ τὸν κλάψῃ. Δεκαεφτὰ μέρες τὸν μοιρολογοῦσαν θεοὶ καὶ ἄνθρωποι. Θλίψῃ μεγάλη εἶχε πέσει σ' ὅλο τὸ στρατόπεδο. Τὴ δέκατη ὄγδοη μέρα οἱ Ἕλληνες ἔκαψαν τὸ σῶμα του καὶ τὴν τέφρα του τὴν ἔβαλαν στὴν ἴδια ὑδρία μὲ τὴν τέφρα τοῦ Πατρόκλου.

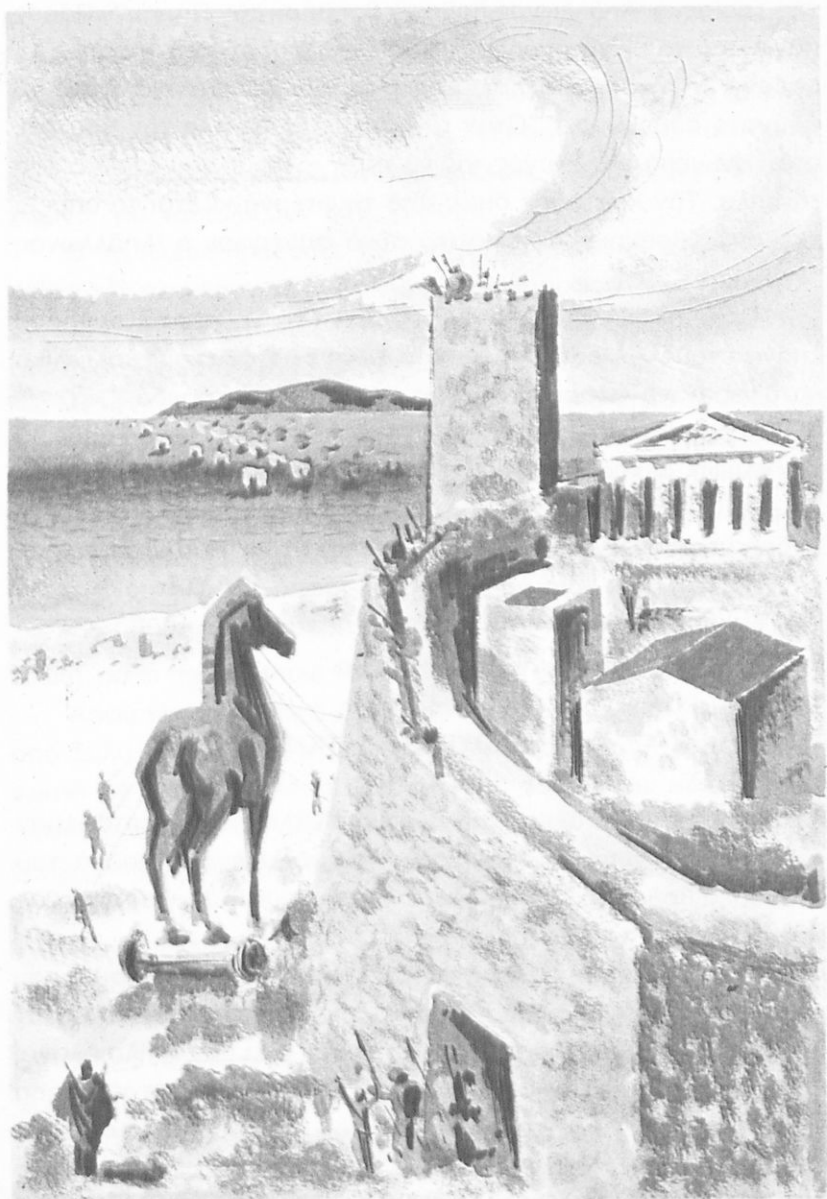
Ἐκεῖ ποὺ ἔθαψαν τὴν ὑδρία ἔφτιασαν ἓναν τύμβο, γιὰ νὰ θυμίζῃ σ' ὅλους τὸ θάνατο τοῦ ἥρωα.

11. ΔΟΥΡΕΙΟΣ ΙΠΠΟΣ

Εἶχαν περάσει δέκα χρόνια καὶ οἱ Ἕλληνες δὲν κατάφεραν νὰ νικήσουν τοὺς Τρῶες· ὥσπου τὸ πολυμήχανο μυαλὸ τοῦ Ὀδυσσεά βρῆκε τὴ λύση. Κάλεσε ὅλους τοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς μίλησε γιὰ τὸ σχέδιό του.

Ἐκοψαν λοιπὸν ἄφθονα ξύλα ἀπὸ τὴν Ἰδη καὶ ἀκολούθησαν τὸ σχέδιο τοῦ Ὀδυσσεά. Ὁ καλύτερος τεχνίτης τῶν Ἑλλήνων ἔφτιασε μὲ τὴ βοήθεια τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἓνα πανύψηλο ἄλογο, τὸ **δούρειο ἵππο**. Τὸν στόλισε ωραῖα, ἀλλὰ φρόντισε ν' ἀφήσῃ κούφιο τὸ ἐσωτερικὸ του. Στὸ πλái του ἔγραψε ὅτι τὸ ἀφιερώνουν οἱ Ἕλληνες στὴ θεὰ Ἀθηνᾶ, ἐνῶ στὴν κούφια κοιλιὰ του μπῆκαν οἱ καλύτεροι πολεμιστὲς μὲ τὰ ὅπλα τους.

Ἄμέσως στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων ἄρχισαν γρήγορες προετοιμασίες. Μάζεψαν τὰ πράγματά τους καὶ ἀνέβηκαν ὅλοι στὰ πλοῖα. Ὁ Ὅδυσσέας, ποὺ ἔμεινε κρυμμένος μέσα στὸν δούρειο ἵππο, τοὺς εἶχε πεί:

— Μόλις βραδιάση, ν' ἀνοίξετε τὰ πανιὰ καὶ νὰ φύγετε. Λίγο μακρύτερα εἶναι τὸ νησάκι Τένεδος. Ἐκεῖ θὰ κρυφτῆτε καὶ θὰ εἴστε ἔτοιμοι νὰ γυρίσετε στὴν Τροία. Τὸ σημάδι τοῦ γυρισμοῦ σας θὰ εἶναι μιὰ μεγάλη φωτιὰ πάνω στὰ τεῖχη τῆς Τροίας.

Τὸ ἐπόμενο πρῶι κατάπληκτοι οἱ φρουροὶ εἶδαν ἀπὸ τὰ τεῖχη τὸ ἔρημο στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων. Εἰδοποίησαν τὸ λαὸ καὶ ὀλόχαροι ἀνοίξαν διάπλατα τὶς πύλες καὶ ξεχύθηκαν ἔξω. Ἀνάμεσα στὶς ἄδειες σκηνὲς βρῆκαν τὸ πελώριο ξύλινο ἄλογο. Ὅλοι στάθηκαν καὶ τὸ θαύμαζαν. Συζητοῦσαν μὲ ποιοὺ τρόπο θὰ τὸ πάρουν μέσα στὴν πόλη ἢ μήπως θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ ἀφήσουν στὸ μέρος ποὺ τὸ βρῆκαν.

Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ πετάχτηκε ἀνάμεσά τους ὁ ἱερέας **Λαοκόοντας**.

— Ἄμυαλοι, τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λέτε; τοὺς φώναξε. Πιστεύετε, λοιπόν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔφυγαν; Νὰ φοβάστε τοὺς Δαναοὺς, ἀκόμη κι ὅταν σὰς φέρνουν δῶρα.

Καὶ κρατώντας ἓνα τεράστιο δόρυ χτύπησε μὲ ὀρμὴ τὰ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου. Ἕνας κούφιος ἤχος σὰν ἀναστεναγμὸς ἀκούστηκε.

Ἄμέσως τότε, δυὸ τεράστια φίδια βγῆκαν ἀπὸ τὴ θάλασσα. Σφυρίζοντας ἦρθαν ἴσια καταπάνω στὸ Λαοκόοντα. Τυλίχτηκαν γύρω ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ του σφίχτὰ καὶ τοὺς ἐπνίξαν.

Μεγάλος τρόμος ἔπιασε τοὺς Τρῶες καὶ ὅλοι φώναξαν ὅτι ὁ Λαοκόοντας τιμωρήθηκε γιὰ τὴν ἀσέβειά του. Ἄμέσως γκρέμισαν ἓνα μέρος τοῦ τείχους, ἔβαλαν τὸ δούρειο ἵππο πάνω σὲ ρόδες καὶ τὸν πῆραν μέσα στὴν πόλη. Κατόπι ἔκαμαν εὐχαριστήριες θυσίεις στοὺς θεοὺς, διασκέδασαν καὶ τὸ βράδυ κουρασμένοι βυθίστηκαν σὲ βαθὺν ὕπνο.

12. Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΤΡΟΙΑΣ

“Όταν ήσυχασε ολόκληρη ή πόλη, ό ‘Όδυσσέας έδωσε τό σύνθημα στους συντρόφους του. “Ανοιξαν τή μιά πλευρά τοῦ δούρειου ίππου καί μέ μεγάλη προσοχή ένας ένας γλίστρησαν στο χῶμα. Σά σκιές κινήθηκαν, ανέβηκαν στά τείχη καί άναψαν μεγάλη φωτιά, άνοιγοντας διάπλατα όλες τις πύλες. Τότε έφτασαν καί οι “Ελληνες άπό τήν Τένεδο καί όλοι μαζί άρχισαν τό καταστροφικό τους έργο. Οι Τρῶες μέ τή φρίκη ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους άρπαζαν τά όπλα τους καί ρίχνονταν στή μάχη. Άπό παντοῦ όμως τοὺς κύκλωναν οι “Ελληνες καί τοὺς σκότωναν.

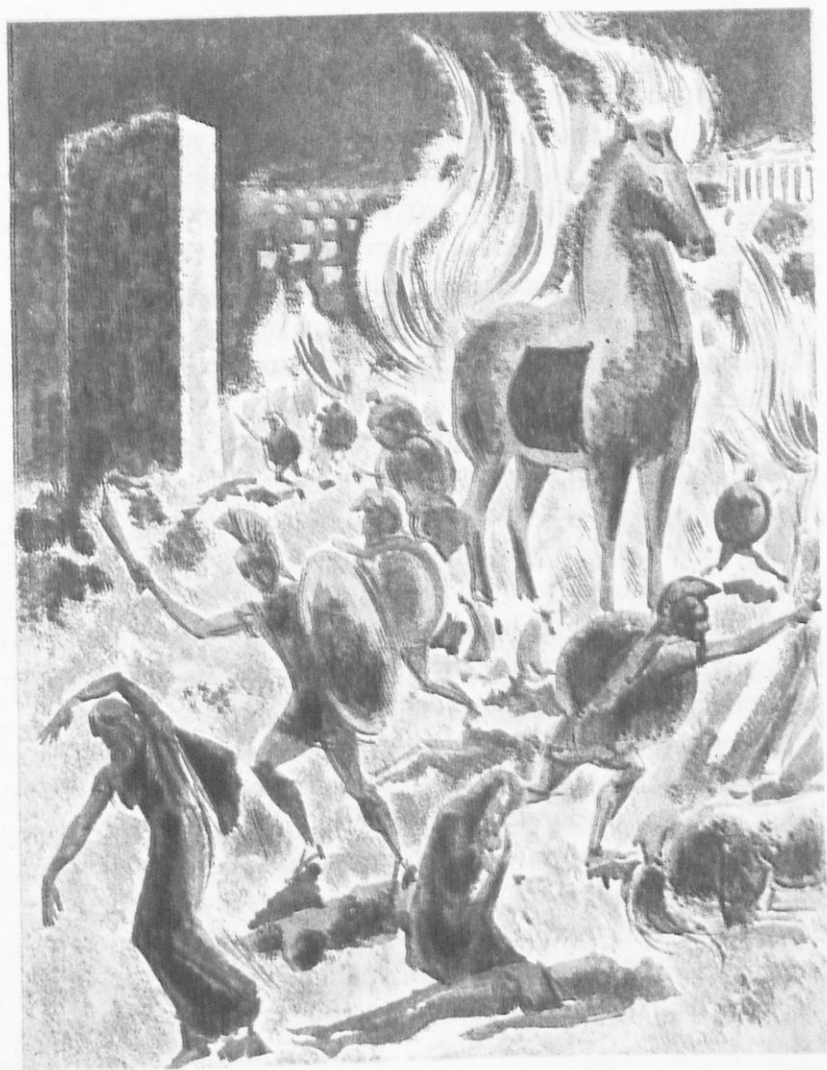
Οί “Ελληνες πήγαν στο παλάτι τοῦ Πριάμου. Σκότωσαν τό γέρο βασιλιά καί άρπαξαν τοὺς θησαυρούς του. ‘Ο Μενέλαος πήγε γρήγορα, βρῆκε τήν ώραία ‘Ελένη καί τήν όδήγησε στα έλληνικά πλοία.

Μέσα στή νύχτα ακούγονταν οι χτύποι τῶν όπλων καί οι φωνές καί τά κλάματα τῶν γυναικῶν. Μάταια ίκέτευαν τοὺς θεοὺς νά τοὺς βοηθήσουν. ‘Η όρμη τῶν ‘Ελλήνων ήταν τόσο μεγάλη, πού σέ λίγο οι δρόμοι γέμισαν σκοτωμένους Τρῶες. Δέ σεβάστηκαν οὔτε τοὺς θεοὺς καί κατάστρεψαν τά ιερά τους.

Οί “Ελληνες πήραν όσους θησαυρούς βρῆκαν, καθῶς καί πολλοὺς αἰχμαλώτους, καί ξεκίνησαν για τά καράβια τους.

13. Ο ΑΙΝΕΙΑΣ

Τήν ῶρα πού οι “Ελληνες ξεχύθηκαν μέσα στήν Τροία, ό **Αινείας**, ήρωας τῶν Τρῶων, ξύπνησε τρομαγμένος. Είχε δεῖ στόν ύπνο του τόν “Εκτορα νά τοῦ λήη νά σώση τήν Τροία. “Αρπαξε τά όπλα του καί όρμησε πάνω στους “Ελληνες. Πολέμησε μέ όρμη καί μανία καί προσπαθοῦσε νά δώση θάρρος στους Τρῶες. “Ανοιξε δρόμο κι έφτασε ὡς τό παλάτι τοῦ Πριάμου, για νά βοηθήση τό βασιλιά. “Ομως μέ φρίκη αντίκρουσε στήν είσοδό τοῦ άνακτόρου νεκρό τόν γέρο Πρίαμο. Μέσα στο παλάτι είχαν

ξεχυθῇ οἱ Ἕλληνες καὶ ὁ Αἰνείας κατάλαβε ὅτι ἡ Τροία δὲν εἶχε ἐλπίδα σωτηρίας. Τότε παρουσιάστηκε μπροστά του ἡ θεὰ Ἀφροδίτη καὶ τὸν πρόσταξε νὰ γυρίσῃ στὸ σπιτί του νὰ δῇ τί γίνονται οἱ δικοί του.

Ὁ Αἰνείας τρέχει στὸ σπίτι του, ἐνῶ οἱ φλόγες τυλίγουν ὀλόκληρη τὴν πόλη. Παίρνει στοὺς ὤμους του τὸν Ἄγχιση, τὸ γέρο πατέρα του, καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν Ἑρκείων, δηλαδὴ τῶν θεῶν ποὺ προστάτευαν τὸ σπίτι. Πιάνει μὲ τὸ ἓνα χέρι τὰ ὅπλα του καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸν Ἀσκάνιο, τὸ μικρὸ γιό του. Λέει στὴ γυναίκα του, τὴν Κρέουσα, νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ καὶ ἀνοίγῃ δρόμο ἀνάμεσα στὶς φλόγες καὶ στοὺς ἀγριεμένους Ἕλληνες.

Μὲ θάρρος προχωρεῖ πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ σ' ὅλο τὸ δρόμο ὡς τὰ τείχη κανέναν Ἕλληνα δὲ σήκωσε χέρι νὰ τὸν χτυπήσῃ. Ὅλοι παραμέριζαν μὲ σεβασμό, θαυμάζοντας τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐσέβειά του.

Ὁ Αἰνείας βγῆκε ἀπὸ τὰ τείχη καὶ ξαφνικὰ εἶδε ὅτι εἶχε χάσει τὴν Κρέουσα. Ἐκρυσσε τὸν Ἄγχιση, τὸν Ἀσκάνιο καὶ τοὺς Ἑρκείους καὶ γύρισε νὰ τὴ βρῇ.

Ἐτρεχε μέσα στὴν Τροία καὶ φώναζε τ' ὄνομά της. Τότε ἡ Κρέουσα παρουσιάστηκε σὰ σκιὰ ἐμπρὸς του καὶ τοῦ εἶπε:

— Μὴ λυπᾶσαι γιὰ μένα, Αἰνεία· ἡ θεὰ Ἀφροδίτη μὲ πῆρε μαζί της. Ἐσὺ θὰ περάσης πολλὰ βάσανα καὶ θὰ ὀργώσης τὶς θάλασσες· ὅμως σὲ περιμένει εὐτυχία καὶ λαμπρὸ βασίλειο.

Γύρισε λοιπὸν ὁ Αἰνείας στὴν κοιλάδα καὶ βρῆκε ἐκεῖ καὶ μερικοὺς ἄλλους Τρῶες. Τοὺς παρηγόρησε καί, ἀφοῦ κατόρθωσε νὰ σώσῃ εἴκοσι πλοῖα τοὺς πῆρε κι ἔφυγαν.

Οἱ θεοὶ εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν εὐσέβεια τοῦ Αἰνεία τὸν ὁδήγησαν στὴν Ἰταλία. Ἐκεῖ ἐγίνε βασιλιάς σ' ἓνα μέρος τῆς Ἰταλίας καὶ ὅλοι τὸν σέβονταν καὶ τὸν εἶχαν γιὰ παράδειγμα. Ἀκόμη καὶ οἱ Ἕλληνες μιλοῦσαν μὲ θαυμασμὸ γι' αὐτὸν καὶ τὸν ἔφερναν ὡς παράδειγμα στὰ παιδιά τους.

14. Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ὅταν ἔπεσε ἡ Τροία, οἱ Ἕλληνες φόρτωσαν τὰ καράβια τους μὲ λάφυρα κι αἰχμαλώτους. Χαρούμενοι κοίταζαν τοὺς

καπνούς, που ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν ἐρειπωμένη Τροία, καὶ σκέφτονταν ὅτι θὰ γυρίσουν γρήγορα στὴν πατρίδα, ὅπου θὰ τοὺς περίμεναν ὁμορφες μέρες.

“Ὅμως οἱ Ἕλληνες δὲ σεβάστηκαν τίποτε μέσα στὴν Τροία. Οὔτε τοὺς ναοὺς οὔτε τοὺς ἱερεῖς οὔτε τ’ ἀθῶα παιδιά. Γι’ αὐτὸ οἱ θεοὶ θύμωσαν μαζί τους καὶ τιμώρησαν ὅσους ἔδειξαν ἀσέβεια.

ἽΟ **Αἴας ὁ Λοκρὸς** μέσα στὴ φρίκη τῆς μάχης συνάντησε τὴν **Κασσάνδρα**, ἰέρεια τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς. Τῆς φέρθηκε χωρὶς σεβασμὸ καὶ ὁ Δίας, γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, ἔριξε ἓναν κεραυνὸ καὶ τὸν σκότωσε.

ἽΑσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς ἔδειξε καὶ ὁ Ἀγαμέμνωνας· οἱ θεοὶ ὅμως τὸν ἄφησαν νὰ γυρίσῃ στὶς Μυκῆνες. ἽΕκεῖ ἡ Κλυταιμνήστρα, ἡ γυναῖκα του, τοῦ ἐτοίμασε λαμπρὴ ὑποδοχή. Εὐχαριστημένος ὁ Ἀγαμέμνωνας μπῆκε στὸ λουτρό του· ἐκεῖ ὅμως δολοφονήθηκε ἀπὸ τὴν Κλυταιμνήστρα καὶ τὸν ξάδερφό του, τὸν **Αἰγισθο**. ἽΗ γυναῖκα του δὲν τοῦ συχώρεσε ποτὲ τὸ ψέμα ποὺ τῆς εἶπε, ὅταν τὴν κάλεσε νὰ πάῃ μὲ τὴν ἽΙφιγένεια στὴν Αὐλίδα.

ἽΟ Μενέλαος πῆρε τὴν ὥραία ἽΕλένη καὶ ὕστερα ἀπὸ περιπλάνησεις ὀχτῶ χρόνων ἔφτασε στὴ Σπάρτη. Περισσότερο ὅμως ἀπ’ ὅλους ταλαιπωρήθηκε ὁ Ὅδυσσεάς. Γλίτωσε τὸ θάνατο μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ δέκα ὁλόκληρα χρόνια πάλεψε μὲ τὴ θάλασσα καὶ τὰ ὀργισμένα κύματα.

Οἱ ὑπόλοιποι ἽἝλληνες γύρισαν στὸν τόπο τους κι ὅλοι μαζεύονταν γύρω τους καὶ ἄκουγαν μὲ θαυμασμὸ τὶς διηγήσεις τους γιὰ τὸν τρωικὸ πόλεμο. Κι αὐτοὶ δὲ χόρταιναν νὰ τοὺς μιλοῦν γιὰ τοὺς ἥρωες, τὶς τρομερὲς μάχες καὶ τὴν καταστροφὴ τῆς Τροίας.

15. Η ΙΛΙΑΔΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

ἽΟ ώΟμηρος ἦταν ἓνας μεγάλος ἽἝλληνας ποιητής. Δὲν ἔξερομε πολλὰ πράγματα γιὰ τὴ ζωὴ του. Πάντως, ἔζησε γύρω στὸ

800 π.Χ. Ἀπὸ μικρὸς ἄκουγε διάφορες ἱστορίες γιὰ τὸν τρωικὸ πόλεμο. Αὐτὲς τοῦ ἔκαμαν τόση ἐντύπωση, ὥστε ἔφτιασε ἓνα μεγάλο ποίημα γιὰ τὸν τρωικὸ πόλεμο, τὴν **Ἰλιάδα**, ποὺ πῆρε τ' ὄνομά της ἀπὸ τὴν Τροία, ποὺ λεγόταν καὶ **Ἰλιο**.

Ἡ Ἰλιάδα μιλάει γιὰ τοὺς θεοὺς, γιὰ ὅλες τὶς μάχες μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων, γιὰ τοὺς ἥρωες, τὰ ὄπλα τους, τὰ κατορθώματά τους, τὶς συζητήσεις τους καὶ τὶς συνήθειές τους. Ὅταν διαβάζουμε τὴν Ἰλιάδα, νομίζουμε πὼς βλέπομε τὸν θυμωμένο Ἀχιλλέα, τὸ σοφὸ γέρο Νέστορα καὶ τοὺς ἄλλους βασιλιάδες. Ὅλα φαίνονται τόσο ζωντανά, σὰ νὰ βρίσκωνται μπροστὰ στὰ μάτια μας.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες μάθαιναν ἀπ' ἔξω τὴν Ἰλιάδα καὶ κάθε πατέρας τὴν ἔλεγε στὰ παιδιὰ καὶ στὰ ἐγγόνια του. Ἀκόμη καὶ οἱ Σπαρτιάτες τὴ δίδασκαν στὰ παιδιὰ τους. Πολλὰ χρόνια ἀργότερα ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος τὴ διάβαζε ἀχόρταγα κι ἤθελε νὰ μοιάσῃ τοῦ Ἀχιλλέα. Σ' ὅλες τὶς γιορτὲς οἱ **ραψῳδοὶ** τραγουδοῦσαν μὲ τὴ λύρα τους κομμάτια ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου. Εἶναι ἓνα ποίημα ποὺ ἔμεινε ἀθάνατο γιὰ τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴ χάρη του, ἓνα ποίημα τοῦ θὰ συγκινῇ πάντα κάθε ἀνθρώπινη ψυχή.

Περίληψη

Μετὰ τὴν ἀρπαγὴ τῆς ὡραίας Ἑλένης οἱ Ἕλληνες πῆγαν νὰ πολεμήσουν ἐναντίον τῆς Τροίας, ποὺ ἦταν μιὰ πόλη, ὁμορφὴ καὶ δυνατὴ. Δέκα ὁλόκληρα χρόνια τὴν πολιορκοῦσαν μὲ πείσμα. Τὸν δέκατο χρόνο ὁ Ἔκτορας σκότωσε τὸν Πάτροκλο, ἀλλὰ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἐκδικήθηκε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Μὰ καὶ τοῦ Ἀχιλλέα ἡ ζωὴ ἦταν μετρημένη, γιατί ὁ Πάρης τὸν χτύπησε στὴ φτέρνα καὶ τὸν σκότωσε.

Τὴν Τροία τέλος τὴν κυρίεψαν οἱ Ἕλληνες χάρις στὸ σχέδιο τοῦ πολυμήχανου Ὀδυσσεά. Ἐφτίσαν τὸ δούρειο ἵππο, ξεγέλασαν τοὺς Τρῶες καὶ κατὰστρεψαν τὴν ὁμορφὴ πόλη τους. Τότε θαυμάστηκε ἀπ' ὅλους ἡ εὐσέβεια τοῦ Αἰνεία.

Οἱ Ἕλληνες χαρούμενοι πῆραν τὸν δρόμο τοῦ γυρισμοῦ. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶχαν καλὸ τέλος. Περισσότερο ὅμως ἀπ' ὅλους ταλαιπωρήθηκε ὁ πολύπαθος Ὀδυσσεὺς, ὥσπου ν' ἀξιώθῃ νὰ δῇ τὸν καπνὸ τῆς Ἰθάκης.

Άσκήσεις

1. Γιατί έγινε ο τρωικός πόλεμος;
2. Γιατί η Ίφιγένεια δέχτηκε να θυσιαστεί;
3. Πότε χρησιμοποιούμε τη φράση «Άχιλλεος πτέρνα»;
4. Είναι χρήσιμο για τους σημερινούς ανθρώπους το παράδειγμα του Αινεία;
5. Ποιοί ήταν οι κυριότεροι ήρωες των Έλλήνων και ποιοί των Τρώων;
6. Με ποιόν τρόπο τελικά κατόρθωσαν οι Έλληνες να κυριέψουν την Τροία;

Κείμενα

1. Ο Άχιλλέας μετά το θάνατο του Πατρόκλου μιλάει για τη μοίρα του:
«Πέθανε τώρα ο Πάτροκλος, περίσσια άντρειωμένος.
Κι εγώ δε βλέπεις πόσο είμαι ὁμορφος και πόση άντρεία ἔχω;
Ἔχω πατέρα βασιλιά, ἀθάνατη μ' ἔχει γεννήσει μάνα.
Κι ὅμως και μένα θά 'ρθη ὁ θάνατος νά βρῇ κι ἡ μαύρη μοίρα.
Θά φτάση κάποια αὐγὴ ἢ σούρουπο ἢ μεσημέρι, ὅταν
καὶ τῇ δικῇ μου μέσ' στὸν πόλεμο ζωῇ θά πάρη κάποιος
ἢ μὲ κοντάρι ἢ χτυπώντας με μὲ μυτερὴ σαῖτα».

(Ὁμήρου Ἰλιάδα, μετ. Ἀ. Πάλλη, διασκευή)

2. Ο Ἥφαιστος φτιάχνει τὴν ἀσπίδα τοῦ Ἀχιλλέα:
«Κι ἔφτιασε μέσα ἐκεῖ τῇ γῇ, τῇ θάλασσα, τὰ οὐράνια,
τὸν ἥλιο τὸν ἀκούραστο, τ' ὀλόλαμπρο φεγγάρι
κι ὅλα τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ ποῦ 'χει στεφάνι γύρω.
Κι ἔφτιασε μέσα δυὸ ὁμορφες ἀνθρώπων πολιτείες.
Στὴ μιὰ εἶχαν γλέντια καὶ χαρὲς καὶ γάμους·
φέρναν τὶς νύφες ἀπ' τὴ μάνα τους μὲ φῶτα, μὲ λαμπάδες».

(Ὁμήρου Ἰλιάδα, μετ. Ἀ. Πάλλη, διασκευή)

3. Ἡ Ἀνδρομάχη θρηνεῖ τὸν Ἑκτορα:
«Καὶ τώρα ἐσὺ στῆς γῆς τὰ τρίσβαθα θά πᾶς, στὸν Ἀδὴ κάτω,
καὶ μένα χήρα μέσ' στὸ σπίτι μας μὲ τὸν πικρὸ καημὸ σου
νά ζω μ' ἀφήνεις· κι εἶναι ἀνήλικο, μικρὸ παιδάκι ὁ γιός μας,
κι οὐτ' Ἑκτορα ἀπὸ σένα τοῦτος καλὸ θά ἰδῇ, ἀφοῦ πέθανες,
μήτε κι ἐσὺ ἀπὸ τοῦτον·
γιατὶ ἀπ' τὸν πολὺδακρο τὸν πόλεμο κι ἂν ξεγλιτώσῃ τώρα,
πάλι, ὅσο ζῇ, καημοὶ τοῦ μέλλονται καὶ συμφορὲς περίσσιες».

(Ὁμήρου Ἰλιάδα, μετ. Ν. Καζαντζάκη - Ἰ. Κακριδῇ, διασκευή)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

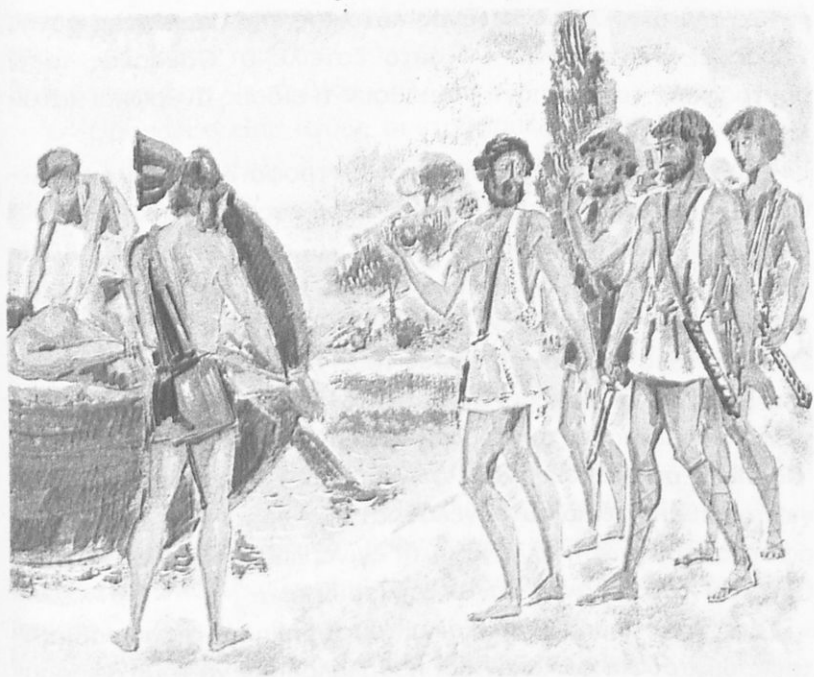
1. ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΚΙΚΟΝΩΝ

Μετά την καταστροφή της Τροίας, ὁ Ὀδυσσεύς πήρε τοὺς συντρόφους του καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν Ἰθάκη. Χαρούμενοι μπῆκαν στὰ πλοῖα τους καὶ ἄνοιξαν πανιά.

Ὅταν ὅμως βγῆκαν στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα, ἄρχισαν νὰ φυσοῦν μανιασμένοι ἄνεμοι. Τὰ ἄγρια κύματα ἔριξαν τὰ καράβια στὶς ἀκτὲς τῆς Θράκης, στὸ μέρος ποὺ κατοικοῦσαν οἱ **Κίκονες**.

Μόλις οἱ Κίκονες εἶδαν τὰ καράβια, ἔτρεξαν ὅπλισμένοι ἐναντίον τους· ὅμως ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ σύντροφοί του τοὺς νίκησαν. Μπῆκαν στὴν πόλη τους, τὸν **Ἰσμαρο**, καὶ πῆραν πολλὰ λάφυρα καὶ αἰχμαλώτους. Ὁ Ὀδυσσεύς μοίρασε τὰ λάφυρα στοὺς συντρόφους του καὶ τοὺς παρακινοῦσε νὰ φύγουν ἀμέσως. Ἐκεῖνοι ὅμως βρῆκαν στὸν Ἰσμαρο ἀσκιὰ μὲ παλιὸ κρασί, ἄρπαξαν βόδια καὶ ἄρνια, τὰ ἔσφαξαν καὶ ἄρχισαν τὸ γλέντι.

Στὸ μεταξὺ οἱ Κίκονες εἰδοποίησαν τοὺς γείτονές τους νὰ ἔρθουν νὰ τοὺς βοηθήσουν καὶ τὰ χαράματα ἄρχισε ἄγρια μάχη. Οἱ Κίκονες ἦταν ἀμέτρητοι. Ὅλη τὴν ἡμέρα ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ σύντροφοί του τοὺς κράτησαν σὲ ἀπόσταση. Πρὸς τὸ βράδυ ὅμως νικήθηκαν καὶ μπῆκαν βιαστικὰ στὰ καράβια τους νὰ ξεφύγουν. Ὁ Ὀδυσσεύς ἔκλαιγε τοὺς νεκροὺς συντρόφους του, ποὺ ἔμειναν στὴν πεδιάδα τῶν Κικόνων.

2. ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΛΩΤΟΦΑΓΩΝ

Δέν πρόφτασαν ν' ἀπομάκρυνθοῦν ἀπὸ τὴν ἀκτὴ καὶ ὁ Δίας ἔστειλε δυνατοὺς ἀνέμους, σύννεφα καὶ καταιγίδα. Ὅλα σκοτείνιασαν γύρω τους καὶ τὰ πανιὰ σκίστηκαν. Μετὰ ἀπὸ μέρες ἡσύχασε ἡ θάλασσα καὶ ὅλοι πίστεψαν ὅτι σὲ λίγο θὰ ἔφταναν στὴν Ἰθάκη.

Καθὼς ὅμως περνοῦσαν τὸ Μαλέα, δυνατὰ ρεύματα καὶ ἄνεμοι τοὺς ἄρπαξαν. Ἐννιά μέρες ἄυπνοι καὶ κατάκοποι ἀγωνίζονταν νὰ γλιτώσουν. Τὴ δεκάτη μέρα ἔφτασαν στὴν παράξενη χώρα τῶν **Λωτοφάγων**.

Βῆκαν προσεχτικὰ ἔξω κι εὐχαρίστησαν θερμὰ τοὺς θεοὺς, ποὺ τοὺς ἔσωσαν. Βρῆκαν μιὰ πηγὴ, πῆραν νερὸ καὶ ξαναγύρισαν κοντὰ στὰ καράβια.

Ὡς τὴν ἄλλη μέρα κανένας κάτοικος τῆς παράξενης αὐτῆς χώρας δὲν εἶχε φανῇ. Γι' αὐτὸ ἔστειλε ὁ Ὀδυσσεύς τρεῖς συντρόφους του νὰ πᾶνε νὰ μάθουν τί εἶδους ἄνθρωποι κατοικοῦν στὴ χώρα.

Πέρασαν ὅμως δύο μέρες καὶ οἱ σύντροφοι δὲν εἶχαν ἐπιστρέψει. Ἀνήσυχος ὁ Ὀδυσσεύς πῆρε μερικοὺς ἄντρες καὶ πῆγε νὰ δῇ τί συμβαίνει. Προχώρησε ἄρκετὰ καὶ συνάντησε τοὺς Λωτοφάγους, ποὺ ἦταν ἄνθρωποι εἰρηνικοὶ καὶ ἥσυχοι. Τοὺς βρῆκε ξαπλωμένους κάτω ἀπὸ δέντρα καὶ ἀνάμεσά τους εἶδε μὲ ἔκπληξη τοὺς τρεῖς συντρόφους του. Γελοῦσαν σὰν παιδιὰ καὶ οἱ τρεῖς κι ἔτρωγαν λωτούς. Οἱ λωτοὶ ἦταν κίτρινοι καρποὶ μὲ γλυκιὰ γεύση κι εὐωδιά. Οἱ σύντροφοι δὲν ἔδειξαν ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν Ὀδυσσεύα οὔτε ἄκουγαν τίς φωνές του. Ἀρχισε νὰ τοὺς μιλάει γιὰ τὴν Ἰθάκη, ἀλλὰ αὐτοὶ γελοῦσαν ἀδιάφορα. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς κατάλαβε πὼς ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ ἐγίνε, ἐπειδὴ ἔφαγαν λωτούς. Οἱ λωτοὶ τοὺς ἔκαναν νὰ τὰ ξεχάσουν ὅλα.

Τότε, τοὺς πῆραν μὲ τὴ βία καὶ τοὺς ὁδήγησαν στὰ καράβια. Οἱ τρεῖς σύντροφοι φώναζαν καὶ παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς ἀφήσουν γιὰ πάντα στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων. Μόλις ἔφτασαν στὰ καράβια, ὁ Ὀδυσσεύς πρόσταξε νὰ τοὺς δέσουν καὶ τοὺς τρεῖς. Ἀλλιῶς, θὰ ἔπεφταν στὴ θάλασσα, γιὰ νὰ γυρίσουν κολυμπώντας κοντὰ στοὺς Λωτοφάγους. Εἶπε ἀκόμη στοὺς συντρόφους του νὰ φύγουν ἀμέσως ἀπὸ τὴ χώρα ἐκείνη, ποὺ οἱ καρποὶ τῆς ἔφερναν τὴ λησμονιὰ τῆς πατρίδας.

3. ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΩΠΩΝ

Ἐνῶ τὰ καράβια προχωροῦσαν πρὸς τὴν Ἰθάκη, καινούρια τρικυμία τοὺς παράσχε· τοὺς τράβηξε πρὸς τὴ Σικελία κι ἔφτασαν σ' ἓνα ἄγνωστο νησί, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν χώρα τῶν **Κυκλώπων**.

Ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ σύντροφοί του βγῆκαν στὴ στεριά. Ἀντίκρισαν ἀπέναντι μιὰ δασωμένη χώρα, ποὺ ἔμενε πάντοτε

ἀκαλλιέργητη, γιατί κανείς δὲν ὄργωνε οὔτε ἔσπερνε. Τὰ σπαρτὰ φύτρωναν μόνα τους καὶ τὰ δέντρα ἔκαναν καρπούς μὲ τὴ βροχή, ποὺ ἔστελνε ὁ Δίας.

Ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπε στοὺς συντρόφους του νὰ μείνουν στὸ νησί. Ὁ ἴδιος διέλεξε δώδεκα ἄντρες, πῆρε μαζί του ἓνα ἀσκή ἐκλεκτὸ κρασί, ποὺ εἶχε ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Κικόνων, καί, μπαίνοντας σ' ἓνα πλοῖο, ξεκίνησε γιὰ τὴ χώρα τῶν Κυκλώπων.

Ἀποβιβάστηκαν στὴν ξηρὰ καί, ἀφοῦ προχώρησαν λίγο, ἔφτασαν ἐμπρὸς σὲ μιὰ τεράστια σπηλιά. Μπῆκαν μέσα καὶ κοίταξαν γύρω τους. Σὲ μιὰν ἄκρη εἶδαν πλῆθος τυριὰ καὶ κάδους γιὰ τὸ γάλα καὶ στὴν ἄλλη ἄκρη εἶδαν τὴ μάντρα γιὰ τ' ἄρνια καὶ τὰ κατσίκια.

Οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεὺς τὸν παρακάλεσαν νὰ πάρουν μαζί τους τυριὰ καὶ ἄρνια καὶ νὰ φύγουν γρήγορα. Ἐκεῖνος ὅμως ἐπέμενε νὰ μείνουν, νὰ δοῦν ποιὸς κατοικεῖ στὴ σπηλιά. Ἄναψαν φωτιά, ἔκαμαν θυσία στοὺς θεοὺς, ἔφαγαν καὶ περίμεναν.

Ὅταν βράδιασε, ἄκουσαν ἓνα φοβερὸ θόρυβο καὶ τρομαγμένοι κρύφτηκαν στὴν πιὸ σκοτεινὴ γωνιὰ τῆς σπηλιάς. Εἶδαν τότε ἓνα τρομερὸ πλάσμα νὰ φέρνῃ τὰ πρόβατα ἀπὸ τὴ βοσκή. Ἦταν ὁ Κύκλωπας **Πολύφημος**, ποὺ ἡ ἐμφάνισή του τοὺς ἔκαμε νὰ παγώσουν ἀπὸ τὸ φόβο τους. Ἦταν πανύψηλος, τὸ σῶμα του ἦταν τριχωτὸ καὶ πάνω στὸ φοβερό του πρόσωπο εἶχε ἓνα μονάχα ἄγριο καὶ ἀστραφτερὸ μάτι. Ἀφοῦ ἔβαλε στὴ σπηλιά ὅλα τὰ πρόβατα, ἔκλεισε τὴν εἴσοδο μ' ἓναν τεράστιο βράχο. Κάθισε στὴν ἄκρη τοῦ βράχου, ἄρμεξε τὰ πρόβατα, ἔκαμε τυρὶ τὸ μισὸ γάλα καὶ τὸ ὑπόλοιπο τὸ κράτησε νὰ τὸ πιῇ. Ὑστερα, πῆρε ἓνα τεράστιο δεμάτι ξύλα ποὺ εἶχε φέρει καὶ ἄναψε φωτιά. Μὲ τὴ λάμψη τῆς φωτίστηκε ὅλη ἡ σπηλιά καὶ τότε εἶδε τοὺς ξένους.

— Ποιοὶ εἴστε; μούγκρισε.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποκρίθηκε:

— Εἴμαστε Ἕλληνες κι ἐρχόμαστε ἀπὸ τὴν Τροία. Ἄνεμοι

ἄγριοι καὶ τρικυμίες μᾶς ἔριξαν ἐδῶ. Σὲ παρακαλοῦμε λοιπὸν στ' ὄνομα τοῦ πατέρα Δία νὰ μᾶς φιλοξενήσης.

Ὁ Πολύφημος γέλασε, ἄπλωσε τὰ χέρια του καὶ ἄρπαξε δυὸ συντρόφους τοῦ Ὁδυσσέα. Τοὺς κομμάτιασε καὶ τοὺς ἔφαγε, ἤπιε καὶ τὸ γάλα καὶ ξάπλωσε νὰ κοιμηθῇ. Μόλις τὸν εἶδε κοιμισμένο ὁ Ὁδυσσεάς, σκέφτηκε νὰ τὸν σκοτώσῃ μὲ τὸ σπαθί του.

Ποιὸς ὅμως θὰ τραβοῦσε τὸν βράχο, γιὰ νὰ βγοῦν ἔξω;

Μόλις ξημέρωσε, ὁ Πολύφημος ἔφαγε ἄλλους δυὸ συντρόφους τοῦ Ὁδυσσέα, ἔκλεισε τὴν εἴσοδο μὲ τὸν βράχο καὶ ὁδήγησε τὰ πρόβατά του στὴ βοσκή.

4. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΤΥΦΛΩΝΕΙ ΤΟΝ ΠΟΛΥΦΗΜΟ

Ὅλοι οἱ σύντροφοι τοῦ Ὁδυσσέα παρακαλοῦσαν τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ὁ Ὁδυσσεάς τριγύριζε μέσα στὴ σπηλιά κι ὅλο σκεφτόταν πῶς θὰ μπορέσουν νὰ φύγουν ἀπὸ ἐκεῖ. Τότε εἶδε κάτω στὸ χῶμα ἓνα χοντρὸ κλαρί ἀπὸ ἀγριελιά κι ἀμέσως σκέφτηκε ἓνα σχέδιο. Πῆρε τὸ κλαρί, τὸ ἔκαμε μυτερὸ στὴν ἄκρῃ καὶ τὸ ἔκρυψε μέσα στὴν κοπριά.

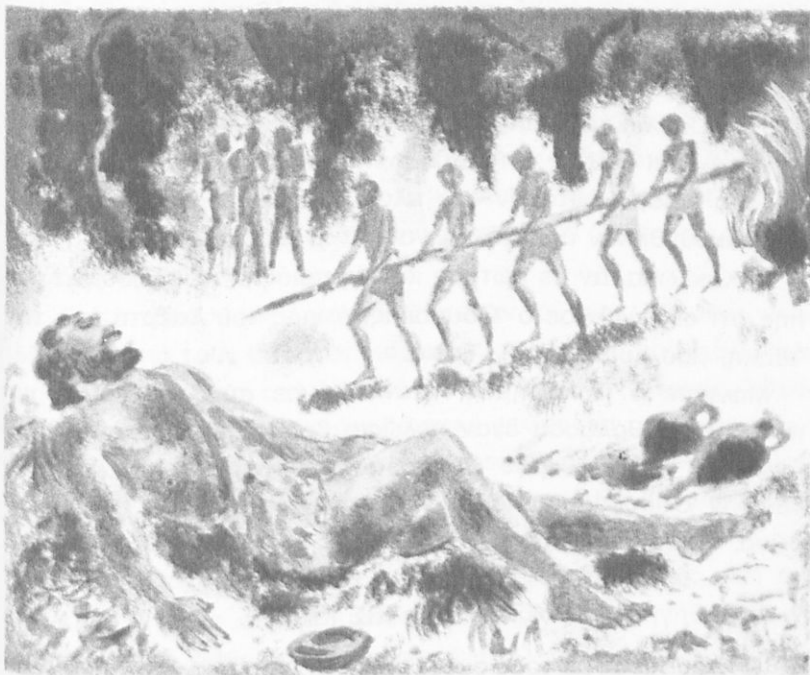
Τὸ βράδυ γύρισε ὁ Πολύφημος ἀπὸ τὴ βοσκή καί, ἀφοῦ, ἔκαμε τίς δουλειές του, ἔφαγε ἄλλους δυὸ συντρόφους. Τότε ὁ Ὁδυσσεάς γέμισε ἓνα μεγάλο κύπελλο μὲ κρασί καὶ τοῦ τὸ πρόσφερε. Αὐτὸς τὸ ρούφηξε μ' εὐχαρίστηση καὶ ζήτησε κι ἄλλο. Ἦπιε σχεδὸν ὅλο τὸ ἀσκή καὶ εὐχαριστημένος ρώτησε τὸν Ὁδυσσέα πῶς τὸν λένε.

— **Κανένας**, εἶναι τὸ ὄνομά μου, εἶπε ὁ πολυμήχανος Ὁδυσσεάς.

— Ἐσένα, Κανένα, θὰ σὲ φάω τελευταῖο, εἶπε ὁ Πολύφημος κι ἔγειρε μεθυσμένος νὰ κοιμηθῇ.

Σὲ λίγο ἡ σπηλιά ὁλόκληρη ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὸ ἀπαίσιο ροχαλητό του.

Ὁ Ὁδυσσεάς, ποῦ τὸν παρατηροῦσε προσεχτικά, δὲν ἔχασε

καιρό. Ἔβαλε τὴ σουβλερὴ ἄκρη τοῦ κλαριοῦ μέσα στὴ φωτιά, ὥσπου πύρωσε. Τότε μὲ τὴ βοήθεια τῶν συντρόφων του ἔμπηξε τὸ πυρωμένο κλαρὶ μέσα στὸ μάτι τοῦ Κύκλωπα.

Ὁ Πολύφημος πετάχτηκε ὀλόρθος οὐρλιάζοντας ἀπὸ τὸν πόνο. Βούιξαν οἱ γύρω βράχοι ἀπὸ τὸ ἄγριο μούγκρισμά του. Μὲ δυνατὲς φωνὲς κάλεσε τοὺς ἄλλους Κύκλωπες λέγοντας:

— Ἀδέρφια, ὁ Κανένας μὲ σκοτώνει!

Οἱ ἄλλοι Κύκλωπες ἔτρεξαν καί, ἀκούγοντας τὶς φωνές του, τοῦ εἶπαν:

— Ἀφοῦ κανένας δὲ σὲ σκοτώνει, θὰ τὸ βλέπης στ' ὄνειρό σου. Παρακάλεσε λοιπὸν τὸν πατέρα σου τὸν Ποσειδῶνα νὰ σὲ βοηθήσει.

Ὁλη τὴ νύχτα ὁ Πολύφημος στέναζε ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ φοβέριζε τὸν Κανένα. Τὸ πρωὶ στάθηκε στὸ ἄνοιγμα τῆς σπηλιᾶς

μέ ἀπλωμένα χέρια καὶ ψηλαφοῦσε τὰ πρόβατα ποὺ περνοῦσαν. “Ὅμως ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν ξεγέλασε, γιατί ἔδεσε μέ βοῦρλα τοῦς συντρόφους του στίς κοιλιές τῶν προβάτων, ἐνῶ ὁ ἴδιος πιάστηκε στήν κοιλιά τοῦ πιό μεγάλου κριαριοῦ κι ἔφυγε τελευταῖος.

“Ὅταν ἐπὶ τέλους βγῆκαν ἔξω, πήραν πολλὰ πρόβατα καὶ τὸ μεγάλο κριάρι, ἔφτασαν στοῦ πλοῖο κι ἔφυγαν βιαστικά. Ἀφοῦ ἀπομακρύνθηκαν ἀρκετά, φώναξε ὁ Ὀδυσσεὺς:

— Κύκλωπα, ἂν σέ ρωτήση κανεῖς ποιός σέ τύφλωσε, νὰ τοῦ πῆς ὅτι σέ τύφλωσε ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ γιὸς τοῦ Λαέρτη ἀπὸ τὴν Ἰθάκη, ποὺ κυρίεψε τὴν Τροία.

Μάνιασε ὁ Πολύφημος, ὅταν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, καὶ πέταξε στὴ θάλασσα ἕναν πελώριο βράχο, ποὺ παρὰ λίγο νὰ συντρίψει τὸ καράβι τοῦ Ὀδυσσεῦ. Μὲ δυνατὲς φωνὲς καταριόταν τὸν Ὀδυσσεῦ καὶ παρακαλοῦσε τὸν πατέρα του, τὸν Ποσειδῶνα, νὰ τὸν τιμωρήσῃ.

5. ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΚΙΡΚΗΣ

Ὁ Ὀδυσσεὺς μέ τοὺς συντρόφους του συνέχισε τὸ ταξίδι του κι ἔφτασε στοῦ νηοῦ τοῦ **Αἰόλου**, θεοῦ τῶν ἀνέμων. Ὁ Αἰόλος ἐκλείσε ὅλους τοὺς ἀνέμους σ’ ἓνα ἀσκή καὶ ἄφησε ἀπ’ ἔξω μόνον τὸν ἥσυχον Ζέφυρον, γιὰ νὰ ἔχουν ὥραῖο ταξίδι.

Πλησιάζαν στὴν Ἰθάκη, ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποκοιμήθηκε. Οἱ σύντροφοί του ἀπὸ περιέργεια ἔλυσαν τὸ ἀσκή. Μανιασμένοι ξεχύθηκαν οἱ ἀνεμοὶ καὶ τοὺς ἔφεραν πίσω στοῦ νηοῦ τοῦ Αἰόλου. Αὐτὸς ὅμως δὲ δέχτηκε νὰ ξαναβοηθήσῃ τὸν Ὀδυσσεῦ.

Ταξίδεψαν λοιπὸν ἑπτὰ μέρες κι ἔφτασαν στὴ χώρα τῶν **Λαιστρυγόνων**. Τὸ πλοῖο τοῦ Ὀδυσσεῦ ἔμεινε ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι, ἐνῶ οἱ σύντροφοί του ἔδεσαν τὰ δικά τους στοῦ βάθος τοῦ λιμανιοῦ. Τρεῖς ἀπὸ αὐτοὺς βγῆκαν στὴ στεριά καὶ συνάντησαν τὴν κόρη τοῦ βασιλιᾶ. Ἡ βασιλοπούλα τοὺς πῆγε στοῦ παλάτι, ὅπου τοὺς δέχτηκε ἡ βασίλισσα. Γέμισε τρόμος ἡ ψυχὴ τους, μόλις τὴν ἀντίκρισαν, γιατί ἦταν πανύψηλη. Πρὶν προλάβουν νὰ

συνέρθουν, μπήκε μέσα ό **Ἀντιφάτης**, ό θεόρατος άντρας της, άρπαξε έναν από τούς τρεῖς και άρχισε νά τόν τρώη. Οί άλλοι δύο σάν τρελοί από τήν τρομάρα τούς έτρεξαν στά πλοῖα. Πρίν προλάβουν τά πλοῖα νά βγοῦν από τό λιμάνι, έφτασαν τρέχοντας οί γιγάντιοι Λαιστρυγόνες και μέ βράχους έσπασαν τά πλοῖα και σκότωσαν τούς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσέα. Ἐκεῖνος πρόλαβε νά κόψη τά σκοινιά τοῦ δικοῦ του πλοῖου και νά σωθῇ μαζί μέ τούς ναῦτες του.

Μετά από λίγες μέρες έφτασαν σ' ένα ὁμορφο νησί. Μερικοί από τούς συντρόφους προχώρησαν στο έσωτερικό τοῦ νησιοῦ κι έφτασαν στο λαμπρό παλάτι τῆς θεᾶς **Κίρκης**. "Όταν μπήκαν μέσα, αὐτή τούς ὑποδέχτηκε φιλικά και τούς πρόσφερε νά πιοῦν ένα ποτό. Μετά τούς χτύπησε μέ τό ραβδί της κι αὐτοί ξαφνικά έγιναν χοῖροι. Τούς έκλεισε στο στάβλο και τούς έριξε νά φάνε βελανίδια.

"Ενας άπ' αὐτούς ὅμως, ό **Εὐρύλοχος**, δέν είχε μπῆ στο παλάτι. "Έτρεξε άπελπισμένος στο πλοῖο και διηγῆθηκε στον Ὀδυσσέα τό πάθημα τῶν συντρόφων.

Ἐο Ὀδυσσέας άφοβα ξεκίνησε γιά τό παλάτι τῆς Κίρκης. Μόλις μπήκε μέσα, ή Κίρκη τοῦ πρόσφερε τό ἴδιο ποτό. Ἐκεῖνος τό ἤπιε αλλά, πρίν εκείνη προλάβη νά τόν άγγίξη μέ τό ραβδί της, ὀρμησε πάνω της μέ τό σπαθί του. Τρομαγμένη ή Κίρκη έβαλε τίς φωνές λέγοντας:

— Ποιός είσαι σύ ποῦ δέ σε πιάνουν τά μαγικά βοτάνια μου; Ἀλήθεια, μήπως είσαι ό Ὀδυσσέας, ποῦ μοῦ έλεγε ό Ἑρμῆς πῶς θά ῥθῃ από τήν Τροία; Βάλε τώρα τό σπαθί στη θήκη του, γιατί δέ σκέφτομαι πιά κακό γιά σένα.

Ἐο Ὀδυσσέας τῆς είπε:

— Πῶς νά πιστέψω τά λόγια σου και νά ἡσυχάσω, άφοῦ οί σύντροφοί μου έγιναν χοῖροι; Ὀρκίσου μου στ' αλήθεια πῶς δέ σκέφτεσαι κακό γιά μένα.

Ἐ ή Κίρκη ὀρκίστηκε και τοῦ πρόσφερε πλούσια φαγητά. Ὀ

Ὁδυσσέας ὅμως ἦταν λυπημένος καὶ δὲν ἔτρωγε. Ἡ Κίρκη τὸν ρώτησε γιατί εἶναι θλιμμένος καὶ ἀνόρεχτος.

— Ποιὸς ἄντρας γνωστικός, τῆς εἶπε ὁ Ὁδυσσέας, μπορεῖ νὰ φάη καὶ νὰ πιῇ, ὅταν οἱ καλοὶ τοῦ σύντροφοι εἶναι δυστυχισμένοι;

Ἀμέσως ἡ Κίρκη ἔτρεξε στὸν στάβλο καὶ ἄλειψε ἕνα ἕνα τοὺς χοίρους μὲ ἄλλο μαγικὸ βοτάνι. Ἐκεῖνοι ξανάγιναν ἄνθρωποι καὶ μάλιστα πρὶν νέοι καὶ πρὶν ὁμορφοὶ ἀπὸ πρῖν. Μόλις εἶδαν τὸν Ὁδυσσέα, ἔκλαιγαν ὅλοι ἀπὸ τὴ χαρὰ τους.

Ἐνα ὁλόκληρο χρόνο ἔμειναν στὸ νησί τῆς Κίρκης. Πρὶν φύγουν, αὐτὴ τοὺς ἔδωσε πολύτιμες συμβουλὲς γιὰ τοὺς κινδύνους, ποὺ τοὺς περίμεναν στὸ ταξίδι.

6. ΣΕΙΡΗΝΕΣ, ΣΚΥΛΛΑ ΚΑΙ ΧΑΡΥΒΔΗ

Πλησίαζαν στὸ νησί τῶν **Σειρήνων**, ὅταν στὴ θάλασσα ἀπλώθηκε λαμπρὴ γαλήνη. Τότε ὁ Ὁδυσσέας ἔφραξε μὲ κερί τ' αὐτιά ὅλων τῶν συντρόφων του, ὅπως τὸν εἶχε συμβουλέψει ἡ Κίρκη. Τὸν ἴδιο οἱ σύντροφοί του τὸν ἔδεσαν σφιχτὰ στὸ κατάρτι. Μόλις ἔφτασαν κοντά, οἱ Σειρήνες, οἱ γυναῖκες ποὺ μάγευαν τοὺς ταξιδιώτες, ἄρχισαν τὸ γλυκὸ τους τραγούδι:

— Ἔλα κοντά μας, Ὁδυσσέα, καμάρι τῶν Ἀχαιῶν. Κράτα τὸ πλοῖο σου ν' ἀκούσης τὴ γλυκιὰ φωνή μας.

Ὁ Ὁδυσσέας παρακαλοῦσε μὲ νοήματα τοὺς συντρόφους του νὰ τὸν λύσουν, ἀλλὰ αὐτοὶ τὸν ἔδεσαν πρὶν σφικτὰ. Ἔτσι, προσπέρασαν τὸ νησί τῶν Σειρήνων.

Σὲ λίγο φάνηκε μπροστὰ τους καπνὸς καὶ ἀκούγονταν χτύποι φοβεροί. Πλησίαζαν στὸ τρομερὸ στενὸ τῆς **Σκύλλας** καὶ τῆς **Χάρυβδης**. Ὁ Ὁδυσσέας ἔδωσε κουράγιο στοὺς συντρόφους του καὶ τοὺς εἶπε νὰ τραβοῦν κουπί, ὅσο πρὶν γρήγορα μποροῦν. Ὁ ἴδιος στάθηκε στὴν πλώρη ὀπλισμένος μὲ δυὸ μακριὰ κοντάρια.

Ἐνῶ περνοῦσαν τὸ στενὸ, ἡ Σκύλλα ἦταν κρυμμένη, ἐνῶ ἡ Χάρυβδη ρουφοῦσε τ' ἄλμυρὰ νερὰ καὶ τὰ ξανάβγαζε μὲ κρότο

καὶ τρικυμία. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ Σκύλλα ἄρπαξε ἕξι συντρόφους καὶ τοὺς ἔφαγε.

7. ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΚΑΛΥΨΩΣ

Ξέφυγαν λοιπὸν ἀπὸ τὸ φριχτὸ στενὸ τῆς Σκύλλας καὶ τῆς Χάρυβδης κι ἔφτασαν στὸ ὠραῖο νησί τοῦ “**Ἡλίου**.” Ὁμορφα γελάδια καὶ παχιά πρόβατα ἔβοσκαν ἐκεῖ. Ὁ Ὀδυσσεύς δὲν ἤθελε νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ καράβι· ὅλοι ὅμως τὸν παρακάλεσαν καὶ δέχτηκε. “Ὅταν ἀποβιβάστηκαν, τοὺς ἔβαλε νὰ ὀρκιστοῦν ὅτι δὲ θὰ πειράξουν τίς ἀγελάδες τοῦ “Ἡλίου. Αὐτοὶ ὀρκίστηκαν, ἀλλὰ ὁ ὄρκος τοὺς δὲν κράτησε πολὺ. “Υστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἄρχισαν νὰ φυσοῦν δυνατοὶ ἄνεμοι, καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ φύγουν. Οἱ τροφές σώθηκαν καὶ οἱ σύντροφοι κρυφὰ ἀπὸ τὸν Ὀδυσσεύα ἔσφαξαν τίς πιὸ παχιές ἀγελάδες.

Μόλις ξαναβρέθηκαν στὴ θάλασσα, ὁ Δίας, γιὰ νὰ τοὺς τιμωρήσῃ, χτύπησε τὸ πλοῖο μ’ ἓνα ἀστροπελέκι καὶ τὸ βούλιαξε. Ὁ Ὀδυσσεύς βρέθηκε ὁλομόναχος μέσα στὴν ἄγρια θάλασσα.

Ταλαιπωρημένος κολύμπησε μέρες ολόκληρες κρατημένος πάνω σ' ένα ξύλο από κατάρτι. Τέλος, τὰ κύματα τὸν ἐβγαλαν στὴν **᾽Ωγυγία**, τὸ νησί τῆς **Καλυψῶς**.

Ἡ Καλυψὼ ἦταν θεὰ καὶ ζοῦσε ὁλομόναχη στὸ νησί μέσα στὸ λαμπρὸ παλάτι της. Μὲ χαρὰ δέχτηκε τὸν ξένο, τὸν περιποιήθηκε καὶ τοῦ ἔδωσε πολῦτιμα ροῦχα νὰ φορέσῃ. Ἐφτὰ χρόνια ὁ ᾽Οδυσσεὺς τὴν παρακαλοῦσε νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ γυρίσῃ στὴν ᾽Ιθάκη. Αὐτὴ ὅμως, θαμπωμένη ἀπὸ τὸν ᾽Οδυσσεῦ, σχεδίαζε νὰ τὸν παντρευτῇ καὶ νὰ τὸν κάμῃ ἀθάνατο.

Ἡ θεὰ ᾽Αθηνᾶ λυπόταν, ποὺ ἔβλεπε τὸν ᾽Οδυσσεῦ στενοχωρημένο· γι' αὐτὸ πῆγε στὸν πατέρα της τὸ Δία καὶ τοῦ μίλησε γι' αὐτόν. Ὁ Δίας ἔστειλε τὸ φτεροπόδαρο Ἑρμῇ νὰ πῇ στὴν Καλυψὼ ν' ἀφήσῃ τὸν ᾽Οδυσσεῦ νὰ φύγῃ. Μόλις ἦρθε ὁ Ἑρμῆς καὶ τῆς μίλησε γιὰ τὴν ἐντολὴ τοῦ Δία, ἡ θεὰ βρῆκε τὸν ᾽Οδυσσεῦ νὰ κλαίῃ. Θυμώταν τὴν ᾽Ιθάκῃ, τὴ γυναῖκα του, τὸ γιό του, τοὺς δικούς του, ποὺ εἶχε εἴκοσι χρόνια νὰ τοὺς δῇ.

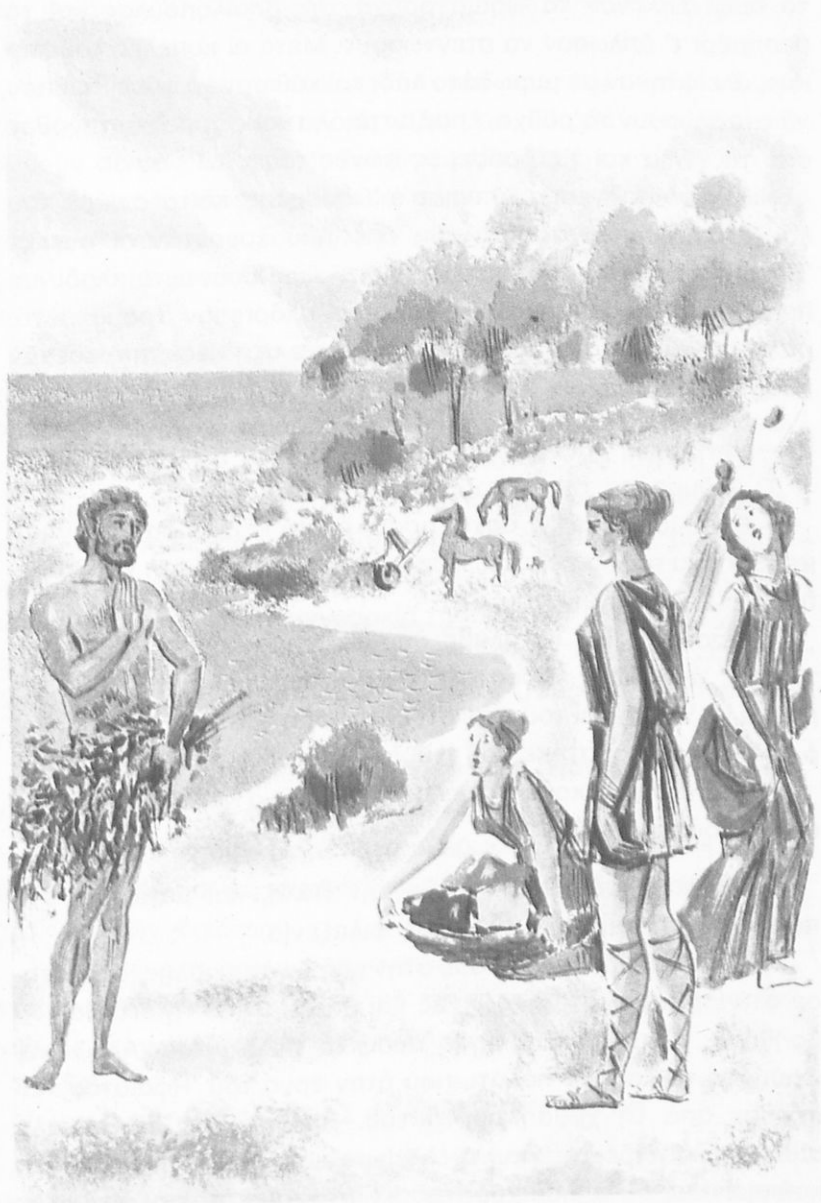
Ἡ Καλυψὼ τοῦ εἶπε τὸ χαρούμενο νέο καὶ τὴν ἄλλῃ μέρα τὸν βοήθησε νὰ φτιάσῃ μιὰ γερὴ σχεδιά ἀπὸ κορμούς δέντρων. Τὸ πανὶ τῆς σχεδίας τὸ ὕφανε ἡ ἴδια. Τοῦ ἔδωσε τροφὲς καὶ τοῦ ἔστειλε εὐνοϊκὸ ἄνεμο, γιὰ νὰ πάῃ γρήγορα στὴν ᾽Ιθάκῃ.

Καθὼς ὅμως πλησίαζε στὴν πολυπόθητὴ πατρίδα του, τὸν εἶδε ὁ Ποσειδῶνας, ποὺ γύριζε ἀπὸ τὴν Αἰθιοπία. Τὰ τεράστια κύματα ποὺ σήκωσε κομμάτιασαν τὴ σχεδιά του καὶ μὲ δυσκολία μπόρεσε ὁ ᾽Οδυσσεὺς νὰ γλιτώσῃ τὴ ζωὴ του.

8. ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΦΑΙΑΚΩΝ

Τὰ κύματα τὸν ἐβγαλαν μισοπεθαμένο ἀπὸ τὴν κούραση σὲ μιὰν ἀκρογιαλιά. Βιαστικὰ ἔκαμε ἓνα στρῶμα μὲ ξερὰ φύλλα καὶ κοιμήθηκε βαθιά, χωρὶς νὰ ξέρῃ ὅτι βρίσκεται στὸ νησί τῶν **Φαιάκων**.

Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο πρωὶ ἡ **Ναυσικᾶ**, ἡ ὁμορφὴ κόρη τοῦ βασιλιᾶ ᾽Αλκίνοου, κατέβηκε μὲ τίς δοῦλες στὸ ποτάμι, γιὰ νὰ πλύνῃ. Εἶχαν φορτώσει τὰ ροῦχα στὸ ἀμάξι καὶ ξεκίνησαν μὲ γέλια. "Ὅλο

τὸ πρῶτ' ἐπλεναν τὰ ὥραϊα ροῦχα τῆς βασιλοπούλας καὶ τὸ μεσημέρι τ' ἀπλῶσαν νὰ στεγνώσουν. Μετὰ οἱ κοπέλες λούστηκαν, ἀλείφτηκαν μὲ μυρωδάτο λάδι καὶ κάθισαν νὰ φᾶνε. Ὡσπου νὰ στεγνώσουν τὰ ροῦχα, ἔπαιζαν μπάλα καὶ ὁ τόπος ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὰ γέλια καὶ τὶς δροσερὲς φωνές τους.

Νωρὶς τὸ ἀπόγευμα ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεύς, κοίταξε γύρω του καὶ προσπάθησε νὰ καταλάβῃ ἀπὸ ποῦ ἔρχονταν οἱ φωνές. Ἐπειδὴ ἦταν γυμνός, σκεπάστηκε μ' ἓνα φουντωτὸ κλαδί καὶ προχώρησε προσεχτικά. Τὰ κορίτσια σκόρπισαν τρομαγμένα, μόλις τὸν εἶδαν· ἡ Ναυσικᾶ ὅμως ἔμεινε στὴ θέση της καὶ τὸν ρώτησε:

— Ξένε, πῶς βρέθηκες ἐδῶ καὶ ποιά εἶναι ἡ πατρίδα σου;
Ὁ Ὀδυσσεύς τῆς εἶπε:

— Βασίλισσα, θεὰ ἢ ἀρχόντισσα, ὅποια κι ἂν εἶσαι, βοήθησέ με. Βάσανα πολλὰ πέρασα, ὥσπου νὰ φτάσω ἐδῶ στὴ χώρα σας, ποῦ μοῦ εἶναι ἄγνωστη.

Ἡ βασιλοπούλα κατάλαβε ἀπὸ τὰ λόγια του ὅτι δὲν ἦταν τυχαῖος ἄνθρωπος. Πρόσταξε τὶς δοῦλες τῆς νὰ τοῦ δώσουν ροῦχα νὰ ντυθῇ καὶ τοῦ εἶπε ὅτι εἶναι κόρη τοῦ Ἀλκίνοου. Μόλις ὁ Ὀδυσσεύς λούστηκε καὶ ντύθηκε, ἄστραψε ἀπὸ ὁμορφιά.

Τὸ ἀπόγευμα οἱ κοπέλες μάζεψαν τὰ ροῦχα καὶ ἡ Ναυσικᾶ εἶπε στὸν Ὀδυσσεά:

— Ἀκολούθησέ με, ξένε, ὡς τὴν πόλη, καὶ μετὰ ἔλα στὸ παλάτι τοῦ πατέρα μου νὰ βρῇς φιλοξενία.

Μόλις ὁ Ὀδυσσεύς ἔφτασε στὴν εἰσοδο τῆς πόλης, σταμάτησε στὸ ἱερὸ ἄλσος τῆς Ἀθηνᾶς καὶ παρακάλεσε τὴ θεὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Κατόπι προχώρησε πρὸς τὸ παλάτι τοῦ Ἀλκίνοου. Θαύμασε τὸ λαμπρὸ παλάτι, ποῦ ἦταν ἔργο τοῦ Ἡφαίστου, καὶ πέρασε ἀπὸ τὴ χρυσή πόρτα του. Βρέθηκε σὲ μιὰ μεγάλη αἶθουσα καὶ εἶδε τὸ βασιλεῖο καὶ τὴ βασίλισσα. **Ἀρήτη** καθισμένους σὲ ψηλοὺς θρόνους. Γύρω τους ἦταν οἱ ἄρχοντες

τῶν Φαίακων. Ὁ Ὀδυσσεύς γονάτισε μπρὸς στὴν Ἀρήτη καὶ τῆς εἶπε:

— Βασίλισσα, ἐσένα καὶ τὸν ἄντρα σου παρακαλῶ νὰ με βοηθήσετε νὰ φτάσω στὴν πατρίδα μου. Οἱ ἀθάνατοι θεοὶ νὰ δώσουν σὲ σὰς καὶ στὰ παιδιὰ σας κάθε χαρά.

Ὁ Ἀλκίνοος πῆρε τὸν Ὀδυσσεά ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίσει σ' ἓνα θρόνο. Τοῦ ἔφεραν ἐκλεκτὸ φαγητὸ καὶ κρασί καὶ ὁ βασιλιάς τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τὸν βοηθήσει νὰ γυρίσει στὴν πατρίδα του.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ἀλκίνοος ἐτοίμασε ἓνα χαρούμενο δεῖπνο, γιὰ νὰ τιμήσει τὸν ξένο του. Κάλεσε ὅλους τοὺς ἄρχοντες τῶν Φαίακων καὶ πῆγαν νὰ παρακολουθήσουν τοὺς ἀθλητικοὺς ἀγῶνες τῶν νέων καὶ τὴν τέχνη τους στὸν χορό. Κατόπι, ἀφοῦ εὐχαριστήθηκαν τὸ φαγητὸ καὶ τὸ κρασί, κάλεσαν τὸ **Δημόδοκο**, τὸν ξακουστὸ ἀοιδὸ μὲ τὴ λύρα του. Ὁ Δημόδοκος ἄρχισε νὰ τραγουδάει τοὺς ἄθλους τῶν Ἑλλήνων στὴν Τροία, τὸν Ἀχιλλέα, τὸ δούρειο ἵππο καὶ τὴν πολιορκία τῆς Τροίας. Ὁ Ὀδυσσεύς δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του. Τότε ὁ Ἀλκίνοος εἶπε στὸ Δημόδοκο νὰ σταματήσει καὶ ρώτησε τὸν Ὀδυσσεά γιατί λυπᾶται τόσο πολὺ.

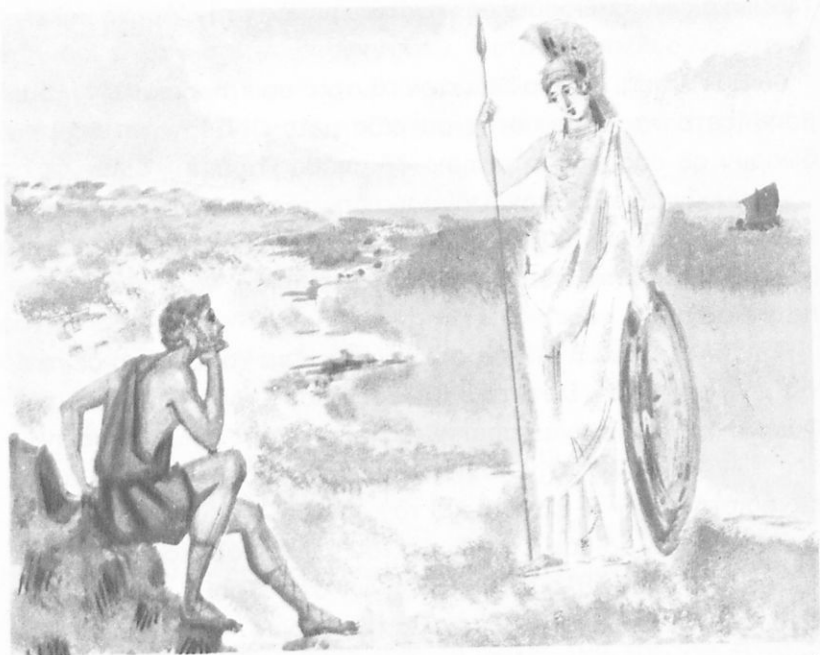
— Θὰ πρέπει νὰ ἔχασες κάποιον φίλο ἢ ἀγαπημένον ἀδερφὸ κάτω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Τροίας, τοῦ εἶπε.

Ὁ Ὀδυσσεύς συγκινημένος φανέρωσε ποιὸς ἦταν καὶ διηγήθηκε τὰ πάθη καὶ τὶς περιπέτειες ποὺ πέρασε, ὥσπου νὰ φτάσει στὸ νησί τῶν Φαίακων.

Τὸ ἐπόμενο πρωὶ ὅλοι ἔφεραν πλούσια δῶρα στὸν Ὀδυσσεά κι ἐτοίμασαν ἓνα ὠραῖο πλοῖο μὲ τοὺς καλύτερους νέους τοῦ νησιοῦ, γιὰ νὰ τὸν πᾶνε στὴν Ἰθάκη.

9. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΦΤΑΝΕΙ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ

Ὁ Ὀδυσσεύς συγκινημένος ἀποχαιρέτησε τὸ βασιλιά Ἀλκίνοο καὶ τὴ βασίλισσα Ἀρήτη καὶ τοὺς εὐχήθηκε νὰ ἔχουν πάντα

τὴν ἀγάπῃ τῶν ἀθάνατων θεῶν. Εὐχαρίστησε τοὺς Φαίακες γιὰ τὴ θερμὴ φιλοξενία τους καὶ μπῆκε στὸ καράβι. Πάνω στὸ κατάστρωμα τοῦ εἶχαν ἐτοιμάσει στρῶμα, γιὰ νὰ γλυκοκοιμηθῇ, ὥσπου νὰ φτάσουν στὴν Ἰθάκῃ.

“Ὅταν τὸ πλοῖο ἔφτασε στὴν Ἰθάκῃ, ὁ Ὀδυσσεύας κοιμόταν βαθιά. Οἱ Φαίακες τὸν σήκωσαν, χωρὶς νὰ τὸν ξυπνήσουν, καὶ τὸν ἀκούμπησαν στὴ ρίζα μιᾶς ἐλιάς. Δίπλα του ἔβαλαν πλούσια δῶρα κι ἔφυγαν.

Ἀργότερα, ὁ Ὀδυσσεύας ξύπνησε καὶ κοίταξε γύρω του, ἀλλὰ ὁ τόπος τοῦ φάνηκε ἄγνωστος. Πιὸ πέρα εἶδε ἓνα νεαρὸ βοσκὸ κι ἔτρεξε νὰ τὸν ρωτήσῃ ποῦ βρίσκεται. Ὁ βοσκὸς τοῦ εἶπε ὅτι βρίσκεται σ’ ἓνα ξακουσμένο νησί, τὴν Ἰθάκῃ. Ὁ Ὀδυσσεύας ἐνῶσε τὴν καρδιά του νὰ τρέμῃ ἀπὸ συγκίνηση· ἔσκυψε καὶ φίλησε τὸ χῶμα τῆς πατρίδας του. Τότε ὁ βοσκὸς ἄλλαξε μορφὴ κι ἐγίνε μιὰ γυναίκα μὲ λαμπρὴ ὄψη: ἦταν ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ. Κάθισε

δίπλα του καὶ τοῦ ἐξήγησε τί συμβαίνει στὴν Ἰθάκη λέγοντας:

— Στὸ παλάτι σου ἡ πιστὴ γυναῖκα σου, ἡ Πηνελόπη σὲ περιμένει εἴκοσι χρόνια τώρα. Οἱ μνηστῆρες τὴν πιέζουν νὰ παντρευτῇ κάποιον ἀπ’ αὐτούς, ἀλλὰ ἐκείνη ἐλπίζει πῶς θὰ γυρίσης. Πρὶν ἀποφασίσῃς νὰ χτυπήσης τοὺς μνηστῆρες, νὰ πᾶς νὰ βρῇς τὸν πιστὸ χοιροβοσκό σου **Εὐμαιο** καὶ τὸν γιό σου, τὸν **Τηλέμαχο**, ποὺ εἶναι τώρα παλικάρι.

Αὐτὰ τοῦ εἶπε ἡ θεὰ καὶ κατόπι τὸν βοήθησε νὰ κρύψουν τὰ δῶρα τῶν Φαιάκων σὲ μιὰ βαθιὰ σπηλιά. “Ὑστερα τὸν ἄγγιξε μὲ τὸ ραβδί της καὶ τὸν ἔκαμε ἓνα γέρο ζητιάνο, ζαρωμένο, μὲ θαμπὰ μάτια καὶ κουρελιασμένα ροῦχα.

10. ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΕΥΜΑΙΟΥ

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀνηφόρισε τὸ ἄγριο μονοπάτι κι ἔφτασε στὸ μέρος ποὺ ἔμενε ὁ Εὐμαιος, ὁ πιστὸς δούλος ποὺ φρόντιζε τοὺς χοίρους. Ὁ Εὐμαιος δέχτηκε τὸ γέρο ζητιάνο μὲ καλοσύνη. Τὸν κάλεσε νὰ ξεκουραστῇ, νὰ φάῃ καὶ νὰ τοῦ πῇ τὰ βάσανά του. Πικραμένος ὁ χοιροβοσκὸς ἄρχισε νὰ μιλάῃ στὸν ξένο γιὰ τὸν Ὀδυσσεά, τὸν κύριό του, ποὺ τὸν ἀγαποῦσε πολὺ.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀκουγε μὲ προσοχὴ τὸν Εὐμαιο, ποὺ μὲ θλίψη τοῦ μιλοῦσε γιὰ τοὺς μνηστῆρες καὶ τὴν πιστὴ Πηνελόπη.

— Ἕνε, τοῦ εἶπε, τρῶμε τὸ φαγητὸ τῶν δούλων. Τὰ παχιά σφαχτὰ τὰ τρῶνε οἱ μνηστῆρες, ποὺ δὲ φοβοῦνται μήπως τιμωρηθοῦν, ἀφοῦ ὁ ἀφέντης μας λείπει χρόνια. Φαίνεται ὅτι κάποια θεϊκὴ φωνὴ τοὺς φανέρωσε τὸ τέλος τοῦ Ὀδυσσεά, ἀφοῦ χωρὶς ντροπὴ τρῶνε τὴν περιουσία του.

Ὁ Ὀδυσσεὺς τοῦ εἶπε:

— Μὲ ὄρκο σὲ βεβαιῶνω ὅτι, πρὶν τελειώσῃ τοῦτος ὁ χρόνος, ὁ Ὀδυσσεὺς θὰ εἶναι ἐδῶ. Κι ὅταν θὰ ῥθῃ αὐτός, θὰ τιμωρῇ σκληρὰ τοὺς μνηστῆρες.

Ὁ Εὐμαιος ὅμως κουνώντας μὲ πίκρα τὸ κεφάλι του τοῦ λέει:

— Μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια οὔτε ἡ Πηνελόπη οὔτε ὁ Τηλέμαχος

πιστεύουν τούς ξένους, γιατί ἔρχονται ἐδῶ ψευῆτες καὶ λένε ὅτι συνάντησαν τὸν Ὅδυσσέα. Ἡ Πηνελόπη τούς φιλοξενεῖ καὶ κλαίει ἀσταμάτητα ζητώντας νὰ μάθῃ ὅ,τι ξέρουν. Οἱ μνηστήρες ὁμως γελοῦν καὶ διασκεδάζουν καὶ προσπαθοῦν μὲ δῶρα νὰ τὴν πείσουν νὰ παντρευτῇ κάποιον ἀπ' αὐτούς. Ὁμως ἡ φρόνιμη Πηνελόπη ἐλπίζει πάντα ὅτι ὁ Ὅδυσσέας θὰ γυρίσῃ καὶ μὲ δόλο προσπαθεῖ νὰ κερδίσῃ καιρό. Τρία χρόνια ὀλόκληρα ὕφαινε ἓνα πανὶ καὶ ὅλο ὑποσχόταν πῶς, μόλις τὸ τελειώσῃ, θὰ διαλέξῃ κάποιον νὰ τὸν παντρευτῇ. Ὁλὴ τὴν ἡμέρα ὕφαινε, ἀλλὰ τὴ νύχτα τὸ ξεῦφαινε κρυφά. Αὐτὸ κράτησε ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ μιὰ κακὴ δούλα τὸ φανέρωσε στοὺς μνηστήρες.

Ὁ Ὅδυσσέας κοιμήθηκε στὴν καλύβα, στὸ στρώμα ποὺ τοῦ ἐτοίμασε ὁ Εὐμαιος. Μὲ προσοχὴ μελετοῦσε μέσα στὸ μυαλό του τὸ σχέδιο γιὰ τὴν ἐξόντωση τῶν μνηστήρων.

11. ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

Ὅταν ξημέρωσε, ὁ Εὐμαιος καὶ ὁ Ὅδυσσέας ἀναψαν φωτιά κι ἐτοιμάστηκαν νὰ φάνε. Τότε εἶδαν τούς σκύλους νὰ κουνοῦν τὶς οὐρές τους, χωρὶς νὰ γαβγίζουν. Στὴν πόρτα τῆς καλύβας φάνηκε ἓνας λαμπρὸς νέος, ὁ Τηλέμαχος, ὁ γιὸς τοῦ Ὅδυσσέα. Μόλις εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο· ἐκεῖ εἶχε πάει στὴν Πύλο καὶ στὴ Σπάρτη νὰ ρωτήσῃ γιὰ τὸν πατέρα του. Ὁ Εὐμαιος ἔτρεξε καὶ τὸν φίλησε κλαίγοντας καὶ ὁ Τηλέμαχος τὸν ρώτησε τί κάνει ἡ μητέρα του. Ὅταν εἶδε τὸν Ὅδυσσέα ποὺ στεκόταν παράμερα, ρώτησε ποιὸς εἶναι καὶ ὁ Εὐμαιος τοῦ εἶπε:

— Λέει ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ σὲ παρακαλεῖ νὰ τὸν βοηθήσῃς, γιατί ἔχει περάσει πολλὰ βάσανα.

Ὁ Τηλέμαχος λυπήθηκε τὸν κουρελιασμένο γέρο καὶ μὲ προθυμία δέχτηκε νὰ τοῦ δώσῃ καινούρια ροῦχα καὶ τροφές. Μετὰ ἔστειλε τὸν Εὐμαιο στὸ παλάτι ν' ἀναγγεῖλῃ στὴν Πηνελόπη τὸ γυρισμό του.

Ὅταν ἔφυγε ὁ Εὐμαιο, ἦρθε ἀόρατη ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ καὶ

ξαφνικά μεταμόρφωσε τὸν Ὀδυσσεά καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν παλιὰ λαμπρὴ ὄψη του. Ὅταν τὸν εἶδε ὁ Τηλέμαχος ἔτοι ἀλλαγμένο τὸν νόμισε γιὰ θεό. Ὁ Ὀδυσσεάς συγκινημένος τοῦ εἶπε:

— Θεὸς δὲν εἶμαι· εἶμαι ὁ πατέρας σου καί, ἀφοῦ πολὺ περιπλανήθηκα, ἦρθα μὲ τὴ βοήθεια τῶν θεῶν στὴν πατρικὴ μου γῆ.

Πατέρας καὶ γιὸς ἀγκαλιάστηκαν κι ἔκλαιγαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους. Ὁ Ὀδυσσεάς καμάρωνε τὸν γιό του καὶ χαιρόταν γιὰ τὰ συλητὰ λόγια του. Καὶ οἱ δυὸ μαζὶ σχεδίασαν τὸν φόνο τῶν μνηστήρων.

Ὁ Ὀδυσσεάς ζήτησε ἀπὸ τὸν Τηλέμαχο νὰ κρατήσῃ μυστικὸ τὸν ἔρχομό του, ὥσπου νὰ σκοτώσουν τοὺς μνηστήρες. Αὐτὴ τὴ συμβουλὴ τοῦ εἶχε δώσει ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, πού, λίγο πρὶν ξαναγυρίσῃ ὁ Εὐμειος, ξανάκαμε τὸν Ὀδυσσεά γέρο καὶ κουρελιάρη. Τὸ

βράδυ ὁ Τηλέμαχος ἔμεινε στὴν καλύβα καὶ κρυφὰ ἀπὸ τὸν Εὐμαιο γύριζε τὰ μάτια του πρὸς τὸν πατέρα του καὶ τοῦ χαμογελοῦσε μὲ στοργὴ καὶ ἀγάπη.

12. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΣΤΟ ΠΑΛΑΤΙ

Τὸ πρωὶ ὁ Τηλέμαχος ἐτοιμάστηκε νὰ φύγῃ γιὰ τὸ παλάτι καὶ εἶπε στὸν Εὐμαιο νὰ συνοδέψῃ τὸν ξένο στὴν πόλῃ.

Μόλις ἡ Πηνελόπη εἶδε τὸν γιό της, τὸν ἀγκάλιασε καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τῆς πῇ ἓνα πρὸς ἓνα ὅσα ἄκουσε γιὰ τὸν πατέρα του. Ὁ Τηλέμαχος τῆς εἶπε ὅτι ὁ Μενέλαος, ὁ βασιλιάς τῆς Σπάρτης, εἶχε πληροφορίες ὅτι ὁ Ὀδυσσεύς εἶναι ζωντανός.

Στὸ μεταξὺ ὁ Εὐμαιοὺς καὶ ὁ Ὀδυσσεύς ἔφτασαν στὸ παλάτι. Στὴν εἴσοδο ἦταν ξαπλωμένος ὁ **Ἄργος**, ὁ σκύλος τοῦ Ὀδυσσεύα, γέρικος πιά καὶ ἀδύνατος. Ὅταν εἶδε τὸν κύριό του, ὀρθώσε τ' αὐτιά καὶ τὸ κεφάλι του, κούνησε τὴν οὐρά του, προσπάθησε νὰ σηκωθῇ καὶ ξεψύχισε. Ὁ Ὀδυσσεύς σκούπισε κρυφὰ ἓνα δάκρυ, γιὰ νὰ μὴν προδοθῇ.

Ὁ Τηλέμαχος κάλεσε τὸν Ὀδυσσεύα στὴν αἴθουσα ποῦ ἔτρωγαν οἱ μνηστῆρες. Αὐτοὶ ἄρχισαν νὰ κοροϊδεύουν τὸν κουρελιασμένο ξένο κι ἓνας ἀπὸ αὐτούς, ὁ **Ἀντίνοος**, τὸν χτύπησε.

Τὸ βράδυ ἡ Πηνελόπη κάλεσε τὸν ξένο νὰ τὸν ρωτήσῃ γιὰ τὸν Ὀδυσσεύα. Τὸν ἔβαλε νὰ καθίσῃ δίπλα της καὶ τὸν ρώτησε ἀπὸ ποῦ εἶναι. Ὁ Ὀδυσσεύς τῆς εἶπε:

— Κατάγομαι ἀπὸ τὴν Κρήτη, γῆ ὠραία καὶ καρπερὴ. Ἐκεῖ ἔριξαν οἱ ἄνεμοι τὸν Ὀδυσσεύα καὶ τὸν φιλοξένησα στὸ σπίτι μου. Μὴν κλαῖς λοιπόν, σεβαστὴ γυναῖκα τοῦ Ὀδυσσεύα, γιατί ἔχω σίγουρες εἰδήσεις ὅτι ὁ ἄντρας σου σὲ λίγο καιρὸ θὰ ἔρθῃ στὴν Ἰθάκη.

Εὐχαριστημένη ἡ Πηνελόπη ἀπὸ τίς εἰδήσεις καὶ τὰ φρόνιμα λόγια τοῦ ξένου πρόσταξε τίς δοῦλες της νὰ τὸν πλύνουν, νὰ

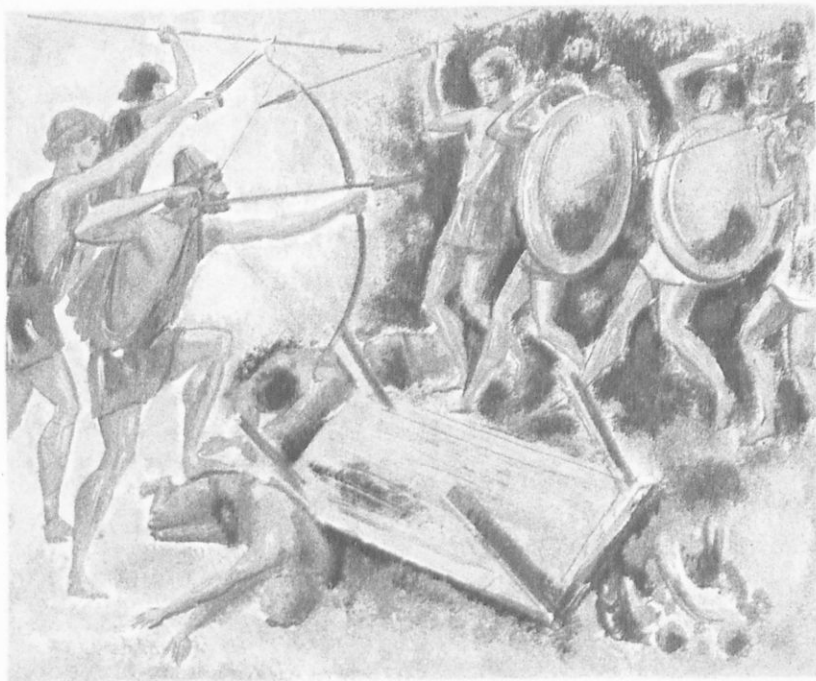

τοῦ δώσουν ὥραϊα ροῦχα καὶ νὰ τοῦ στρώσουν μαλακὸ κρεβάτι νὰ κοιμηθῇ.

Ἡ πιστὴ **Εὐρύκλεια**, ἡ γριὰ ὑπηρέτρια ποὺ εἶχε ἀναθρέψει τὸν Ὀδυσσεά, ἔφερε ζεστὸ νερὸ νὰ τοῦ πλύνῃ τὰ πόδια. Ξαφνικά, ἀναπήδησε, τὰ μάτια της γέμισαν δάκρυα χαρᾶς καὶ τοῦ εἶπε:

— Γλυκὸ μου παιδί, εἶσαι ὁ Ὀδυσσεάς. Εἶμαι σίγουρη, γιατί γνώρισα τὴ λαβωματιὰ στὸ πόδι σου.

Αὐτὸς τῆς εἶπε νὰ τὸ κρατήσῃ μυστικὸ καὶ κουβέντισαν οἱ δύο τους σιγανά, χαρούμενοι καὶ συγκινημένοι. Κατόπι ὁ Ὀδυσσεάς ξάπλωσε νὰ κοιμηθῇ, ἀλλὰ ὁ ὕπνος δὲν ἔκλεινε τὰ βλέφαρά του, γιατί σκεφτόταν διαρκῶς πῶς θὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀδιάντροπους μνηστήρες.

13. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΤΟΥΣ ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ

Τὴν ἄλλη μέρα οἱ μνηστήρες ἦρθαν στὸ παλάτι καὶ συνέχισαν νὰ τρῶνε καὶ νὰ γλεντοῦν. Ὁ Τηλέμαχος ἔφερε ἀνάμεσά τους τὸν Ὀδυσσεά κι αὐτοί, γιὰ νὰ διασκεδάσουν, τὸν κοροΐδεuan μὲ λόγια πικρά. Ἐνας μάλιστα πέταξε ἓνα κόκαλο, γιὰ νὰ τὸν χτυπήσῃ, καὶ οἱ ἄλλοι γέλασαν μ' αὐτό. Ὁ Τηλέμαχος τοὺς εἶπε μὲ αὐστηρὰ λόγια ὅτι εἶναι ἄπρεπο νὰ κοροΐδεύουν τὸν ξένο, ἀλλὰ ἐκεῖνοι συνέχισαν νὰ φέρωνται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

Τότε κατέβηκε κάτω ἡ Πηνελόπη, στάθηκε ἀνάμεσα στοὺς μνηστήρες καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἀκοῦστε με, μνηστήρες. Πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ παντρευτῶ τὸν γενναιότερο ἀπὸ σᾶς. Ὅποιος μπορέσῃ νὰ τεντώσῃ τὸ τόξο

τοῦ Ὀδυσσεά καὶ νὰ περάσῃ τὸ βέλος μέσα ἀπὸ τὶς τρύπες δώδεκα τσεκουριῶν, αὐτὸς θὰ γίνῃ ἄντρας μου.

Οἱ μνηστῆρες δέχτηκαν κι ἄρχισαν τὸ ἀγώνισμα. Τὴν ὥρα ἐκείνῃ ὁ Ὀδυσσεάς πῆρε παράμερα τὸν Εὐμαιο καὶ τὸ βουκόλο **Φιλοίτιο**, τοὺς ἔδειξε τὴ λαβωματιά του καὶ τοὺς ζήτησε νὰ τὸν βοηθήσουν. Αὐτοὶ τὸν φιλοῦσαν κλαίγοντας ἀπὸ χαρὰ καὶ ὁ Ὀδυσσεάς τοὺς φανέρωσε τὸ σχέδιό του.

Κανένας ὅμως ἀπὸ τοὺς μνηστῆρες δὲν μπόρεσε νὰ τεντώσῃ τὸ τόξο τοῦ Ὀδυσσεά. Τότε, ζήτησε καὶ ὁ ἴδιος νὰ δοκιμάσῃ, ἀλλὰ ὅλοι τοὺς ἀρνήθηκαν μὲ φωνές. Τὴ στιγμὴ ἐκείνῃ ὁ Τηλέμαχος παρακάλεσε τὴ μητέρα του ν' ἀνέβῃ στὰ διαμερίσματα της.

Κατόπι πρόσταξε τὸν Εὐμαιο νὰ δώσῃ τὸ τόξο στὸν Ὀδυσσεά. Αὐτὸς τέντωσε τὸ τόξο μὲ ἄνεση καὶ μὲ μιᾶς πέρασε τὸ βέλος ἀπὸ τὶς τρύπες τῶν δώδεκα τσεκουριῶν.

Πρὶν συνέρθουν οἱ μνηστῆρες ἀπὸ τὴν ἐκπληξή τους, ὁ Ὀδυσσεάς ἔκαμε νόημα στὸν Τηλέμαχο, στὸν Εὐμαιο καὶ στὸ Φιλοίτιο. Ὁ Τηλέμαχος ἄρπαξε τὸ ξίφος του καὶ στάθηκε δίπλα στὸν πατέρα του, ἐνῶ ὁ Εὐμαιο ἔτρεξε νὰ κλείσῃ τὶς ἐσωτερικὲς πόρτες καὶ ὁ Φιλοίτιος τὶς πόρτες τῆς αὐλῆς. Ὁ Ὀδυσσεάς ρίχνοντας τὸ πρῶτο βέλος ξάπλωσε νεκρὸ τὸν Ἀντίνοο. Οἱ ἄλλοι τρομαγμένοι ἔβγαλαν τὰ μαχαίρια τους, ἀλλὰ τὸ σταθερὸ χέρι τοῦ Ὀδυσσεά τέντωνε διαρκῶς τὸ τόξο. Ἕνας ἕνας οἱ μνηστῆρες ἔπεσαν κάτω νεκροί. Τότε ὁ Ὀδυσσεάς πρόσταξε νὰ ἔρθῃ ἡ Εὐρύκλεια μὲ τὶς δοῦλες, γιὰ νὰ καθαρίσουν τὴν αἵθουσα. Ἀφοῦ ὅλα ταχτοποιήθηκαν, ἔστειλε τὴν Εὐρύκλεια νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Πηνελόπη.

14. Η ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΤΟΝ ΟΔΥΣΣΕΑ

Ἡ Εὐρύκλεια ἔτρεξε στὰ ψηλὰ διαμερίσματα τῆς Πηνελόπης καὶ τῆς φώναξε:

— Σήκω, παιδί μου, νὰ δοῦν τὰ μάτια σου ἐκεῖνον ποὺ ποθεῖ ἡ

καρδιά σου. Ἦρθε ὁ Ὀδυσσεάς, Πηνελόπη, καὶ πρὶν λίγο σκότωσε τοὺς ἀδιάντροπους μνηστήρες.

Ἡ Πηνελόπη ὅμως γέλασε πικρὰ καὶ εἶπε:

— Μὴ μὲ κοροϊδεύης, Εὐρύκλεια. Γιατί δὲ λυπᾶσαι τὴν πίκρα μου, ἀλλὰ μὲ ἀναστατώνεις μὲ ψεύτικες ἐλπίδες;

Ἡ πιστὴ ὑπηρέτρια ὅμως ἐπέμενε κι ἔτσι ἡ βασίλισσα κατέβηκε κάτω καὶ κοίταζε ἀμίλητη τὸν Ὀδυσσεά, προσπαθώντας νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ. Ὁ Τηλέμαχος ἐκπληκτος τῆς εἶπε:

— Μητέρα, γιατί ἡ ψυχὴ σου ἔγινε ἄσπλαχνη; Δίπλα σου εἶναι ὁ πατέρας μου καὶ σὺ κάθεσαι παράμερα, ἀμίλητη σὰν ξένη. Δὲν τοῦ μιλάς; Δὲν τὸν ἀναγνωρίζεις;

— Παιδί μου, τοῦ εἶπε ἡ Πηνελόπη. Ἄν ὁ ξένος εἶναι πράγματι ὁ πατέρας σου, ἔχομε τρόπο νὰ γνωρίσωμὲ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ἀπὸ λόγια μυστικά, ποὺ τὰ ξέραμε μόνο οἱ δύο μας.

Μίλησε για λίγο ή Πηνελόπη με τὸν Ὀδυσσεά καὶ ἀπὸ τὶς ἀπαντήσεις του κατάλαβε ὅτι εἶναι ὁ ἄντρας της. Ἀμέσως ἔνωσε νὰ κόβωνται τὰ γόνατά της ἀπὸ τὴ συγκίνηση. Μὲ δάκρυα χαρᾶς τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν φίλησε.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ὀδυσσεάς πῆγε νὰ δῇ τὸν γέρο **Λαέρτη**, τὸν πατέρα του, ποῦ ἔμενε στὰ κτήματα. Τὸν βρῆκε νὰ σκαλίζει ἓνα δέντρο καὶ τοῦ εἶπε ὅτι φέρνει καλὰ νέα γιὰ τὸν Ὀδυσσεά. Ὁ Λαέρτης ρωτοῦσε μὲ λαχτάρα γιὰ τὸ γιό του, ὥσπου ἐκεῖνος δὲν ἄντεξε πιά.

— Πατέρα, ἐγὼ εἶμαι αὐτὸς ποὺ ζητᾶς, τοῦ εἶπε καὶ τοῦ ἔδειξε τὴ λαβωματιά στὸ πόδι του.

Ὁ Λαέρτης ἀγκάλιασε τὸ γιό του καὶ τοῦ λύθηκαν τὰ γόνατα. Τότε τὸν πῆρε στὰ χέρια ὁ Ὀδυσσεάς καὶ τὸν πῆγε μέσα στὸ σπίτι. Ὁ Λαέρτης εὐχαρίστησε ὁλόψυχα τοὺς θεοὺς γιὰ τὸ γυρισμὸ τοῦ γιοῦ του.

Ὁ Ὀδυσσεάς ἔζησε πολλὰ χρόνια καὶ τὸ βασίλειό του γνώρισε μεγάλη δόξα κι εὐτυχία.

15. Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα ὁ Ὅμηρος ἔγραψε ἄλλο ἓνα μεγάλο ποίημα, τὴν **Ὀδύσσεια**, γοητεμένος ἀπὸ τὴν ἀντρεία καὶ τὶς ἀτέλειωτες περιπέτειες τοῦ Ὀδυσσεά. Ἡ Ὀδύσσεια ἀρχίζει μ' ἓνα συμβούλιο τῶν θεῶν πάνω στὸν Ὀλυμπο. Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ ὑποστηρίζει θερμὰ τὸν Ὀδυσσεά· γι' αὐτὸ στέλνει τὸν Τηλέμαχο στὴν Πύλο καὶ στὴ Σπάρτη νὰ ρωτήσῃ γιὰ τὸν πατέρα του. Στὸ μεταξύ ὁ Ὀδυσσεάς φτάνει στὸ νησί τῶν Φαιάκων καὶ διηγεῖται στὸν Ἀλκίνοο καὶ στὴν Ἀρήτη τὶς περιπέτειές του, ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἔφυγε ἀπὸ τὴν Τροία. Ἡ διήγηση εἶναι τόσο ζωντανὴ καὶ ὁμορφὴ, ποὺ διαβάζοντας τὴν Ὀδύσσεια νομίζομε ὅτι ἀκοῦμε τὸν ἴδιο τὸν Ὀδυσσεά νὰ μᾶς μιλάῃ μὲ τὴ βαθιὰ καὶ ὠραία φωνή του. Κατόπι φτάνει στὴν Ἰθάκη, σκοτώνει τοὺς μνηστήρες καὶ φέρνει χαρὰ κι εὐτυχία σ' ὅλους τοὺς δικούς του.

Στὴν Ὀδύσσεια ὁ Ὅμηρος τονίζει τὸν **νόστο**, δηλαδή τὴ μεγάλη ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου νὰ γυρίσῃ στὴν πατρικὴ του γῆ, κοντὰ στοὺς δικούς του. Ὁ πόθος τοῦ Ὀδυσσεᾶ νὰ δῇ καὶ μόνο τὸν καπνὸ ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν πατρικὴ του γῆ καὶ μετὰ νὰ πεθάνῃ, συγκινεῖ κάθε ψυχὴ.

Τὴν Ὀδύσσεια τὴ διαβάζουν ἑκατομμύρια ἄνθρωποι σ' ὅλο τὸν κόσμον καὶ ὅλοι γοητεύονται ἀπὸ τὸ ἀθάνατο ποίημα τοῦ Ὀμήρου. Οἱ λεπτομέρειες τῶν περιπλανήσεων τοῦ Ὀδυσσεᾶ καὶ οἱ περιγραφές ποὺ κάνει εἶναι τόσο ὠραίες, ὥστε ἀμέσως καταλαβαίνομε, γιατί οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μάθαιναν ἀπ' ἔξω τὴν Ὀδύσσεια καὶ τὴν τραγουδοῦσαν σὲ κάθε γλῆντι.

Κι ἐμεῖς οἱ νεώτεροι Ἕλληνες πρέπει νὰ εἴμαστε περήφανοι γιὰ τὰ θαυμαστὰ ποιήματα τοῦ Ὀμήρου καὶ νὰ διδασκόμαστε ἀπὸ αὐτὰ τὴν ἀρετὴ, τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ ὠραίες πράξεις.

Περίληψη

Ὁ Ὀδυσσεᾶς μὲ τοὺς συντρόφους του περιπλανήθηκε δέκα ὁλόκληρα χρόνια στὶς θάλασσες, ὥσπου νὰ φτάσῃ στὴν Ἰθάκῃ. Τὰ κύματα ἔριξαν τὰ πλοῖα του στὴ χώρα τῶν Κικόνων. Νέα τρικυμία τὰ ἔφερε στὴ χώρα τῶν εἰρηνικῶν Λωτοφάγων καὶ κατόπι στὴ χώρα τῶν Κυκλώπων.

Ἀφοῦ πέρασαν ἀπὸ τὸ νησί τοῦ Αἰόλου, τὴ χώρα τῶν Λαιστρυγόνων, τὸ νησί τῆς Κίρκης καὶ ξέφυγαν ἀπὸ τὶς Σειρῆνες καὶ τὸ φοβερὸ στενὸ τῆς Σκύλλας καὶ τῆς Χάρυβδος, ἔφτασαν στὸ νησί τοῦ Ἥλιου. Ἐπειδὴ ἔφαγαν τὶς ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου, ὁ Δίας τοὺς τιμώρησε καὶ ὁ Ὀδυσσεᾶς ὁλομόναχος βγῆκε στὸ νησί τῆς Καλυψῶς.

Φεύγοντας ἀπὸ ἐκεῖ πάλεψε μὲ τὰ κύματα κι ἔφτασε στὸ νησί τῶν Φαιάκων, οἱ ὁποῖοι τὸν ὁδήγησαν στὴν Ἰθάκῃ. Ἐκεῖ, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Τηλέμαχου, τοῦ Εὐμαιοῦ καὶ τοῦ Φιλοτίμου ἐξόντωσε τοὺς μνηστήρες. Ὁ γυρισμὸς τοῦ Ὀδυσσεᾶ ἔφερε χαρὰ κι εὐτυχία σ' ὅλους τοὺς δικούς του.

Άσκήσεις

1. Ποιές ήταν οι σπουδαιότερες περιπέτειες του Όδυσσέα;
2. Ποιοί φέρθηκαν φιλόξενα στον Όδυσσέα, ποιοί όχι, και γιατί;
3. Τί ήταν εκείνο που παρακινούσε τον Όδυσσέα να νικά τις δυσκολίες και να ελπίζει;
4. Τί συμβολίζει ή Πηνελόπη;

Κείμενα

1. Ο Όδυσσέας παρουσιάζεται στη Ναυσικά:

«Στά γόνάτά σου πέφτω, ἀρχόντισσα! Θεά, θνητή, τί νά 'σαι;
Θεά ἂν εἶσαι, ἀπ' ὅσους τ' ἄσωστα ψηλά κρατοῦν οὐράνια,
σέ παρομοιάζω μὲ τὴν Ἄρτεμη, τοῦ τρανοῦ Δία τὴν κόρη,
στὴν ὁμορφιά καὶ στοῦ παράστημα καὶ στοῦ κορμιοῦ τὴ χάρη.
Θνητῶν ἂν εἶσαι πάλι γέννημα, ποῦ ζοῦν στὴ γῇ ἐπάνω,
χαρὰ στὸν κύρη καὶ στὴ μάνα σου καὶ τρεῖς φορὲς χαρὰ τους».

(Ὁμήρου Ὀδύσσεια, μετ. Ν. Καζαντζάκη - Ἰ. Κακριδῆ, διασκευῇ)

2. Ἡ Πηνελόπη, χωρὶς ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν Όδυσσέα, τὸν ρωτᾷ τί ξέρει γιὰ τὸν ἄντρα της:

«Τὸν ἄκουε καὶ δάκρυα τρέχαν ἀπὸ τὰ μάτια της· τὰ μάγουλά της σβῆναν·

πῶς λιώνει σὲ βουνὰ ψηλόκορφα τὸ χιόνι, κι ὥς λιώνει κατεβαίνουν τὰ ποτάμια φουσκωμένα,

ἴδια κι ἐκείνη ἔχυνε δάκρυα κι ἔλιωνε τὸ μηλοπρόσωπό της·

γιατ' ἔκλαιγε τὸν ἄντρα της, ποῦ ὅμως ἦταν μπροστά της.

Ὁ Όδυσσέας κι ἂν λυπόταν τὴ γυναῖκα του βαθιά, ὅπως θρηνοῦσε, ὅμως τὰ μάτια του κρατοῦσε ἀσάλευτα, λὲς καὶ τὰ βλέφαρά του ἀπὸ ἀτσάλι ἦταν, κι ἔκρυβε μὲ πονηριά τὰ δάκρυα».

(Ὁμήρου Ὀδύσσεια, μετ. Ν. Καζαντζάκη - Ἰ. Κακριδῆ, διασκευῇ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΥΘΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1. Οί θεοί τῶν Ἑλλήνων	σελ.	5
2. Ὁ Προμηθεΐας	»	7
3. Ἡ καταγωγή τῶν Ἑλλήνων	»	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ἩΡΩΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

A. Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. Τὰ παιδικὰ καὶ νεανικὰ χρόνια τοῦ Ἡρακλῆ	»	10
2. Ἡ Ἀρετὴ καὶ ἡ Κακία	»	12
3. Οἱ ἀθλοὶ τοῦ Ἡρακλῆ	»	13
α) Τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας	»	14
β) Ἡ Λερναία ὕδρα	»	16
γ) Οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες	»	17
δ) Οἱ στάβλοι τοῦ Αὐγεία	»	19
4. Ἡ Ἀλκιστή	»	20
5. Ὁ θάνατος τοῦ Ἡρακλῆ	»	21

B. Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Ἡ παιδικὴ καὶ νεανικὴ ἡλικία τοῦ Θησέα	»	25
2. Τὸ ταξίδι τοῦ Θησέα καὶ τὰ κατορθώματά του	»	26
3. Ὁ Θησέας στὴν Ἀθήνα	»	28
4. Ὁ Θησέας στὴν Κρήτη	»	29
5. Ὁ Μινώταυρος	»	30
6. Ὁ γυρισμὸς	»	31
7. Ὁ Θησέας βασιλιάς. Τὸ τέλος του	»	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ἡ ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ὁ Φρίξος καὶ ἡ Ἑλλη	σελ.	35
2. Πελίας καὶ Ἰάσονας	»	37
3. Ἡ ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία	»	38
4. Τὸ ταξίδι	»	39

5. 'Ιάσοντας καὶ Αἰήτης	»	40
6. 'Ο 'Ιάσοντας ἀρπάζει τὸ χρυσόμαλλο δέμμα	»	41
7. 'Η ἐπιστροφή τῶν Ἀργοναυτῶν	»	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. Τὸ μῆλο τῆς Ἑρίδας	»	45
2. Ἡ ἀφορμὴ τοῦ τρωικοῦ πολέμου	»	47
3. Οἱ προετοιμασίαι τῶν Ἑλλήνων	»	47
4. Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγένειας	»	48
5. Οἱ Ἕλληνες φτάνουν στὴν Τροία	»	51
6. Ὁ θυμὸς τοῦ Ἀχιλλέα	»	52
7. Ὁ θάνατος τοῦ Πατρόκλου	»	53
8. Ὁ θάνατος τοῦ Ἑκτορα	»	55
9. Πρίαμος καὶ Ἀχιλλέας	»	57
10. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀχιλλέα	»	58
11. Ὁ δούρειος ἵππος	»	59
12. Ἡ καταστροφή τῆς Τροίας	»	62
13. Ὁ Αἰνείας	»	62
14. Ἡ ἐπιστροφή τῶν Ἑλλήνων	»	64
15. Ἡ Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου	»	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

1. Στὴ χώρα τῶν Κικόνων	»	68
2. Στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων	»	69
3. Στὴ χώρα τῶν Κυκλώπων	»	70
4. Ὁ Ὀδυσσεύς τυφλώνει τὸν Πολύφημο	»	72
5. Στὸ νησί τῆς Κίρκης	»	74
6. Σειρήνες, Σκύλλα καὶ Χάρυβδη	»	76
7. Στὸ νησί τῆς Καλυψῶς	»	77
8. Στὸ νησί τῶν Φαιάκων	»	78
9. Ὁ Ὀδυσσεύς φτάνει στὴν Ἰθάκη	σελ.	81
10. Στὴν καλύβα τοῦ Εὐμαιοῦ	»	83
11. Ὀδυσσεύς καὶ Τηλέμαχος	»	84
12. Ὁ Ὀδυσσεύς στὸ παλάτι	»	86
13. Ὁ Ὀδυσσεύς σκοτώνει τοὺς μνηστήρες	»	88
14. Ἡ Πηνελόπη ἀναγνωρίζει τὸν Ὀδυσσεύα	»	89
15. Ἡ Ὀδύσεια τοῦ Ὀμήρου	»	91

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ' 1975 (VII) - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 240.000 - ΣΥΜΒΑΣΙΣ 2594 / 19 - 5 - 1975

*Εκτύπωσις : ΧΡΥΣ. ΠΑΠΑΧΡΥΣΑΝΘΟΥ Α. Ε. - Βιβλιοδεσία : Ι. ΚΑΜΠΑΝΑΣ Α. Ε.

